חרות

לשלמות המולדת-לקבוץ גלויות-לצדק סוציאלי-לחרות האדם

תל אביב
מצודת זאב, רחוב המלך ג'ורג' 38
טלפונים: 24171, 2—3—4, 25102
ת. ד. 1878
טלפון מערכת הלילה 23204

ירושלים
רחוב המלך דוד 16, טלפון 3680

חיפה
רחוב בן־שמן 4, טלפון 2838

העורך: יוסף וויניצקי
האחראי: י. הטמן

דפוס ישראל בע"מ ת"א
על יד גשר „ריינינג".

עתון יומי תל-אביב | מספר 2087 | יום ששי, יח' בתמוז תשפ"ו 8 JULY 1955 | המחיר 150 פרי | HERUT, TEL-AVIV, ISRAEL

ה„מזרחי" בדרום אפריקה מגנה את חבריה בארץ

— מאת סופר „חרות" בדרום אפריקה —

הסתדרות המזרחי בדרום־אפריקה פר־סמה גילוי דעת חריף נגד חבריה בישראל על התנהגותם המבישה בשאלת כינון החזית הדתית המאוחדת.

כפי שנודע לסופרינו, חובר גילוי ה־דעת לאור דרישת חברים רבים במפלגה, שנדהמי לשמוע על התכנים של מפלג־זם בישראל בשאלת החזית. בראש הס־תדרות המזרחי בדרום־אפריקה עומד ה־רב קוסובסקי.

ד"ר בדר ב„קול ישראל"

ביום שני בשעה 10 בערב ישוחח הד"ר בדר ב„קול ישראל" על דרכה של תנועת החרות לעצמאות משקית של ישראל.

הרצאה זו היא במסגרת הרצאות ההסברה ב„קול ישראל" לפני הבחירות.

מצרים מתחקמת מדיון מעשי במתיחות

נאצר: מצרים לא תפתח בשיחות ישירות עם ישראל — צבא מצרים חזק מצבא ישראל

בהמשך שיחות עזה, שנתקיימו אתמול בק־מ ה־95, עשה הנציג המצרי הקול, גזהאר מאמצים להכשיל את המו־מ ולמנוע כל אפ־רית של התחלת דיון מעשי על הפנת המתיחות, כי בזמן שנציג ישראל חזר והביע את נכונותו להגיע להסדר כלשהו.

המשך השיחות נקבע ליום ד' בשבוע הבא.

דובר־משרד החוץ אמר אמש כי הדיון נבשך, ויחד אתו נמשכה ההתנגדות המצ־רית להתחייבויות כלשהן לשיתוף פעולה בין־מדינתי. הנציג המצרי הביע את התנגדותו לי־חילופי ידיעות על עונשים נגד מסתננים ו־כן שלל בתוקף את ההצעה כי תקריות פחו־תות ערך תיושבנה ע"י המפקדים המקומיים.

מונחה של מצרים להביא את השיחות לי־די כשלון נתלמה כשהנציג המצרי דחה את שתי ההצעות הישראליות וכן גם את הצעת הגנראל ברנס, בדבר קיום פגישות, מפקדים מקומיים ולהתקנת קשר טלפון ישיר בין המפקדים האחראים משני צדי ה־קוו של שביתת הנשק.

בראשית הישיבה אתמול נבשך הדיון ב־סעיף „הסדר בין מפקדים מקומיים בשני צבאי קו שביתת הנשק", שבהכניתו של ה־גנראל ברנס. מר יוסף תקוע, נציג ישראל בשיחות, הדגיש את החשיבות שבאחריות המפקדים לבעשי החיילים הנצבים לאורך הקווים, לשם בצוע יעיל של ההסדרים ש־יושגו. לשם יעילות זו הציע מר תקוע סיומים של קו התחום.

„מאחר שמספר שאלות דורשות עיון מפו־רט נוסף על־ידי הצדדים הנחלט לדחות את המשך השיחות ולהפנות שוב ב־13 ביולי".

המצרים מרוצים מעמדת ברנס

ניויורק, 7 (סט"א) — „ניויורק טיימס" מודיע מלאהיר כי ההסכם בין שני המ־מ"מ עזה הושג אתמול, במהירות רבה. האווירה היתה ידידותית, בינגגוד למיקום הממורמר שגרם להפסקת המו"מ בשבוע האחרון. לפני הישיבה הרשמית נועד ה־גנרל ברנס עם הקולונל גוהר בלתי רשמית של דבע שעה מחוץ לצריף של ועדת שביתת הנשק.

מקורות ממשלתיים בקהיר אומרים שה־גנרל ברנס „השתנה מן הקצה אל הקצה" מאז הפגישה הקודמת, וכי בישיבת אתמול „היא עזר הרבה" מתוך גישה ניטרלית ב־חלט.

מאיזן מוסר „ניויורק טיימס" ממקום המו"מ בגבול עזה, שלדעת הנציגים הישי־ראלים מקבל העולם תמונה חד־צדדית מן הנעשה. מסיבות גיאוגרפיות הקרעלות ל־רעת ישראל.

המרחק מן הקה"מ ה־95 לעזה הוא רק שלושה מיל, ואילו לירושלים או לתל־אביב מי 25 מזה, ובמרבי אתנוגות אי־אפשר ראלי על הנעשה בקה"מ ה־95 מוכרחים ל־השלח מאחת הערים הללו. על כן יוצאת הגזירה הישראלית לעולם באיחור של שע־תיים.

„אחר חזר היום מביקור של ארבעה ימים במצרים העליונה, מקום שם חילק קרקעות, שהיו בעבר ברשות בית המלוכה המצרי, לאיכרים מחוסרי קרקע. במשך סיורו נשא השלום כתריסר נאומים מדיניים, בהם הע־לה על נס את הישגי ממשלתו.

בהמשך נאומו אמר נאצר „כי ישראל", „היא חרב המהפכה־מעל ראשינו" ומצרים לא תרשה שישראל „תשפיל אותנו או תס־גע בנו".

„אנו לא נשכח כיצד הרסה ישראל את פלשתינה ואת עמה על ידי מעשה פשע שאין לו מקביל בהיסטוריה.

„אנו רואים כיצד האו"ם והמעצמות ה־גדולות ודחפות אותנו לנהל משא ומתן עם ישראל אולם אנו אמרנו כי נהדוף תוק־פנות על ידי תוקפנות.

„העם המצרי לא יתן שישראל תשפיל אותנו או תכה בנו אלא ישיב מכה עם ע־בית הנגדתוף תוקפנות בכוח.

„אנו לא ניתן שיראו אותנו על ידי שי־חות שלום, בחינו כל שיחות שהן להפנת המתיחות מלבד אלו שיתנהלו במסגרת ועדת שביתת הנשק".

רדיו קאהיר אמר הלילה כי ישראל, כדי לזכות ברווח מדיני, רצתה בזמן האחרון לקיים פגישה בין השגריר שלה והשגריר ה־מצרי בוושינגטון כדי לדון על האמצעים ל־הפנת המתיחות אולם מצרים דחתה את־ההצעה הזאת.

אנשי התזמורת שוב בבית

עזאם מנהל שיחות על הצטרפות סורי־ה לברית עם טורקיה

לונדון, 7 (יו. פר.) — שר החוץ הסורי, תאלד אל עזאם, נועד היום עם שר החוץ הבריטי, הארולד מקמילאן ועם שר המדינה הבריטי, אנתוני נאטינג. — הודיע דובר מש־רד החוץ הבריטי.

השיחות נסבו סביב בעיות המורח התי־כון ובראש חורכיה־עיראק. — מומרים מקו־רות מולמכים, משרד החוץ סיבב למסור פרטים על תוכן השיחות.

שר החוץ הסורי נמצא כאן בדרך למולדתו, מעצרת העשור של האו"ם בסאן פראנציסקו.

„אין משבר בלבנון"

ביירות, 7 (יו. פר.) — **רדיו ביירות הכחיש היום את הידיעות שפור־סמו אמש בדבר התפטרותה של ממשלת לבנון כראשותו של סאמי אל סולח.**

עו"ד יהושע רצ'קו יו"ר הצה"ר בפולין הגיע השבוע ארצה

עו־ד יהושע רצ'קו, יו־ר מרכז הצה־ר בפולין אחר מלחמת העולם השנייה הגיע השבוע לישראל אח־רי שנים של מאמצים להשיג חי־תר יציאה מפולין.

מר רצ'קו נאסר ב־20 במרץ 1949 ע"י הסקציה היהודית של משרד הבטחון הפו־לני.

שבועות מספר לאחר המאסר הועבר הוא וחבריו לסיקוחה של מחלקת החקירה הכל־לית ואז שונה היחס אליהם.

מחלקה זו האשימה אותו „בהשתייכות ל־ארגון שלא קיבל אשור רשמי לפעילותו ע"י הממשלה".

בית דין פולני חרץ את גורלו ל־2 שנות מאסר.

ב־2 באפריל 1951 שוחרר ומאז השתדל לקבל רשיון עליה לישראל אולם במשך שנים עלו מאמציו בתוהו עד אשר באפריל ש.ז. קיבל את ההיתר ולאחר סידור כל ה־ענינים הפורמליים עלה ארצה.

3,15 מיליון דולר מכספי הסיוע שוחררו

וואשינגטון, 7 (יו. פר.) — המינהל לשי־תוף פעולה בינלאומי (מינהל הסיוע האמרי־קאי) שיחרר היום מהמענק לישראל סכום של 3.144.812 דולר, מזה, 1.619.000 דולר לקניית שמן גולמי ומוצרי נפט, 1.250.000 דולר לקניית פולי סויה, 29.812 דולר לרכי־שת ציוד תעשייתי ו־244.000 דולר לקניית חיטה.

אבן לאלן — ישראל לא תשלים עם ההסגר המצרי במפרץ אילת

כאן אמר שגריר ישראל א. אבן אתמול בפגישה שקיים עם עוזר שר החוץ האמריקני לענייני המזרח הקרוב מר גרדנר. אלן. שיש לר־אות בהפגת אנאיה הבריטית „אנ־שון", סימן כי מצרים תירה באניות ישראליות או המסדיגות לישראל במפרץ אילת, וכי ישראל רואה מצב זה כחמור ביותר מפני שאין בדעתה להימנע משימוש בזכו־תה לתגובה בים בגלל הסגר שאו־תו היא רואה כבדיתי חוקי.

כן הביע מר אבן בשם ממשלת ישראל הערכה למאמצים שארה"ב עושה בקאהיר בזמן האחרון, לדעת ישראל נועדו צעדים אלה לשים קץ להתגרות בגבול המצרי והן להבטיח הצלחת למו"מ המצרי־הישראלי.

בתוגים ישראליים נתקבל רושם שממשלת ארה"ב מודאגת מסירוב מצרים להגיע עם הגנרל ברנס ליידי הסכם על סדר היום של מו"מ זה.

מנון על המעבר בפואץ

ניויורק, 6 (סט"א) — מר קרישנא מנון, אמר היום בתשובה לעמדת הודו כלפי הס־תלקות הבריטים, מאוזר הסואץ:

...מצרים וכריטניה מרוצות וגם הודו מרוצה, אולם זה רק כל עוד מרשים לעבור בתעלה לאניות של אנשים אחרים".

הדברים נאמרו במסיבה על ארוחת צה־ריים שקיים שגריר הודו בוושינגטון, מר מנון, לכבוד הנציגים הבריטים, ארה"ב ומצרים.

מר מנון אמר, כי הודו מוכנה לקבל אתר־אמר, כי הודו מוכנה לקבל אתר־אמר, כי הודו מוכנה לקבל אתר־

/ הצלה סלקטיבית

ד"ר. יוחנן בדר

א

המאמר הזה אין מטרתו להיכנס לענין לקסטר, עד כמה שהוא מהווה נושא למשפט בו החליטו הממשלה והיועץ המשפטי לערער על פסק הדין. ובעצם, מאמר זה יכול הייתי לכתוב מבלי להזכיר את אותה פרשה של „רכבת ההצלה" מגיטו קלוז' שבהונגריה.

בכל זאת הרכבת ההיא — היא תופעה קלאסית ממש לגישה יסודית, שלא התחילה דוקא עם „ועד ההצלה" בבודפסט.

עליה — והצלה. הצלה בדרך עליה, עליה למען הצלה... קרובים מושגים אלה זה לזה בתולדות הדור. עליה סיליקטיבית — זהו מונח רשמי, מכובד ומוכר בצמרת המדינה והסוכנות היהודית. אמנם, אחרי שנות העליה ההמונית בשנות 1948-1951 לא הודו השלטונות מיד כי הפסיקו את העליה הסוכנות לסטאטוס רשמי, ויחד עם זה הוחזר לתחיה מונח שני, שהיותה תרוץ להגבלת העליה בימי השלטון הבריטי ושכל התנועה הציונית מחתה נגדו בכל כחה — כושר הקליטה של הארץ — הדורש, כביכול להגביל את העליה.

ומפרינציפ של עליה סיליקטיבית — רק סגיעה קלה לפרינציפ של ההצלה הסיליקטיבית. אמנם לא יצדיקו אותו בכושר הקליטה אלא בכושר ההצלה, אך הבדל זה אין בו נפקא מינא לגי הדוי שהוראה מחוץ לגדר מבצע הה־צלה.

והרי ברוב המקרים העליה היא ה־הצלה — וגליה סיליקטיבית הפקרות היתר לסכנה ולכיוצא בזה.

ב.

עקרון הסיליקציה — מיהו אביה של פילוסופיה זו? נדמה לי שבראשונה היא נתגלתה בכל חריפותה בנאמנו של דר. חיים וויצמן עליו השלום, בקונגרס הציוני בווינה בשנת 1925: הוא הביע את צערו על פרשת העליה הרביעית. זו „עלית גראבסקי" מפולין, שהביאה ארצה המונים מסוג בלתי מקובל בקיבוצים ובמושבים. המונים אלה — כך התלונן דר. וויצמן מכני־סים לארץ את „רוח־נאלבקי" — כלומר, אין מי שסיר המסחר ואת הוניקה לתי־עשיה. אמת, בימים ההם נדמה היה לדר. וויצמן כי המפעל הציוני — הוא רק התישבות בכפר. דר. וויצמן הת־לונן: המונים אלה עלולים לפגוע במפ־על הקטן אך היפה שלנו.

ההתנגדות של דר. וויצמן לעליית יהודי נאלבקי לא היתה לשוא. הם לא נכללו בין מקבלי הסרטיפיקאטים. גזורל רובם — כגורל יתר הקרבנות של גישו וחרשה.

אפשר לסעון כי באווירה של שנת 1925 לא היתה צפויה סכנה ליהודי פולין והיה מותר להתנגד לעליתם דר־ביתי־סיליקטיבית ולנציגולם „לדרפה" של תקנות העליה הבריטיות שהיו בי־מים ההם ליברליות למדי. אז אולי — מבחינת סיליקציה — ליברליות יותר מדי. ולא נתפלא על כי דר. וויצמן לא התיחס ברציונות לאזהרת דר. הרצל כי יש לחסל את הגלות אז שהגלות תחר־סלנו. אך באו ימים אחרים. יותר המו־רים ועקרון הסיליקציה — לא נבדק מחדש.

ובקונגרס בלוצרן, בשנת 1937, ארבע שנים אחר עליתו של היטלר, שנתיים לפני פרוץ מלחמת העולם, באותם הי־מים בהם לחם זאב ז'בוטינסקי למען האבאקואציה של יהודי מורת אירו־פה למען הצלתם — חזר דר. וויצמן לדרעיון הסיליקציה בצורה עוד יותר גלויה:

הם — אמר דר. וויצמן על המוני יהודי אירופה המזרחית — הם אבק־אדם ואין בידינו להצילם. אנחנו יכולים להעלות ארצה רק חלק מהנוער.

בדברים אלה — בא־מיזוג של רע־יון העליה הסיליקטיבית עם הרעיון של ההצלה הסיליקטיבית.

באותם הימים של הסערה המתק־רבת לא העיז דר. וויצמן לחשוב על צעד נועז ואף נואש להצלה המונית לי־ציאת אירופה, לפחיתת שערי הארץ. הוא כבד את פקודת העליה המנדא־טורית ואת שיטת הסרטיפיקאטים ש־אין למרוד נגדם ואין לעבור עליהן. ואולי לא היה לו אפילו חשק לשלול חוקים אלה. כי הסיליקציה השתלבה יפה למסגרת החוקים האלה. ועליה סיליקטיבית — הרי היא השתלבה יפה לרעיון של הבנין הלאומי בתוך ארץ ישראל (בחלקה של הארץ לא בשל־מותה), שיהיה מפעל קטן אך יפה — כדברי דר. וויצמן אז.

אין בכוונתי באבחנה השקטה הזאת לצבור חומר נגד דר. וויצמן דוקא. השפעתו לא האריכה ימים: בא לה קץ אף לפני מותו. אך אין להתעלם מן העובדה שנאומיו הנ"ל הושמעו בקונג־רסים הציוניים והכרזות אלו יסוד למ־דינויות; ולא היה מי שיסתייג מד־עות אלו... מחוץ לריביזיוניסטים.

ואולי היה בקונגרס לוצרן אותו דר. קסטנר אולי שם למד בראשונה את הרעיון של הצלה סיליקטיבית.

ג.

הצלה סיליקטיבית — עליה סיליק־טיבית!

בזכרוני נעוצים סיפורים מן הימים ההם — וכל אחד על סיליקציה.

הנה יושב לו ועד שתפקידו לחלק סרטיפיקאטים לנוער. חמש מאות הם המועמדים — כולם עברו את ההכשרה כולם טובים ומצויינים. באף אחד מהם אין דופי. בהורים אמיצים ונאמנים. בבית — שופרא דשופרא — ואיך לח־לק ביום 7 (שבעה!) סרטיפיקטים? מי יותר ראוי? איך להחליט? איזו מקריטון בתוצאות הדיון ואיזו גור־ליות! אולי אז הישלית את עצמך: יהיו עוד סרטיפיקטים. זאת רק בעיית התור. הוא — אל תתעמק יותר מדי בשאלה איפה הם אלה שלא נכללו בסי־מים מוצא שיפוק בעובדה כי הוא בעצ־מו, משפחתו, קרוביו וידידיו נכללו ב־רשימה. לפעמים תוקף אותו ספק: ה־אם לא טעה? כי הוא איננו אדם רע, יהודי אינו רע מטבעו, הוא עסקן, הוא איש הציבור — אך ריצה הוא לסיים את העניין בהצלחה, להציל את הפרו־מיננטים שלו — והוא אינו רואה באח־רים אלא מכשולים וסיכונים. וברגע מסויים, הוא עלול לומר בנפשו: הרי הם אבק אדם. אי אפשר להצילם. הם אבודים, אפשר להציל רק את הפרומי־ננטים. ובחשבו כך, הרי הפקיר אותם בנפשו — וכשהפקיר אותם בנפשו — ונדמה לו שהברירה שבפניו היא לא לסכן את הפרומיננטים ואת הצלתם — אז להפקיר את אבק האדם לידי אוייב מה יעשה?

מסוכנת היא הדרך של „הצלה סי־ליקטיבית" — אם פעם החלטת על סיליקציה — היתר הם אבק אדם, אם הם אבק — לא תסכן את המובחרים על מנת לא להוסיף סכנה ראבק, וע־לול אתה, העסקן, המנהיג, הממונה על הצהה הסיליקטיבית להוסיף לסכנות המסכנות את הדבק בכדי להוסיף סיכו־יים להצלה הסיליקטיבית.

אוי ואבוי לאדם שהסתבך בסבך כ־זה. ועוד יותר רע לו אם בחישובים שלו התערב החשק האנוכי להציל את עורו עצמו, והוא יאמר בנפשו להג־דקתו: הרי אני הפרומיננטי שבין הפרומיננטים, אם כן — לא קל לאדון הממונה על ההצלה הסיליקטיבית ל־צאת בשלום מן „הפרדס" ההוא.

ובכל זאת, — הוא איננו אביו. אם ראוי הוא להיות מנהיג בעמו. נזכור את פרץ בן עזיה. את עזיה הגרדום, יהו־די הונגרי יעקב וויס. אין התנגד בגי־הינום הנאצי? עסק בהצלת ילדים יהודים ממחנות הריכוז. פעמים ללא ספור סיכן את חייו על מנת להציל. ומהו ההבדל בין מעשה הצלה כזה לבין מפעל „הצהה"? ההוא?

אולם. אל נתעמק יותר מדי בפסי־כולוגיה של עסקני הצהלה הסיליק־טיבית למיניהם. לא אדם, ולא סוג בני אדם הושב על ספסל הנאשמים במאמר זה — אלא השיטה — היא ההצלה ה־סיליקטיבית.

כאשר פרט — ידאג להצלה העצ־מית, — זו „סיליקציה", הסיסמה "Sauve qui peut"

אדם יציל את עצמו לפי יכולתו" גסה היא הסיסמה, ואיננה יפה. אך בעל תפקיד — יש לו חובה מיוחדת רצי־נית למלא את תפקידו, אף כשהדבר טומן סכנות אישיות. וראוה אני מתוך פיקופקים רבים את הנודעים הציבו־ריים הממונים על עליה סיליקטיבית והצלה סיליקטיבית שנתנו עדיפות... לא לאחרים.

כשטובעת אוניה — מחייב קצין זה להצלה: קודם כל ילדים, אחרי כן נשים. אחרי כן זקנים וחולים ובטופו המלחים ואחרון אחרון — הקברניט. לשווא הטענה שהנה זמן מלחמה, וה־קברניט ומלחיו חיוניים יותר מהיתר, ואין פרומיננטים מבחינת זכות להיש־אר בחיים.

ואולי יש להצטער שרכבות ההצלה לא היו מלאי ילדים דוקא.

להיות מנהיג ועסקן — זה גם כבוד וגם זכות — אך קודם כל חובה. וב־תנאים חמורים, החובה נעשית גם היא חמורה. והחובה הזאת דורשת מאתנו תשובה: האם הצלה מוגבלת — ב־תור מעשה המאורגן באופן ציבורי — מותרת בכלל? האם מותרת סיליקצ־יה לפי קנה מידה של „פרומינ־טיות"? האם חובת המנהיג במצב כזה להימנע מסיליקציה — ולרכז כל כחו במלחמה נגד הסכנה המאיימת על הכל?

ה.

שאלות אלו — אינן לגבי העבר בלבד. לאור מצב אחינו במרוקו חוזר־שה בכל חומרתה הבעיה של עליה סיליקטיבית, של הצלה סיליקטיבית, של כושר קליטה בדרך כלל אל שר־מתן שיכון לעולים. — הסייג ל־עליה לפי שרת העבודה, או של כושר סידור בהתישבות.

נגיד ליהודי מרוקו כי מצבנו קשה ואולי יצטרכו לשבת באוהלים ולס־בול. אך אם בכל זאת ירצו לעלות — אל נמנע זאת מהם. נשלול, לאור נסיון העבר את שיטת העליה הסיליקטיבית — ולא נידון לטרגדיה של הציה סי־ליקטיבית.

„אהבת היהדות (בישראל ובמזרח)" היא

במה נבחנת ממשלה טובה

י. בנארי

מר גרשון אגרון, מועמד מפא"י לראשות עיריית ירושלים, טוען שממשלה נבחנת בשש תכונות — חזון, אמונה, אופק, מרץ, החלטה, וכושר־ביצוע. בישראל, טוען מר אגרון, קיימות שתי בחינות נוספות — אהבת היהדות (בישראל ובמזרח), וכבוד לאדם בפרט.

אין כל ספק, שזוהי הגדרה שרירותית גרידא של ממשלה טובה. גם אנו יכולנו להב"א הנחות בשלנו ואף להוסיף תכונות נוספות, בהן נבחנת ממשלה. כגון — שיפוט טוב, הערכה נכונה של עובדות פוליטיות, שלמות מוסרית וכיבוד חוקיו ומנהגיו של העם. יכולנו לטעון, שאהבת העם וכיבוד האדם בפרט אינן תכונות או דרישות ישראליות מיוחדות, אלא חובה אלמנטרית ביותר של כל מישלה דמוקרטית היגנת.

אנו יודעים יפה, שגם הנחותינו אינן אלא שרירותיות, ולצורך הוויכוח אנו מו־כנים לקבל את הגדרותיו של מר. אגרון, במיוחד באשר הן אינן דעות כל כך.

אנו מוכנים לקבל את קנה־המידה של מפא"י וננסה לבדוק בה את מישלתנו ואת מישלת השלטון המופעית בים בפני ציבור הבוחרים.

• • •

לאחר הסכם רוזוס התייצבה מפא"י בפני העם וטענה, שהממשלה כונסת את בטחון המדינה ואזרחיה, וסללה את הדרך לשלום קבע עם הערבים.

לאחר שבע שנים של פעולות תיקפניות מתמידות בתוך „גבולות" מדינתנו, פעולות ישראליות שלויים, וגרמו להרס רכוש יהודי עצום, נאלץ מר דוד בן גוריון לקרא לדרום בכשר־דרוזים, אלא אם בעובדה, שהמפ־שלה אינה מסוגלת ערוב לחייהם ולכבו־דם גם אחרי המדינה.

מעניין היה לדעת, איזו משמונה התכו־נות שנמנו ע"י מר אגרון שייכים הכסמי שבירת־הנשק — לחזון, להחלטה, או לכושר הביצוע.

• • •

הסכמי רוזוס היו כביכול הצעד הראשון לקראת שלום־קבע עם הערבים.

לאחר שבע שנים, הוזיע ראש־הממשלה לכנסת, שהסיכויים לשלום רחוקים מאד, ויש לחתום ל־10, או ל־20 שנה.

אני מניח, שסעונותיהם של בן־גוריון, ושרה, כאילו הסכמי שביתת־הנשק יבשלו את השלום לא אמנם פרי חשמבה סובה, אך הן לקו בחוסר חזון, בחוסר שיפוט־טוב ובחוסר הערכה נכונה של גורמים פוליטיים.

• • •

לפני שבע שנים נהנתה ישראל מתיכתם הפוליטית והמוסרית של העולם, המערבי ושל הגוש המזרחי.

לאחר שבע שנות שלטון מפא"י, נמצאת ישראל בבדידות פוליטית הן באירופה, הן באמריקה, והן באסיה. התביעות הפוליטיות של הערבים, ההסרת הנגב לריבונותם של הערבים, החזרתם החלקית של הבור־לוגנין והשאיפנגסון, וישראל נמצאת תחת לחץ פוליטי ודיפלומטי מתמיד מצד הדמו־קרטיות המערביות. מדינת ערב אינן מס־תירות את כוונתן לפיתון ב„סיבוב שני" כדי להשלונו הימה, ומכריזות בגלוי, שלי־צורך זה ישתמשו בנשק האמריקאני הניתן להם חינם.

ערב השינוי היסודי בבדידות האמרי־קאנית במזרח־התיכון, הבחיר מר שרת, שישראל אינה מתנגדת, אלא, להיפך, — רואה בעין יפה את ההתקרבות הפוליטית בין ארה"ב לבין מדינות ערב.

אין כל ספק, שהצהרה זו של מר שרת נבעה מתיכונה שמר אגרון הגדיר אותה כ„אמונה", אך היא לקחה בחוסר הבנה ובחוסר הערכה נכונה של המצב הפוליטי בעולם.

• • •

למרות ההחלטה שנתקבלה ע"י מועצת הבטחון, נשארה תעלת סואץ סגורה ומ־סוגרת בפני הספנות הישראלית.

ברגע מסויים החליטה הממשלה להכריע בענין זה ע"י שיגיר הספינה „בת גלים" לפרוץ את הסכר. התוצאות ידועות יפה: „בת־גלים" על ציתה וטבעה נעצרו ע"י המצרים. אחרי חדשי־שביה רבים, שוחרר צות „בת־גלים", אולם הספינה על טבעה עדיין נמצאת בידי המצרים.

אין אנו מכחישים, שפעולת השיגיר של הספינה „בת־גלים" היא בגדר „החלטה", אולם אין כי שיטעון בכנות, שהתיפוד בתק־ריית „בת־גלים" הצטיין ב„כושר הביצוע".

• • •

אנו מודים בכל לב, שההחלטה להקים את תחנת־הכוח על הירדן גובלת עם הכו־שר „אופק" ו„מרץ".

אולם אינני יכולים להתעלם מהעיבה, שהעבודות הופסקו — עד שסיריית תאמר הן — מפני שהמכשלה לקחה בחוסר הח־לטה להמשיך בחכנית, והפקירה חלק מה־טרוטורה הלאומית שלנו בידי כוח עויין, ויצרה ע"י כך הקדים מסוכן.

• • •

„אהבת היהדות (בישראל ובמזרח)" היא

מבחן לממשלת ישראל, — טוען מר אגרון.

האם עלינו להניח, שאהבת היהדות היא שהניעה את מפא"י להשתמש בסכומים עצומים מכספי תרומות־הון של יהודי הגולה לטובת מפעלי ה„הסתדרות", תוך התעלמות מ־200.000 נפשות הנמקות עדיין באהלים ובבדונים בתעברות, ולמרות העובדה שרבו בית „פרנסים" בישראל עובדים 12—10 יום בחודש בלבד, בשכר של 4.500 (ארבע וחצי ל) ל"י ליום?

ישראל קבלה בשבע שנות קיום המדינה שני מיליארד דולר בתקומות מגביות, תמו־כות שונות, „שילומים" מגרמניה, וכו'. „אהבת ישראל" היא שהניעה את מפא"י להקים ארמונות בשביל ה„הסתדרות", של בניינים בודבו הרבה מיליונים דולרים ועש־רות מיליוני לירות, בעוד רבבות ילדים בבתי־הספר סובלים מתת־תזונה, ממוסך חלב, ולעתים קרובות — מחיסור פת־לחם.

„אהבת ישראל" ו„כושר ביצוע" הם שגר־מו לכך, שאין שרות רפואי בכפרי עולים, ושבנקודות התתיישבות של העליה־החדשה פתוחות כיתות בתי־הספר שעתיים ביום בלבד, מפני שהמורים מסרבים לחיות בם המתיישבים בתנאים הקיימים, ונוסעים מדי יום ביומו מן העיר לבית־ספר ומזרח אל העיר.

הכנסת חיקקה חוק חינוך־חובה־חינם ב־בתי־הספר היסודיים. אלפי ילדים מגיל בית"ס אינם מולכים לבתי־הספר, ובערים הגדולות מעסקים מאות נערים ונערות במכירת עתונים, ב„שליחות" משרדיו, וב־„ספונג'ה". רבבות צעירים בבלים את חייהם ברחובות העיר. כל זה שייך, כמובן, לתי־מ„כושר הביצוע", שהוגדר ע"י מר אגרון, מועמד מפא"י לעירית ירושלים, כתכונה בה נבחנת ממשלה טובה.

• • •

כולם תמימי־דעים, שגורל יהודי אפון אפריקה נחרץ, וכל אחד מכיר בעובדה, שכן ההכרה לחסל את הגזרה הבסון־אפריקאית בעוד מועד. ואין מי שחולק על כך, שבעיית יהודי אפון־אפריקה חריפה מחמוס „העיניה" ונכונסה לחתום ה„הצלה".

מסתבר, איפא, שאהבת ישראל (בארץ ובמזרח)" היא שהניעה את מפשלתנו הדפ־יל את עקרון העליה הסלקטיבית, הנועלת את שערי המולדת בפני רוב־רובה של יהדות אלג'יריה, מרוקו וטוניסיה.

• • •

לדברי מר אגרון, „כיבוד האדם כפרט" היא אחת התכונות שבהן תיבחן ממשלה ישראלית.

מסתבר, שתכונה זו, האופיינית לכ־כך למנהיגי מפא"י, היא שגרמה לכך, שפדיניות התתיישבות והקליטה בנויות על עקרון התתיישבות המפלגתית, בהתאם לעקרון זה מתקיימת „חלוקת" העולם בן המפלגות, בלי הסכמת העולים ומבלי שידעו מהי השקפת־העולם של אותה מפלגה, שבחלקה הפיל אותם הגורל.

האם לזוז זה בכבוד האדם ובצלם האלקים שבו, בשם „כיבוד האדם כפרט" יבנו?

„כיבוד האדם כפרט" מעין זה. הוא שיצר בישראל לכעשה, אם לא להלכה, משטר פיאודלים מפלגתי, שהפך את האזרח ל־אריסו האפנדי; לא של האפנדי הפרטי, כי־אם של האפנדי המפלגתי.

„כיבוד האדם כפרט" הוא שהניע את מפא"י להקים בארץ, לשכת־עבודה בעלת אופי ישראלי מיוחד, וקופת־חולים מפלג־תית, המקנות לפפא"י נשק פוליטי לדיכוי הפרט: דיכוי המבוסס על הפחד ועל המחסור.

„מי שלא יצביע בעד מפא"י ע"י קיפול הפחק „אלף" לשניים — יאבד את זכותו ליום עבודה, הוא ובני משפחתו", — מזהיר ברוח בהרי יהודה.

„מי שלא יצביע בעד מפא"י יגורש מקופת־חולים, לא יקבל עבודה, ויגווע ברעב" — מסביר ב„אהבה" נציג מפלגה השלטון לחושבי המעברות בסביבות זכרון־יעקב.

אין ספק, „כיבוד האדם כפרט", הוא שהניע את המפלגה השלטת להפעיל משטר של טרור כלכלי, מבוסס על הפחד ועל התלות הכלכלית.

הרגל־מסחר וחרות־ממחסור לא הועניקו לאזרחי ישראל ע"י הממשלה הנבחנת ב„אהבת ישראל" וב„כיבוד האדם כפרט".

כל גבר וכל אשה בישראל יכולים לה־ביא דוגמאות לדיב ממעשי הקלולל כלפי אזרחי המדינה וניצולם ע"י סוכני השלטון.

• • •

בכל שטחי חיינו הלאומיים אנו נתקלים בחוסר־חזון, בחוסר אופק, בחוסר אמונה, בחוסר ברק, בחוסר החלטה, בחוסר כושר־הביצוע, ובמיוחד בחוסר אחבת־ישראל וב־חוסר כבוד לאדם בפרט.

אין ספק, שגם אתנו אפשר להאשים בחכירה שרירותית של דוגמאות, ברם, דוג־מאותינו לקיחות מן החיים, מחייהם היומ־יוביים של אזרחי ישראל.

אולם, כדאי לקרוא גם את דוגמאותיו המסמיות של מר אגרון, העורך המוכשר של בטאון מפא"י בשפה האנגלית. בחזונו הוא ובמרצו הוא, מתנשא מר אגרון על כנפי השיחה ממש, ודיזינו גובל עם זה שהנעיקר לבריבה את „כושר הסבר בנגב, הינן שבית גובל בבית, ושדה בשדה יגבול, וזה באזור חולות אין סוף, בשיטיון נצחי, בטעי הכוכבים, הבסנים, בדי־הדשא, שדרות העצים הגדלים כאילו מיום ליום והמעילים על המרחבים שדופי השמש, לא נוצרו ע"י מבקרי מפא"י ומשמרתה, ולא ע"י פעלנות פוליטיות, שכל גאונויות ופושרים צפון ביכולת הבכשלה שלהם".

מסתבר, כאילו מפא"י היא הגורם היחידי בישראל ובהבדות: כאילו ההון היחידי שנת־רם ע"י הגולה, כאילו העמל, הדם והזיעה של היישוב היהודי כולו, לא תרמו. מאומה לפיתוח המדינה בשבע שנות עצמאותה.

במשך עשרות בשנים עסקה מפא"י ב־סיגור עניי העם בתמונה בכוסכה על שקרים־מוכרכים. ישוב הארץ, יישוב הבר־צות וכיבוש השממה בוצעו כאילו לא ע"י עצירים הגדים מכל השכבות ובעלי דעות פוליטיות שונות, אלא ע"י ה„התישבות העובדת" בלבד, לדים, רק ה„התישבות הסוציאליסטית היא ה„התישבות „עובדת", כביכול, ואילו חלוצי קבת־תקוה, זכרון־יעקב, ראשון־לציון וראש־פינה, הבפרים הלא סוציאליסטיים בדרום ובצפון, בחרי ירושלים ובשפלת החוף, אינם אלא סמי־לים, ו„התישבותם — „התישבות לא־עובדת".

הכפרים החדשים שהוקמו הודות לעולים החדשים שהגיעו ארצה אחרי קום המדינה, אנו נוטים ברובם המכריע לשים מפלגה פוליטית, והגיעו ארצה בלי מנקס־מפלגתי כלשהו. גם הם תרמו, וגם להם יש חלק בתמונה, שהוכר מפא"י באנגלית תיאר אותה בצורה כה לרים.

בעפלי המונופולין של ה„הסתדרות", ה־הסטטיות מיוחדות, הקימו קרטלים אנטי־לאומיים ואנטי־סוציאליים. הם הבו למפעלים המסחריים, הסולעים לפי אותם עקרונות־המסחר, שעליהם מושתתים סרטס־טים וקרטלים אחרים. מפעלים אלה מבשילים על פי רוב את אפשרויות מיתות המדינה, ותורמים נחת כל נסיון לכיבוי למדינה השקעות פרטיות והון יהודי קונסרוטי־טיבי, לצערנו, סרם נגמל הפם מ„מאגדה ה־בנויה על השפרים־המוכסכים, לפיה, מפעלי ה„הסתדרות" הם מפעלים פרוצים לאומיים, הזכאים תתיכת הבדינה ולפריבילגיות מיוחדות.

מפעלי ה„הסתדרות" הם מפעלים מסחריים גרידא. הם מסתירים את מרצוסם האמיתי מאחורי שלטי „קואופרטיבים", ובתור ש־כאלה הם פטורים מתשלום מס־הכנסה, למרות הרווחים העצומים שהם צוברים.

• • •

אנו מסכימים עם דוברה האנגלי של מפא"י, מלגת השלטון נתברכה בהרבה דמיון; לא בדמיון רגיל, אלא בדמיון מיוחד, בדמיון האריטנטי, המתעלם מעובדות ומן הציאות עצמה.

אנו מסכימים אתו, שהשלטון חייב לעמוד בבבחן הזמון, האופק, האמונה, המרץ, ההחלטה, כושר־הביצוע, אהבת־העם וכיבוד האדם כפרט.

לפי מידות אלו אנו נדון את ממשלתנו, אך נדרוש מגמה גם את התכונות של שי־פוט־טוב, הערכה נכונה של גורמים פולי־טיים, ומעל לכל — שלמות מוסרית.

המאזן של שלטון מפא"י אינו מראה, שלרשות מפא"י עומדות התכונות הדרושות שנמנו ע"י מר אגרון; ואולו הגיליונים החדשים בקשר למשפט ארלוזורוב ושע־רוריות קסטנר, מוכיחים, שאין לוקוף לחש־בון המפלגה השלטת אף את תכונת השל־מות המוסרית.

„שותפים" — או „גרורים"?

יוסף שוסמן

א.

הציונים־הכלליים הוצאו מהממשלה בצו־רה גסה למדי ע"י מפא"י, בסיועם האדיב והפעיל של המרוגרסיבים והדתיים. הציונים־הכלליים נבוכו ולא ידעו איך להגיב על אס־עה בלתי נעימה זו, ולכן הביבו בכל הצו־רות האפשריות ובכל מיני נוסחאות סותרות, והשאירו לדעת־הקהל את הברירה לבחור בינתן כאות נפשה.

הציונים־הכלליים התחילו בבכי־מר על ה־בעיטה המכאיבה אשר קיבלו. אחר כך נמלי־כו בדעתם, כי שיטת הבכי וההתייפחות לא תביא להם קולות, ולכן שינו אותה ויצאו בהצהרה גאה, מלאת חמה ועזם ומומריות קיצונית. בהצהרתם זו הם טוענים, כי תמיד היו שותפים מלאי זכויות למפא"י בממשלה, כי אף פעם לא היו גירורים, כי תמיד פעלו נגד זהות הממשלה עם מפא"י, כי עמדו איתנים ונועזים על עקרונותיהם מול מפא"י, אם כי... לפעמים אנגם, לשם שלום־בית, ויותרו למפא"י, אלא שעכשיו, עם סטק־הדין נגד קסטנר פגעה מפא"י בגסותה בצעור הכלליים נבוכו ולא יודעו איך להגיב על אס־עה בלתי נעימה זו, ולכן הביבו בכל הצו־רות האפשריות ובכל מיני נוסחאות סותרות, והשאירו לדעת־הקהל את הברירה לבחור בינתן כאות נפשה.

הציונים־הכלליים התחילו בבכי־מר על ה־בעיטה המכאיבה אשר קיבלו. אחר כך נמלי־כו בדעתם, כי שיטת הבכי וההתייפחות לא תביא להם קולות, ולכן שינו אותה ויצאו בהצהרה גאה, מלאת חמה ועזם ומומריות קיצונית. בהצהרתם זו הם טוענים, כי תמיד היו שותפים מלאי זכויות למפא"י בממשלה, כי אף פעם לא היו גירורים, כי תמיד פעלו נגד זהות הממשלה עם מפא"י, כי עמדו איתנים ונועזים על עקרונותיהם מול מפא"י, אם כי... לפעמים אנגם, לשם שלום־בית, ויותרו למפא"י, אלא שעכשיו, עם סטק־הדין נגד קסטנר פגעה מפא"י בגסותה בצעור הכלליים נבוכו ולא יודעו איך להגיב על אס־עה בלתי נעימה זו, ולכן הביבו בכל הצו־רות האפשריות ובכל מיני נוסחאות סותרות, והשאירו לדעת־הקהל את הברירה לבחור בינתן כאות נפשה.

ב.

בהסתדרות הציונית, בהנהלת הסוכנות הי־הודית, בוועד־הלאומי, לא היתה לציונים ה־כלליים כמעט כל השפעה: בהמלה־ה המדי־נית, מחלקת העליה (סרטיפיקאטים!) מ מפקדת ה„הגנה", גזברות — כל אלה היו בידי מ־פא"י. לציונים־הכלליים נתנו את כל הכיבו־דים האוסקים כספים, בקרן־היסוד, בכופר־הד־שוב, במבצע התתיישבות ושאר המבצעים, אך מהחלטות על הוצאת כספים הרחיקו או־תם. כן, בידי הציונים־הכלליים נמצא התיק המסורתי של מסחר ותעשיה. בהנהלת הסוכ־נות, כן תקציב אפסי אשר שלל מלכתחילה־ת אל אפשרות של פעולה ממשית. אך הציונים־הכלליים הסתפקו במיעוט והיו שמחים בחלי־קם.

כשלפני מספר ימים התקיפה אותם מפא"י ואמרה להם, כי הם לא היו פעילים ב„הגנה" וכן לא ב„העלה" (אנו מסתיימים משני המו־שגים הללו כפי שמבינה אותם מפא"י בהסכ־מתם המתמדת של הציונים הכלליים), השיבו על כך הציונים הכלליים בעתנות, כי כך רצ־תה תמיד מפא"י, שאליהם, אל הציונים הכל־ליים, פנו כל פעם כשהיה נחוץ כסף, אבל כל הלחלוות נתקבלו בהעדרם, ואף ללא ידי־עתם.

מצידנו נעיר כאן, כי התיאור הזה ב„הבו־קר" אינו הולם את התפארותם של הציונים־הכלליים, כאילו המיד היו שותפים למפא"י, ואף פעם לא הסתפקו בתפקיד של גירורים. כדי להסיר מעצמם את האחריות ל„הצלה־ה" בסנגון קסטנר, מגלים הכלליים בראון את הסוד כי לא שיתפו אותם בהחלטות סרום היתה להם כל דעה בענינים החשובים אשר עמדו על הפרק בסוכנות ובוועד־הלאומי, דר־שו מהם המיכה כספית, ואותה נתנו תמיד מבלי לשאול דבר — הלוה נקרא „שותפות", או „הגרורות" קלאסית?

ג.

האם נשתנה המצב גם קום המדינה?

הציונים־הכלליים נכנסו למשלה הזמ־נית וקיבלו תיק של מסחר ותעשיה. הפעם לא היה זה תיק הלהכה כמו בהנהלת הסוכ־נות היהודית, אלא תיק מעשי, מציאותי, מו־חש מאד.

אבל שר־האוצר ממפא"י, אליעזר קפלן המ־נוח, ועוזרו מר דוד הורוביץ, הנהיגו את שיטת הפיקוח על מטבע־חוץ, כדבר המוכן מאליו, לפיקוח זה נצמדו מיד הגבלות בי־בוא ברישיונות וכו'.

שר המסחר והתעשיה הציוני־כללי, מר ברנשטיין, קיבל מיד את גירסתם הכלכלית, ובמרץ רב קפץ על רכבת־הפיקוחים.

ההשראה היתה ממפא"יית, אבל ביצוע מדי־ניות הפיקוחים במסחר ובתעשיה (פיקוח מחירים, הקצבות, רשיונות) היה בידי הציו־נים הכלליים: דב יוסף רק המשיך את מפע־לו של פרץ ברנשטיין.

הזה נקרא „שותפות", או שמא היתה זו „הגרורות"?

ביטי הממשלה הזמנית התנהלה מלחמה, ואחריה הסכמי שביתת־הנשק; הסכמים אומ־לים הרי־אסונות. על כל זה הוחיטה מפא"י על דעת עצמה, אולם גם על אחריותם של הציונים־הכלליים, אשר ישבו אז בממשלה, ולא הביעו כל דעה משלהם על עניני חוץ ובטחון.

בימי הממשלה הזמנית הפגיזו תותחים ישראליים אוניה שנמצאו בה יהודים. האניה הפתח „אלף" לשניים — ואבד את זכותו ליום עבודה, הוא ובני משפחתו", — מזהיר ברוח בהרי יהודה.

„מי שלא יצביע בעד מפא"י יגורש מקופת־חולים, לא יקבל עבודה, ויגווע ברעב" — מסביר ב„אהבה" נציג מפלגה השלטון לחושבי המעברות בסביבות זכרון־יעקב.

אין ספק, „כיבוד האדם כפרט", הוא שהניע את המפלגה השלטת להפעיל משטר של טרור כלכלי, מבוסס על הפחד ועל התלות הכלכלית.

הרגל־מסחר וחרות־ממחסור לא הועניקו לאזרחי ישראל ע"י הממשלה הנבחנת ב„אהבת ישראל" וב„כיבוד האדם כפרט".

כל גבר וכל אשה בישראל יכולים לה־ביא דוגמאות לדיב ממעשי הקלולל כלפי אזרחי המדינה וניצולם ע"י סוכני השלטון.

• • •

בכל שטחי חיינו הלאומיים אנו נתקלים בחוסר־חזון, בחוסר אופק, בחוסר אמונה, בחוסר ברק, בחוסר החלטה, בחוסר כושר־הביצוע, ובמיוחד בחוסר אהבת־ישראל וב־חוסר כבוד לאדם בפרט.

אין ספק, שגם אתנו אפשר להאשים בכחירה שרירותית של דוגמאות, ברם, דוג־מאותינו לקיחות מן החיים, מחייהם היומ־יוביים של אזרחי ישראל.

אולם, כדאי לקרוא גם את דוגמאותיו המסמיות של מר אגרון, העורך המוכשר של בטאון מפא"י בשפה האנגלית. בחזונו הוא ובמרצו הוא, מתנשא מר אגרון על כנפי השיחה ממש, ודיזינו גובל עם זה שהנעיקר לבריבה את „כושר הסבר בנגב, הינן שבית גובל בבית, ושדה בשדה יגבול, וזה באזור חולות אין סוף, בשיטיון נצחי, בטעי הכוכבים, הבסנים, בדי־הדשא, שדרות העצים הגדלים כאילו מיום ליום והמעילים על המרחבים שדופי השמש, לא נוצרו ע"י מבקרי מפא"י ומשמרתה, ולא ע"י פעלנות פוליטיות, שכל גאונויות ופושרים צפון ביכולת הבכשלה שלהם".

מסתבר, כאילו מפא"י היא הגורם היחידי בישראל ובהבדות: כאילו ההון היחידי שנת־רם ע"י הגולה, כאילו העמל, הדם והזיעה של היישוב היהודי כולו, לא תרמו. מאומה לפיתוח המדינה בשבע שנות עצמאותה.

במשך עשרות בשנים עסקה מפא"י ב־סיגור עניי העם בתמונה בכוסכה על שקרים־מוכרכים. ישוב הארץ, יישוב הבר־צות וכיבוש השממה בוצעו כאילו לא ע"י עצירים הגדים מכל השכבות ובעלי דעות פוליטיות שונות, אלא ע"י ה„התישבות העובדת" בלבד, לדים, רק ה„התישבות הסוציאליסטית היא ה„התישבות „עובדת", כביכול, ואילו חלוצי קבת־תקוה, זכרון־יעקב, ראשון־לציון וראש־פינה, הבפרים הלא סוציאליסטיים בדרום ובצפון, בחרי ירושלים ובשפלת החוף, אינם אלא סמי־לים, ו„התישבותם — „התישבות לא־עובדת".

הכפרים החדשים שהוקמו הודות לעולים החדשים שהגיעו ארצה אחרי קום המדינה, אנו נוטים ברובם המכריע לשים מפלגה פוליטית, והגיעו ארצה בלי מנקס־מפלגתי כלשהו. גם הם תרמו, וגם להם יש חלק בתמונה, שהוכר מפא"י באנגלית תיאר אותה בצורה כה לרים.

בפעלי המונופולין של ה„הסתדרות", ה־הסטטיות מיוחדות, הקימו קרטלים אנטי־לאומיים ואנטי־סוציאליים. הם הבו למפעלים המסחריים, הסולעים לפי אותם עקרונות־המסחר, שעליהם מושתתים סרטס־טים וקרטלים אחרים. מפעלים אלה מבשילים על פי רוב את אפשרויות מיתות המדינה, ותורמים נחת כל נסיון לכיבוי למדינה השקעות פרטיות והון יהודי קונסרוטי־טיבי, לצערנו, סרם נגמל הפם מ„מאגדה ה־בנויה על השפרים־המוכסכים, לפיה, מפעלי ה„הסתדרות" הם מפעלים פרוצים לאומיים, הזכאים תתיכת הבדינה ולפריבילגיות מי

שבע שנים לחיסול גלות קניה

„אחרי שלוש שנים ותשעה חדשים מקיץ הקץ על גלותנו. עוד אופפים אותנו שמיה הנכרים של קניה, עוד עקבי תיל גודרים מנסר בלבבות ו־254 גוילים מציון חותרים לחזור למולדת, לישראל — לעמוד בשורות הלוחמים, להלחם ולנצח.“

במילים אלה מסתיים „ספר המעצר וה־גלות“, רב המדמים ורב הכמות, שהופיע במחנה העצורים העברים בגולה, בגיליון אשר בקניה. למעשה נתחבר הספר עם מלאת „שלוש שנים לגלותנו“. אולם בימים האחרונים ממש, נוספו לו עוד 12 עמודים, המכילים פרקי יומן של מאן דהוא. התאריך האחרון ביומן זה הוא מן ה־3.7.48 ואלה דבריו: „בשעה 7 בערב נמסרה על ידי הקול. ריש הודעה, שעלינו להיות מוכנים לנסיעה תוך 36 שעות. נועבר ארצה באוי־רונים. מזמן ההודעה נפסק כל הקשר עם החוץ ונאסר משלוח מכתבים ומברקים. התרגשות וחבונה רבה במחנה. מחר יבוא לבקרנו מר רובין מקהילת ניירובי, בקשר עם הסיורים האחרונים לפני נסיעתנו.“

זהו הסוף, הסוף של הספר והסוף של הגלות. מאותו יום, ה־3 ביולי ועד ה־12 בו חלפו 9 ימים. תשעה ימים כתשעת ירחי לידה. בימים אלה נולד הדרור. ב־12 ביולי בביאה אנית נעפילים את גוילי קניה אל נמל תל אביב. ושב־ה היו הגוילים מקוים לאנשים חפשיים וכלו בתיבה אל־אל־יון. ריש הוא שהביל לאנשים ויכלו להגשים את אשר חלמו — „לעמוד בשורות הלוחמים, להלחם ולנצח“.

• • •

ביום ג׳, ה־12 ביולי ימלאו שבע שנים מאז הגיעו הגוילים ארצה. שבע שנים אלה הספיקו כדי שהיישוב ישכח את האירוע כולו; שבע השנים הספיקו גם כדי להשי־כח מלב הגוילים עצמם את פרשת הגירוש והגלות והיה הדבר לנחלת העבר, לחלום שחלף ולא היה עוד.

רק מדי פעם בפעם, בהפגש חברים לצרת או בהבור ענין זה או אחר, שוב עולים מסמיון הנשיה תולדות הימים הסוערים האלה המסתכמים בחשבון חלק של שלוש שנים ולשלוח חדשים. נוסף על כל אותם החדשים ואולי אפילו השנים שקדמו לגלות והתבטאו במעצר ובמאסר בלטרון ובעכו ובמזרע וביר־שלים.

• • •

אחת הפרשיות האלה, שכדאי להזכיר היום, היא אישיותו של הקול, ריש. מפקדו האחרון של מחנה העצורים בקניה. תושבי הארץ זוכרים את השם ריש, כשליח שמו מלאת. „שלוש שנים לגלותנו“. אולם בימים האחרונים ממש, נוספו לו עוד 12 עמודים, המכילים פרקי יומן של מאן דהוא. התאריך האחרון ביומן זה הוא מן ה־3.7.48 ואלה דבריו: „בשעה 7 בערב נמסרה על ידי הקול. ריש הודעה, שעלינו להיות מוכנים לנסיעה תוך 36 שעות. נועבר ארצה באוי־רונים. מזמן ההודעה נפסק כל הקשר עם החוץ ונאסר משלוח מכתבים ומברקים. התרגשות וחבונה רבה במחנה. מחר יבוא לבקרנו מר רובין מקהילת ניירובי, בקשר עם הסיורים האחרונים לפני נסיעתנו.“

זהו הסוף, הסוף של הספר והסוף של הגלות. מאותו יום, ה־3 ביולי ועד ה־12 בו חלפו 9 ימים. תשעה ימים כתשעת ירחי לידה. בימים אלה נולד הדרור. ב־12 ביולי הביאה אנית נעפילים את גוילי קניה אל נמל תל אביב. ושב־ה היו הגוילים מקוים לאנשים חפשיים וכלו בתיבה אל־אל־יון. ריש הוא שהביל לאנשים ויכלו להגשים את אשר חלמו — „לעמוד בשורות הלוחמים, להלחם ולנצח“.

• • •

אחת הפרשיות האלה, שכדאי להזכיר היום, היא אישיותו של הקול, ריש. מפקדו האחרון של מחנה העצורים בקניה. תושבי הארץ זוכרים את השם ריש, כשליח שמו מלאת. „שלוש שנים לגלותנו“. אולם בימים האחרונים ממש, נוספו לו עוד 12 עמודים, המכילים פרקי יומן של מאן דהוא. התאריך האחרון ביומן זה הוא מן ה־3.7.48 ואלה דבריו: „בשעה 7 בערב נמסרה על ידי הקול. ריש הודעה, שעלינו להיות מוכנים לנסיעה תוך 36 שעות. נועבר ארצה באוי־רונים. מזמן ההודעה נפסק כל הקשר עם החוץ ונאסר משלוח מכתבים ומברקים. התרגשות וחבונה רבה במחנה. מחר יבוא לבקרנו מר רובין מקהילת ניירובי, בקשר עם הסיורים האחרונים לפני נסיעתנו.“

זהו הסוף, הסוף של הספר והסוף של הגלות. מאותו יום, ה־3 ביולי ועד ה־12 בו חלפו 9 ימים. תשעה ימים כתשעת ירחי לידה. בימים אלה נולד הדרור. ב־12 ביולי הביאה אנית נעפילים את גוילי קניה אל נמל תל אביב. ושב־ה היו הגוילים מקוים לאנשים חפשיים וכלו בתיבה אל־אל־יון. ריש הוא שהביל לאנשים ויכלו להגשים את אשר חלמו — „לעמוד בשורות הלוחמים, להלחם ולנצח“.

• • •

ביום ג׳, ה־12 ביולי ימלאו שבע שנים מאז הגיעו הגוילים ארצה. שבע שנים אלה הספיקו כדי שהיישוב ישכח את האירוע כולו; שבע השנים הספיקו גם כדי להש־כיח מלב הגוילים עצמם את פרשת הגירוש והגלות והיה הדבר לנחלת העבר, לחלום שחלף ולא היה עוד.

רק מדי פעם בפעם, בהפגש חברים לצרת או בהבור ענין זה או אחר, שוב עולים מסמיון הנשיה תולדות הימים הסוערים האלה המסתכמים בחשבון חלק של שלוש שנים ולשלוח חדשים. נוסף על כל אותם החדשים ואולי אפילו השנים שקדמו לגלות והתבטאו במעצר ובמאסר בלטרון ובעכו ובמזרע וביר־שלים

בריאות

מחלות העומדות עדיין על הפרק

מאת ד"ר אליהו סגל

במחלת הבילהארציה

ביום 24 לח. ז. נתקלו קוראי „חרות" ברשימה „מעולות לביעור מחלת ה־בילהארציה" (מאת סופר „חרות" ב־ירושלים) שבה היה כתוב:

„בעבקות הופעת מקרי מחלת ה־בילהארציה במספר מקומות בארץ ו־בעיקר בעמק בית שאן, פנה משרד הבריאות בהצעה אל משרד החקלאות לנקוט בפעולות מניעת המחלה... יש להמנע מהעסיק בענף הדייג במים מתוקים פועלים ועובדים מקרב יוצאי תימן, עירק ומצרים. אלא אם כן עברו בדיקות חוזרות והדרכה סניט־ ריות והיגיינית, כן יש לערוך בדיקה כללית של כל הדייגים פעמיים בשנה. יש צורך להחזיק את כל הברי־ כות נקיות מצמחי... לטפל בחשמדת תחלואנות, פונדקאי הבילי' ע"י ריסוס בנופרת נחושת, בכמות שלא תזיק ל־ דגים... יש להריק מהר את כל הברי־ כות הנגועות מן המים. לשרוף העש־ בים על החלוזנות שבתוכם כדי שה־ חלוזנות לא יספיקו להתחפר באדמה".

לפני 6 שנים („חרות" מ־49.7.18), בהשובה לשאלה: האם עוד אסור ל־ התרחץ בירקון? הקדיש כותב השו־ רות האלו חלק של המאמר השבועי לבעיית הבילהארציה, בין השאר כ־ תב: „החזלים לא חדלו להתקיים ביר־ קון ולכן נשקפת עדיין סכנת זיהום למי שיתרחץ בתוך מימיו..."

עברו שש שנים והזמן לא פעל ל־ טובת. המצב ההיגייני של הנחלים שלנו לחפך, נגע הבילהארציה התפשט וחלץ. ידוע שגם הנחלים האחרים — לא רק הירקון — הם בחזקת סכנה למתרחצים בהם. והנה הגיעו הדב־ רים לידי כך שגם בריכות־דגים רבות הן בבר מזוהמות. המצב הוא, כנראה, עד כדי כך חמור שמשרד הבריאות „מציע" כלומר דורש ממשרד החקל־ אות, שממסמכותו לפקח על המסיטריה החקלאית של ענף הדייג, לנקוט אמ־ צעים חריפים כנ"ל. אם אמנם עסו־ קים בענף הדייג במים מתוקים פוע־ לים ועובדים מקרב יוצאי תימן, עי־ רק ומצרים והם לא נבדקו בדיקות חוזרות ולא קבלו הדרכה מתאימה, הרי יש לראות בכך הזנחה הרת סכנות מבחינת השמירה על בריאות האוכ־ לוסיה. כי ידוע בוודאות גמורה שה־ ארצות הנ"ל הן נגועות במידה מרו־ בה במחלה ושגם הדגים משמשים כ־ סרסורים להפצת המחלה. ולא רק ה־ חלוזנות שבמים הם פונדקאים למחו־ ללה. אמנם, דגים שהוכשרו לאכילה מתוך בישול מספיק, אין בהם משום סכנה לבריאות מבחינה הבילהארציה. אבל היכן הערובה לכך שהבישול היה באמת מספיק ולא נעשה בחיפזון? במסעדות סטיילמות — ביחוד בש־ עות שמספר הסועדים בהן הוא גדול וכולם נחפזים — אין נוהגים להקפיד שום מיני תבלין חריפים שיכולים להסות גם טעם פגום של בשר־דגים (וגם של כל בשר אחר) ואת צורתו שקן יש חשש לכך שהלקוח עלול לה־ ביע סטפקות. פחות בישול ויותר סממ־ נים חריפים — זוהי תחבולה בדוקה שמכניסה רווחים אבל מביאה את ה־ זולת להספד בריאות.

בבריכות הדגים המזוהמות הסכנה קשורה, קודם כל, בדגים. בדם גם מרסנים מכל המינים יכולים להיות מסוכנים וכן גם שבלולים, חלזונים וצמחים. אין לשכוח שגם המים האלה — המזוהמים — הם בפני עצמם מ־ קור סכנה לכל מי שבא אתם במגע בדרך בלשהי. אם הוא שותה אותם הרוא מכניס את המחוללים אל תוך גו־ פו דרך קרומי הריר של הפה, הנושם, הקיבה והמעיים. אם הוא נזהר משתיי־ תם, אבל טובל בהם את גופו תוך כדי רחיצה, או אפילו חלק של הגוף, כ־ גון יד או רגל, גם אז עלולים המזי־ קים לחדור פנימה דרך העור הבריא. דיגים־שאינם זחירים ואינם נועלים מגפי גומי גבוהים בהכנסם אל מים מוזהמים בבילהארציה ואינם מגינים על ידיהם בכפפות גומי; סיילים ש־ שים רב יותר ומרבה והולך נפגע מהמחלה ושוב תורם להתפשטותה — והגלגל חוזר.

לבלימת ההתפשטות אין עצה אלא והזרות קפדנית ביחס למי השתיה ולמזונות שבאים מהמים, וג קיטת אמצעים לגילוי מקורות הזיהום והשמדת החזלים, השבלולים, החלזו־ נות — לפי המתכונת של משרד הבריי־ אות. מובן מאליו שלאנשים חולים אסור לגשת למים בטרם שבדיקות חוזרות הוכיחו שהם חדלו להיות מאכסניי מחו־ללים.

מן הנוף ומן הרחוב

נשפיות של נוער בלילות־שבת

— מאת א. רזאי —

בלילות שבת אני רגיל לצאת ולסייל ב־ עיר בשעה מאוחרת סמוך לחצות ולאח־ ריו. הרחובות אז דמיומים ובתיהם כאילו צוטנים סוד קדושת השבת... מכוניות הש־ רות כבר מועטות ומרחוק נשא אלי דכ־ לי הים הרחוק. לפעמים מתערבת בהמייה זו זמרה. הבוקעת ועולה מאחד המרפסות וה־ חלונות הפתוחים. מרחוק אני יודע כי הש־ רים בני נוער, שהתכנסו בדירת חבר, או חברה לנשפיה ינשחו מתעניינים מריקודים לצלילי רדיו וטפטון, הם נותנים אם קולם בשיר. עד כמה שאפשר אני נמנע מלהתקרב לבית בו נערכה נשפיה פרטית כזאת. סיבה

הדבר היא, כי עצבי נפרטים מן השירה ה־ פרוצה. אך יש לי וכל התבוללותי לעקוף בית כזה אינן מצליחות ובעל כרחי עלי לעבור ליד מקום החיגנה.

אוהב אני חברת נערים כשהם שרים ו־ משמחים את לבם. אולם מנשיות הפרטיות שבהם אני מתרחק במקום מן הנערות. מדי שמעי בני נערים שרים בצותא הנשמע נפ־ שי מחוסר המשמעת שלהם, מאי־ידיעת המ־ לים אפילו של שיר אחד, מיוזף המנגינה ומן הצירופים ההדדיות הנגבהות על הכל. לרוב מן בני נוער, שהתכנסו בדירת חבר, או חברה לנשפיה יכשהם מתעניינים מריקודים ומזיקות הן הידיעות שבמקומות־ר־ בים במצרים חולים בבילהארצאיה 90% של האוכלוסיה.

דרכי התפשטות הזיהום ואמצעי בלימתה

מהמתואר לעיל נתברר לקורא שכ־ שם שהדגים, השבלולים, החלזונות, וכו' הן מפיצי המחלה. כן גם האדם החולה תורם להתפשטותה: לא חשוב היונאות הביצים מדרכי השתן שלו אז ממעיו, חשוב שהן מגיעות אל המים. שם הן מתחילות לעבור על שלבי התפתחותן המתוארים לעיל ונחשולים נחשולים של מזיקים מציפים בתקופות שונות את המים וכל הנמצא בהם, ומססר אנ־ שים רב יותר ומרבה והולך נפגע מהמחלה ושוב תורם להתפשטותה — והגלגל חוזר.

לבלימת ההתפשטות אין עצה אלא הזרות קפדנית ביחס למי השתיה ולמזונות שבאים מהמים, וג קיטת אמצעים לגילוי מקורות הזיהום והשמדת החזלים, השבלולים, החלזו־ נות — לפי המתכונת של משרד הבריי־ אות. מובן מאליו שלאנשים חולים אסור לגשת למים בטרם שבדיקות חוזרות הוכיחו שהם חדלו להיות מאכסניי מחו־ללים.

מן ההווי

„צדקה מתחילה בבית"

מאת שלמה בן־יעקב

כשהשקיף הרופא למחלות פנימיות דר־ קיץ באחד הימים של השבוע מחלונו על שביל הכניסה, המוביל משדרות רוטשילד לביתו, ר־ שדרכו מוכרחים המציאנים לבוא ולעלות אל חדרי הפראקטיקה שלו, ראה להמתונו כמה פועלים עוסקים בהתקנת מחסומי־ברזל, כדוגי־ מת מחסומי־„חור" ליד החנית „דן" — ר־ חוסמים את המעבר החופשי לחדר־המדרגות של הבית. חיש מהר קרא לרופא־השיניים דר־ שולץ, המנהל את הפרקטיקה בשכנותו, הבביע לאנגן זי — הם חוסמים את המעבר לאמציאנ־ טים שלנו!"

„אינערעדט!" — הפליט ה„קולגה" הש־ כן. „בדוע וברשות מי הם עושים זאת?" והיא ידד לחקור את פשר הדבר במקום.

דקות ספורות לאחר מכן חזר רופא־השיני־ ים, כולו רוגז וחימה, והודיע שבעל־המשרד בקומה א' העמיד את משרדו לרשות המפעל של „רוטארי־קלוב", כלומר: המחסי־מים ניקמים נגד ההמונים, שייתקהלו במעבר הצר של הבית, כדי לקנות כרטיסים למשחקי קבו־ צת „הרלם־גלובטרוטרס". החלונות הצדדיים של המשרד ישמשו כאשבנים, והמחסומים — להסדרת ה„תורים" העצ־מים שיזדנבו בלי־ סוף, משך השבוע ליד הבית.

„וכיצד יצליחו המציאנים שלנו לחדור לי־ תוך הבית?" — נחרד דר' קיץ.

„במשרד טוענים, שהבפעל הוא של „צ'ריר־ טי", מעשה־צדקה, ושעל כן הם מבקשים..."

„צ'ריטי? ידאי!" — אך לא על הבשבינו!

— נזעם דר' קיץ, אץ לטלפון, והזעיק את הנשיטרה.

המשטרה הגיעה ברגע שהמפועלים הקעי את חומת המחסומים באדמה, ויצקו את המלט, כדי להתקינן על יסוד מוצק ואיתן. „ועתה זי? עיינים הראות!" — הצביע עליהם דר' קיץ. „היש לחלוז רשות, לחקים כאן מחסו־ מים, ולמונע מהמציאנים שלנו את הכניסה אלינו?"

סגל־השיטרים לא גילה עניין רב בדבר. „ב־ עצם, זה עניינה של העיריה. פנו אליה והבדרו אם המחסומים מוקמים בהרשאון או בארחה בלתי־חוקי."

הבירור בעיריה נסתיים בשעת הצהריים. „בלתי־חוקי! בלתי־חוקי!" קרא דר' קיץ מרחוק לעבר ה„קולגה" שלו, שציפה בביתי־ חות להשתלשלות העניינים. אכנם כן: איש לא פנה לעיריה בקשר למחסומים הללו, הם הוקמו באורח בלתי־חוקי בהחלט; אילם, כדי לחסלם באורח חוקי, צריך לתבוע את העבריי־ נים למשפט.

„ובית־המשפט יחליט, שעל „ריסרי" לסלק את המחסומים במשך חודש ימים!" — קרא דר' שולץ מיאשא. „ועד אז..."

„מ'זאת אימרת?" — התרתח דר' קיץ. „המחסומים הוקמו באורח בלתי־חוקי, על כן הוכות לאזרח שומר־חוק לעקרם. בואו!"

היתה זו הססקת־הצהריים של הפועלים. והנעם הכפיל את כוחות שני הרופאים ועוד־ ריהם הסכניים, שניגשו בבשיתף לעקור את היתדות מתוך יסודותיהם. המלט לא הספיק עוד להתאבן, ועל כן סיימו „המחבלים" את המלאכה משך דקות ספורות, וחזרו בתרועה לביתם.

אך רק שעה קלה יכלו לשמוח בנצחונם. כששבו המפועלים מהפסקת־הצהריים להשלים את העבודה, ראו — שוד ושבר! — חורבן שלם במקום, וקמה המולה־רבתי. בעל־המשרד וחבר ה„רוטארי" הזעיק את פקידיו לתקנתה. ויחדיו נוצבו בשמירה על המשכת העבודה. „אל תעיזו לגעת במחסומים שלנו!" — אייר מו כלפי מעלה אל השכנים־הרופאים. „אנחנו נסלק אותם, שב ושב!" — השיבו הללו בכעס.

„אז תשלמו ביוקר! יש לי קשרים עם חלו־ נות־גבוהים!" — רמז איש ה„רוטארי". ומע־ נם, שיב הביעה משפטה למקום, הפעם כתוצאה מפניית הצד שכנגד, וזוג שוטרים הופקד רש־ מית לשמור על המחסומים.

„אינערעדט!" — התרתחו הרופאים. „ש־ המשפטה תגן על מעשה בלתי־חוקי!" — וחיש ידדו השנים להסביר לשוטרים את המצב לאמיתו.

„אנא קורדי!" — סיכם אחד השוטרים את עמדתו. „יאם תחבלו במחסומים, אשבור יכם את הראש."

„אתה... אתה... גסות אתה מדבר אתנו!" — יצאו הרופאים מכליהם, „אנחנו נסדר אותך, גם ברוח שכמיתך! גם לנו קשרים עם חלונית־גבוהים!"

„נו, נראה, מי יסדר את מי!" — רעם ה־ שוטר, ואין להוציע תגבורת מהתחנה.

לא חלפו אלא עשר דקות, ושני שוטרים מ־ תוך חדרי הרופאים וביקשים להלוות אליהם. „סנקדל!" — צוחו השניים. „אלה למטה עברים על החוק, ואנחנו נעב־ רים!"

מוכים ההמה הסתכלו המציאנטים, כיצד מובלים הרופאים המכובדים ע"י המשטרה המזיגה. בתחנה נתנו לשני הנעצרים להמתין שעה, שעתיים, שלוש, לשם „הרגעת עצבים". כנראה, אך המשטרה הזאת פעלה רק להבטרת הסיסטריה אצל העצורים, ובשעה שקצין־ התחנה נאות לקבלם לשם עריכת פרטי־כל, הכתערו עליו הדוקטורים בשצף־קצף: „כלום פושעים אנחנו! לא תפחיד אותנו ע"י מאסר והטלת־אימה! כי לצדק אנו נלחמים, ונמשיך להלחם ויהי מה!"

קצין־המשטרה לא הסביק אפילו לגולל לפני השניים את האשמה — „הלבנת שוטר במילוי תפקידו"; אך הוא החרה בהם לא להבל במח־ סומים, עד שתמצא פשרה בגידון. כי הענין קשור בכל־זאת עם אורחי חו"ל, מוסד ה„רי־ טארי", ובעשה צדקה.

„צ'ריטי? ידאי!" — קראו השניים. „אך לא על לא שבשנגון!"

לבסוף שוחררו ונצטוו להופיע שוב למחרת בבוקר להשלמת החקירה.

למחרת בבוקר הודיעו ביומת המשטרה לי־ שם חיסול הסכסוך.

„הרי נאמר: צ'ריטי בגינם עם הום — „הצדקה מתחילה בביתך" — הסביר איש ה־ „רוטארי". לכן נסדרתי את משרדי חינם אין־ כסף לעבודת אלה, כדי שירבו ההכנסות המוקדשות לצדקה."

„יפה מאוד" — השיבו הרופאים. „אך המח־ סום שלכם חוסם את המעבר לחולים הבאים אלינו."

„התסכימו שנצמצם את המחסום עד לחצי?" — שאל איש ה„רוטארי". „הרי אז — תהיו גם אתם שותפים למפעל המצוני, ותתקיים אף בכם המימרה „הצדקה מתחילה בביתך".

„אם עוול עשיית הצדקה יתחלק שוה ב־ שווה, הרי מוכנים אנו לשאת את ההפרעות הצפויות בתלבקה" — התרכבו השניים, ועוד באותו יום עוצמם המחסום, ופונה שביל צר למעבר אל דירת הרופאים.

מאותו יום שאיש ה„רוטארי" והרופאים נעשו שותפים למפעל הצ'ריטי, ובאו לידי הסכם ביחס לקיום המחסומים ליד אשבני המשרד למטה, תוסלה המנעיה האחרונה ל־ מכירת־הכרטיסים הסומכית למשחק הקבוצה המוללת „הארלם גלובטרוטרס". ובכל זאת פנו „שותפים" הארוכים של קוני הקרטיסים, שכה ציפו אותם, — ותשש — סן יחסמו את שני צידי המעבר לבית, אינם מודנבים, משום־מה.

„צפת החדשה" מוקמת והולכת

מאת י. קדמי

הר כנען, השוכן מזרחית־צפונית לעיר צפת, והשייך מבחינה שפוטית לאזורה העירוני של צפת יורחב בקרוב, ובתי הכנען ישתלבו עם בתי צפת.

עד כה היתה הר־כנען מעין שכונה נפרדת, שהמקשר בינה ובין צפת הוא השיפוט העירוני בצפת, בעוד שסמיידה ביניהם רצועת אדמה רחבה, ללא כל מבנים. אך בימים אלה יתחילו בבניית שורת שיכונים לכל שטחה של הרצועה הנ"ל, כך שגם בתי הכנען וצפת יזמזגו יחד. „רצועת הגבול" שהפרידה עד כה בין מקומות אלה, תועלה כליל ותהפך לשטח בינ"ל.

על הכנען הוקמו בשנים האחרונות עשרות שיכונים בנו קיימתים, שמשוכנים בהם בעיקר עולים חדשים. כמו"כ הוקמה לא־מכבר שכונה חדשה בכנען, הקרויה — כנען ב', ולידה מוקם כיום בית־מ"ל מפואר אחד הנדיולים בגליל. אין ספק, שאם קצב הבניה על הכנען ילך ויגבר, הרי הר־הכנען יתפך בעתיד ל„צפת החדשה".

המעברה בצפת „לבדך תשכין"

המעברה בצפת, המאוכלסת מאות עולים, ונעיקר מקרב העליה החדשה מצפון־אפריקה, מונחת למעשה מחיי העיר צפת, ולא רק המרחק הגיאוגרפי המפריד בין המעברה והעיר הינו גדול, אלא שקבעתים רחוקים לבבות תושבי צפת, ואורח חייהם המנוון מלבבות תושבי המעברה.

תושבי המעברה, מבודדים ורחוקים מכל שמחת־חג שבקרב האוכלוסיה הח־ תיקה — אינם שמחים בשכחתם, ואינם משתתפים בחגים. מצבה החברתי של מעברת צפת גרוע יותר מעצבו של מרבית המעברות בארץ, והנה לדוגמא: ביום הזכרון הכללי, ביום־העצמאות, לא השתתפו בעליה לקברות החללים בצפת אפילו עשירית מכלל תושבי המעברה! ואילו ביתר החגים האלומיים, וההופעית הצבוריות החגיגיות, תושבי המעברה לבדד ישכונו בצריפוניהם, כאילו חיים הם בעולם אחר לגמרי...

קצירו של דבר — בעיר צפת אינה קיימת כל תנועה וכל פעולה ממשית, למען מיזוג העולים בקרב החדשים, גם המוסדות בצפת, וגם הציבור בכללותו, מתייחס למשימה זאת בקלות ראש ובאפס מעשה.

בספורט

שלשה משחקי כדורגל לפני פגרת הקיץ:

בית"ר ירושלים — בית"ר ת"א על גביע גינזבורג ז"ל

מכבי הצפון — הפועל חיפה

אם נוצח מכבי הצפון במפגשו עם הפועל חיפה בחיפה (65 : 28) בסיבוב הראשון, הרי שהפעם יצטרכו החיפנים לעמול קשה כדי לגבור על מארחיהם ה־א'.

משחקים על גביע מרכז מכבי לנוער

מחר ב־9 בבוקר על מגרש ב. מ. ע.: — נס ציונה — באר יעקב; ב־9 בבוקר על מגרש מכבי ת"א: — ב. מ. ע. ב' — מכבי פ"ת; ב־9.30 בחיפה: — חיפה ב' — מועקין ב'; ב־11 בביקר, בחיפה: — בת־גלים — חיפה א' ב־3 אחה"צ, בחיפה: — מוצ־ קין א' — נתה־שאנן; ב־4.30, בחיפה: — בנות חיפה — בנות מוצקין.

תחרות אתלטיקה קלה

● היום ב־5 אחה"צ באיצטדיון המכביה בת"א — תחרויות סיום מטעם מכבי הצפון לנוער בקרב חמש וגלעדות בקרב שלוש.

● שתי תחרויות איזוריות של הפועל באו"ם יערכו מחר בדחוונות, בהשתתפות סני־ פי הדרום ובכפר סבא — לסניפי הפועל בש־ רון.

שחיה מעגם מכבי — ברחובות

תחרות ארצית בשחיה, מטעם מרכז המ־ כבי, תערך מחר ב־4 אחה"צ, בבריכת מכבי רחובות, בתכנית — תחרויות נוער ובוגרים ב־15 משחים שונים. בסיום יערך משחק כדורמים לנוער בין רחובות ו. מ. ע. ת"א.

משוט בעולם

● **גביע מרכז אירופה** — הקבוצת היוגוסלבית „וידבודינה", שבקרה בישראל, נגרה על „רומא" האיטלקית בשני המשחקים: בראשון שנערך ברומא גברו היוגוסלבים ב־ 5 : 4, לאחר 1 : 1 לחובתם; ובשני, שנערך בנוביסאד גברו המארחים ה־א' 2 : 1.

● במשחק שני על גביע מרכז אירופה נפרדה הקבוצה האוסטרית „חאקר", בתיקו 3 : 3, עם „הארוש־לוביגו" ההונגרית, המו־ ביל הראשון שבלי הליגה בארץ הבדורגל.

● **הישג נפלא בהטיית כדור**

קבע הפולני ראנוש שידלו בתחרויות סיום בצ'יקה בשחיד כדוגר נתקע במרחק של 80,07 מ' ממקום הזריקה.

● **החותרים הרוסים ניצחו** — ב־3 מתוך חמשת המחרויות התחרה הסרבו באנגליה. האמריקנים זכו בשנים ר־ אילו בשניים הנותרים זכו האנגלים והפולנים.

● **כאליפות העולם בכדוריד** — נכנסו לשלב הגמר 8 נחרות והן: גרמניה, חבל־המאר, שחיץ, צרפת, צ'כיה יוגוסלביה, אוסטריה ושבדיה.

הנכם מאוזנים ל...

לקט שנתי של „20 מי יודע"

מאת: מיכאל קשיב

תמרורים שנתיים יש להם אופי מיוחד. ואין חשיבות לסיבו של התמרור — יובל החמש־מאות לגיליו יבשת חדשה, חתונת הזהב של סבא וסבתא, או שנתיים לתוכנית רדיו, ואין זה חשוב גם עם התאריך נחוג או לא, עצם היותו חד־פעמי משוחה לו את יחודו.

דרך מיוחדת משלו מצא לו שמואל רוזן לציין את מלאת השנתיים לתכניתו הפופו־ לארית עשרים מי יודע. הוא הביא לנו לקט מתכניותיו שהוקלטו בפיונות הארץ השונות, והיות והתוכנית ועורכה הרבו לנסוע, והיות ועורך התוכנית השכיל למ־ צוא את האוזניים לכל מקום ומקום בו ביקרו, הרי שהגיענו מאוד מסיור־בזק גיאוגרפי ו„אתנוגרפי" זה.

יחד עם שמואל רוזן שבנו וביקרנו בבאר שבע, העיר החדשה, בנבעת־חיים הקיבוץ הדתי, בממגורת, בית הספר לדיג, וב־ מחנה־יהודה, שכונת עולי־תימן החדותה שליד פתח־תקוה. מיכן שהגדש על ה„עלי־ מים" היה הפעם דגש קל ביותר, אך הן בגלל אפשרויות־המבחר הרבות, והן בגלל העריכה הראשונית של התוכנית, הם מצא העירך תמיד את המיוחד שבמקום כדי להעלותו. בעלמיו, היה המשדר מאלף ביותר.

היתה זו דוגמא נוספת לכה שניתן לעשות בחומרי־הגלם הדרוסופני המיוחד המצוי ב־ שפע בפינות הארץ השונות, לא יכולנו שלא להדהד בכה שערותיו הרדיו שלנו מפסיים בהצפנם כה לאוליפנים המצוי־ צמים.

פגישות עם הרצי

השבוע הסתיימה סדרת תוכניות שעודרה אחת לשבוע ביום שני, בשם „פגישות עם הרצי, עורך הסידרה, ד"ר מ. שטראוך נעזר לצורך תוכניות אלה בחובר שאפף לרגון שהוא עדין־בכ־ים. הסידרה חיוקה לפי נושאים שונים. כל נושא בצורת מסה שהוקראה בייד קריין, ודו־שיח שהיאר אפי־ זודה מסוימת כחיוי של חוזה הציונות.

התוכנית עצמה היתה עניינית ביותר. נזכר היה שד"ר שטראוך הרבה לעסיק בתומר, ורב כזה, כי חיבב ביותר את ה־ נושא. אולם ככל המשדרים מסוג זה הכסה גם הסידרה מגגרעת דדיפוניה עקרונית: קשה היה להאמין לה בריצפות. מסות מתצוגת סרט ישראלי אריך (אבן על כל מיל) הרי שתצוגת הסרטונים, אם כי לא תמיד שברה על הרמה הקיבוצית, שיכתה רבים בדרך התפתחותה בהשנה שעברה (שאז נערכה התצוגה בתל־אביב) ועד היום. הוצגו 14 סרטונים. יהם טובים מאוד מהצילים והעריכה הבעיניות בסרטו של אדם גילדברג „אל ארץ הנגב". נהנינו מתרטיו של חיים גרי לסרטון זה. טובים היו סרטיו של נתן גרוס — „הדרך לש־ חקים", סרטון הספר על חיל־האוויר ה־ ישראלי ו„שני עמים בישראל", על העלה החדשה. פחות בעניינים היו הסרטים „הר דרומה" ו„בתחנה נס". זה האחרון, שקיבל משום־מה את פרס התאחדות בעלי־בתי־ הקולנוע על הסרטה הטובה, עוריך דרעה בפי כל דוקא בגלל העריכה הגרועה שלו, הסוכירה בשום־מה צירוף מיוחד של המו־ ניח סטטיות. חומר גלמי רב־ערך, כיימני השואה ומחנות־הריכוז נוצר בסרטון זה לצירך פרוות בדוקלמות, שלא אירו מאומה.

פרשה בפני עצמה היתה חלוקת הפרסים. הפסטיבל שלא ידע להתעלות מעל לרמה הפרובינציאלית הרגילה, הגיע בעניין ה־ פרסים לשיא הגיחוך. ששה איגודים שונים (בינתם עיריית חיפה, ההאחדות בעלי בתי־ קולנוע מפיצי הסרטים וכו') התחרו ביניהם על מספר הסרטים הצומצם (ששה פרסים על ארבעה־עשר סרטונים), לא היה פלא בדבר, שבסיכום זכו גם סרטונים חשובים פחות באחד הפרסים.

לתעשיית הסרטים הישראלית היתה תחרות הסרט הישראלי תשט"ו סיבוקרדן קדיה. לפסטיבל ומאיגניו צריכה היא לשבש המ־ דור להרהורים רבים.

● כרם איסטרד דיבר גרמנית „המשפט" הועלה בימים אלה על בדו של קולנוע „ארבון דיוד" בתל־אביב, מבלי להתעבד על מוכנו של הסרט, אי להתעבק בכנותם של מייצריו, בתעוזרת בעיה חכיזה ביותר: הסרת החרם המוצהר על הסרטים הגרמניים שמישמש בצורה נאמנה ביותר את הנאצים. לפני שנה הלילו הפיצים המקומיים שלא להרשות הצגתו, אל כל סרט דובר גרמנית, תמהים אנו אם־כן, מה גרם להפרת הח־ קים.

מן ההווי

עיר על גלגלים...

מובן שהעיר על־גלגלים" היא תל־אביב שלנו. היא נמצאת בנדיות מתמדת. פעם היה מרכזה רחוב הרצל, אחר עבר המרכז לי־ רחוב נחלת־בנימין ומשם ירד לעבר בית־ הים. אילם זה שנים אחדות שנדודת העיר שינתה את כיוונה. כזרוני, שלפני עשר שתים־עשרה שנה ברחוב דיזנגוף צפונה מ־ כיכר ציון דיזנגוף לא נמצא אפילו בית־ קפה אחד. „חיי הלילה" של תל־אביב התרכזו

אז בבתי־הקפה שבכיכר, או ברחוב בן־יהו־ דה, קרן אלנבי. כיום אין עוד זכר מבית הקפה „גינתי", שבמשך שנים רבות היה מקום המיפגש הראשי בתל־אביב. לבית הקפה, שנמצא בבית הראשון של בן־ יהודה מצד אלנבי, הלעומת זאת רחוב דיזנ־ גוף הוא האטרקציה הלילית של תל־אביב.

ועדיין אין זה סוף הנדידה. תל־אביב הר־ לכת ומצפינה, ובשנים הקרובות יהיה ודאי רחוב אבן־גבירול הרחב, שכל בתיו בנויים על עמודים, מרכז חיי הלילה התל־אביביים. שם יקומו אם בתי־הקפה הגדולים והמפוארים ביותר ולשם יזהרו המונים עם רדת הלילה לשתות כוס קפה וכדי לראות ולהתראות...

כתבי־הרצל במהדורה מלאה

עם תום שנת הרצל' בכ' תבוז השנה, הושלמו ההכנות להוצאת מהדורה מלאה של כתבי־הרצל בכ־20 כרכים ע"י „הספרות הציונית" בשיתוף עם הוצאת מ. נויימן. ה־ בנת הכתבים כולם נעשית בשהוואה למ־ קורות ע"י הארכיון הציוני ובתרגום ועדי־ כה חדשים ע"י חבר סופרים ומומחים.

הכרך הראשון לכתבי־היסוד בציונות: „מ־ דינת היהודים" ו„אלטנוילנד" בצירוף מבו־ אות, המונות וכו' יופיע בשבועות הק־ רובים, ועם הופעתו תתחיל ההתחמה לכל הכתבים.

פרוספקט מהודר ובו דוגמאות של מיס־ מכים, צלומים ודפים מן הספרים הראשונים הוסיע זה עתה ונשלח חינם לכל דורש.

תעריכת תמונות של חבר „הכשרה" באיר־איאנד

דאבלין, אירלאנד (יו. סר.) — אמן יהודי סקוטי מצוי כאן השביע העריכה של 46 מתמונותיו תחת השם „אבן מחוה שי־ תיסיון".

האמן, לורנס מרקוסון בן ה־22, הגי חבר הכשרת גן יהודה בראבלין, מקום שם קבר־ צת של ששה עצירים לומדת את מקצוע החקלאות בחסות הסוכנות היהודית, קודם לעליתה לארצה.

בלילות שבת אני רגיל לצאת ולסייל ב־ עיר בשעה מאוחרת סמוך לחצות ולאח־ ריו. הרחובות אז דמיומים ובתיהם כאילו צוטנים סוד קדושת השבת... מכוניות הש־ רות כבר מועטות ומרחוק נשא אלי דכ־ לי הים הרחוק. לפעמים מתערבת בהמייה זו זמרה. הבוקעת ועולה מאחד המרפסות וה־ חלונות הפתוחים. מרחוק אני יודע כי הש־ רים בני נוער, שהתכנסו בדירת חבר, או חברה לנשפיה ינשחו מתעניינים מריקודים לצלילי רדיו וטפטון, הם נותנים אם קולם בשיר. עד כמה שאפשר אני נמנע מלהתקרב לבית בו נערכה נשפיה פרטית כזאת. סיבה

הדבר היא, כי עצבי נפרטים מן השירה ה־ פרוצה. אך יש לי וכל התבוללותי לעקוף בית כזה אינן מצליחות ובעל כרחי עלי לעבור ליד מקום החיגנה.

אוהב אני חברת נערים כשהם שרים ו־ משמחים את לבם. אולם מנשיות הפרטיות שבהם אני מתרחק במקום מן הנערות. אם אני שומע בני נערים שרים בצותא הנשמע נפ־ שי מחוסר המשמעת שלהם, מאי־ידיעת המ־ לים אפילו של שיר אחד, מיוזף המנגינה ומן הצירופים ההדדיות הנגבהות על הכל. לרוב מן בני נוער, שהתכנסו בדירת חבר, או חברה לנשפיה ינשחו מתעניינים מריקודים ומזיקות הן הידיעות שבמקומות־ר־ בים במצרים חולים בבילהארצאיה 90% של האוכלוסיה.

דרכי התפשטות הזיהום ואמצעי בלימתה

מהמתואר לעיל נתברר לקורא שכ־ שם שהדגים, השבלולים, החלזונות, וכו' הן מפיצי המחלה. כן גם האדם החולה תורם להתפשטותה: לא חשוב היונאות הביצים מדרכי השתן שלו או ממעיו, חשוב שהן מגיעות אל המים. שם הן מתחילות לעבור על שלבי התפתחותן המתוארים לעיל ונחשולים נחשולים של מזיקים מציפים בתקופות שונות את המים וכל הנמצא בהם, ומססר אנ־ שים רב יותר ומרבה והולך נפגע מהמחלה ושוב תורם להתפשטותה — והגלגל חוזר.

לבלימת ההתפשטות אין עצה אלא הזרות קפדנית ביחס למי השתיה ולמזונות שבאים מהמים, וג קיטת אמצעים לגילוי מקורות הזיהום והשמדת החזלים, השבלולים, החלזו־ נות — לפי המתכונת של משרד הבריי־ אות. מובן מאליו שלאנשים חולים אסור לגשת למים בטרם שבדיקות חוזרות הוכיחו שהם חדלו להיות מאכסניי מחו־ללים.

בשמלכת הבד

אותות המבול

מאת: שמואל איר

בקיץ 1951 הוזעזעה צרפת כולה מפרשת־ רצח סתומה. שני ילדים בני שש־עשרה נמצאו יריוים באחד מרחובות העיר ליאון. הזעזוע היה גדול יותר כשנתגלה שהפשע הבתועב בוצע בידי שלשה נערים בני גילם, אחת מהשלושה היתה נערה.

בחקירה מפורטת יותר נתברר כי הש־ לושה, בצירוף שני ההרוגים היו חברים בבנוסיות־פורצים, שהפרידה משך כל הקיץ את משפרת ליאון. החמישה היו פורצים בעיקר לחנויות זעירות וקיוסקים, מחקים בעיתם אחר־כך את שללם. השניים נהרגו בזיירות, היות והחבורה הסתכסכה בינה לבין עצמה. והשלושה חשדו כי ה„אדווזיצ'ה" מתכוונת להסגיר אותם לשמשרה.

שנתיים לאחר מכן ראתה קבוצה קטנה של צופים נכחרים את סרטו הצרפתי־איטלקי „זני המבול", של העורך־דין שהסך בטמאי אנדרה קאיאט. (מסרטיו ראינו בארץ את „בלונו רוצחים" ו„משפט־צדק", שני סרטים העוסקים בבעיות משפטיות חברתיות). הזע־ זוע של הצופים לא היה קטן יותר, כי קאיאט (אם כי הכתיב זאת בתחת הסרט) נעזר בסיפור דומה לסנסיה העתונאית של מאי 1951, כדי להצביע לבני עמו על הנורמים והמניעים לאותו משע.

קאיאט מניח הנחה ראשונית אחת, שאיש, בנוסחו הגדול שעורר הסרט, לא יכול לחכ־ חיש: חיים אנו באחירה של לפני־מבול מודרני, מאחירה זו מובלים בעיקר הילדים, בני אותו דור צעיר שגולד בזחיבת המל־ חמה־העולמית השניה, וחונך לקראת זוועות המלחמה־העולמית השלישית. אחירה זו היא סיבה ראשונה לפשע המתואר בסרטו. ישנים בני בני חבורה שסרבה לבית אסון לילים, גרמה למותו של שומר הלילה, ורוחרים לאחר מכן, בהתקפה של סחף עיוור,

במדיניות העולם

שיחות ג'נבה – למה?

— מאת דוד לורנץ —

ישנה בדיחה יידועה, המסבירה יותר מאלף נאומים ואגרות דיפלומטיות, את הסיבה לקיום ועידת ארבעת הגדולים בג'נבה, ואולי ועידה נוספת אחריה, ועוד אחת ועוד אחת, במתן שאיפת המליונאים המערביים לקיום את השלום בעולם.

בדיחה זו סופרה במעגלים של סיר וינ סטון צ'רצ'יל ובמסדר חברי הקבינט של הנשיא איזנהאור בעת ביקורו האחרון של המדינאי הבריטי בארה"ב. בדיחה זו קשורה במדינה מזרח־תיכונית אגדית, ששליטה ה עליון הוא שאח, ובאסיר אומלל אך פיקח, הדן עם יתר האסירים בתא־הבלא — את כולם עומדים להוציא להרוג — על אבצעי כלשהו להתחמק מהגרדום.

• • •

„לו יכולתי לקבל אריה לשנה אחת", סועד האסיר, „הייתי מבטיח לשאח ללמד את חמורו החביב לעוף תוך שנה אחת".

טוען נגנדו אסיר אחר: „לבולגו הבטח מות קל. הכל יחלוף, כהרף־עין; בעוד שאתה — אם תיכשל בניווך ללמד לחמור לעוף — חמות אלף מיתות הוך עינויים קשים. פוסט, אם כן, שלא תנסה כלל".

„אל־חה"ח כל כך בטוח", ענה לו האסיר בעל המזיגות. הרבה דברים עלולים להתי רחש במשך שנה. ראשית — השאח עלול למות. שנית — אני בעצמי עלול למות. שלישית — החמור עלול למות, ורביעית — במשך שנה אולי באמת אצליח ללמד את החמור לעוף".

הזמן, הסבלנות, אורך־הרוח, דרכי המסי תירין של דעת־הקהל משני צדי מסך־הברזל, ומאמץ עליון לדחות עד כמה שאפשר, ולנהוג בזהירות כדי שחיכוכים וסכסוכים מקומיים לא יתפסו לקרבות גלוים במלחמה גדולה — כל אלה שייכים לסכניקה ולמאי מצים, מרגון ושלא מרצון, של הדיפלומטיה המערבית להשיג ארכה של שנה או יותר מזה.

• • •

בעבר סרגו מלחמות כתוצאה מתקריות מקומיות, כביכול, שום מדינה אינה שואפת שתקריות כאלה, על אף רציונלן, ולהיבו את דעת־הקהל. שעמיים הוכיחו כבר הנשיא איזנהאור, ומוכיר המדינה דאלס סבלנות ואורך־רוח ממין זה, בטפלם בהתקפות נגד אזרחים אמריקאיים במטוסים. פעם, לפני כחדשיים, נפגעו אינסרסים אמריקאיים כאר שר. סינים אדומים יורו על מטוס בריטי במזרח־הרחוק, שהסיע ככה אזרחים אמרי קאנים. הקומוניסטים הביעו את צערם בפני השלטונות הבריטיים והציעו לשלם פיצויים.

זה לא מזמן, במקום להלהיב את דעת־הקהל האמריקאית להאות מלחמה, לחץ הנשיא איזנהאור בצינורות דיפלומטיים לשחרורם של 11 הטייסים האמריקאיים, שהוחזקו ע"י סין העממית. וכעת, כאשר הגיעה הידיעה על ההתקפה הסובייטית על מטוס־סיור אמריקאי בסביבות אלסקה, ובמרחק רב מטרטורית רוסית, הוחזקה הידיעה בסוד בשבע שעות מספר, כדי שכר דאלס יוכל לנאום בפני עצרת או"ם בסן־פרנציסקו, בבלי שמאוזיני יסיקו מכ דיו משהו שלא התכוון לאומרו, היות והוא הכין את נאומו לפני שהידיעה על התקרית הגיעה לאזניו.

• • •

היתה זו מידה יפה של התאפקות, והיא לא פגעה כלל בנעימה החריפה שבה מסר לאחר מכן מר דאלס למולוטוב על הרוסים הקשה שהתקפה הרוסית עלולה לעשות על דעת־הקהל האמריקאית.

ברם, עוד יותר מפתיעה היתה ההתנצלות הזריזה של רוסיה והבטח רצונה לשלם מה־צית הפיצויים. אמנם, התקרית נמצאת עדיין בדיון בקשר לאחריות המלאה, אך מעניין לציין, שע"ידי תגובתם המהירה הציגו הרוסים לבחריף את הענין מיחוזם של משבר, שהיה עלול להשפיע לרעה על ועידת ארבעת הגדולים בג'נבה.

יתכן והתקרית היתה מכוונת, כפי שטוע־נים אמריקאים, שהשתתפו בשנת 1953—54 בחמ־רות על חיבור מערבון. תחרות זו צוינה בכשלון גמור, מפני שלא הושגה ביצירות הבטרה שהוכרחה לסיפרים המתחרים: „לה־ניע את העם לקבל בחצון את מדיניית ה־ממשלה". במיוחד הוטח בפני המחברים שאף אחד מהם לא מצא לנחוץ לדון ביצירתו על נושא מלחמת קוריאה. כן נמתחה עליהם בקו־רת בשל חוסר המקוריות שהוכיחו ביצירו־תיהם, באשר בכל היצירות, ללא יוצא מן הכלל, צויירו הסועלים והאכרים הקונים כ־ריאקציונרים, ואילו הצעירים — כמחקר־מים (היינו — כקומוניסטים), ואם כבר מופיע פועל זקן בעל דעות מתקדמות, הרי מוצג לעומתו בהכרח מהנדס־מפעל בעל נטיות שמרניות. כן לא חסר ביצירות אותן מיעל־דוגמה, הממציא איזו אמצאה חדשה, או הנמנה על החברים החשובים של סניף הסלה במקום. המבקרים הגיעו לכלל מס־קנה בלתי־מפתיעה: „הקהל מוצא שזה מ־עצמם". נשאלת רק השאלה — באיזה אופן יכניסו הסופרים מתח ובידור בנושאים כ־קולקטיביזציה, תיעוש, ושיתוף מפלגתי?

טסאריו המפורסם

קרה, וסופר אחד ניסה את ידו בזה. היה זה טסאריו, המתאני המוכשר ביותר בסין של סויי העכברים של הד"ר ג'קסון, פועל־זה, שרגשותיו מתגברים עליו, מורידי מעל־הבקר תמונה של מאו־צה־טונג, חובק אותה. ב־זרועותיו, ולוחש בקול רם: „אח, היו־כ־אה, הייר!"

הסתמכות על מוסקבה

אם יש עדיין ספק, שהמחזה הזה (המוקיע את האמריקאנים בצורה נסה ביותר) אושר ע"י המשטר הפקינגי, הרי הסיבה לכך היא, שנמצאים בו יותר מדי „רעיונות בורגניים". היזאלוגים של טסאריו הם, כרגיל, מציירים ועומדים על רמה גבוהה; בנימוקים, שהרוע אים הסינים מעלים בהתחלה נגד צורות המזה שהקומוניזם הם סתחיים ומשכנעים. הלא כן שהם משכנעים יתר על המידה? האם לא יעלה על דעתו של מישהו להיזכר, בתקופת המהפכה, כאשר עדיין יכלו לנהל. ויכוחים כאלה?

לפי הוראות האחרונות על הנשמת ה־מוסמכת בסין, המסתמכות על ההחלטות שם לשולחן, בהנהגתו של רוסא אמריקאי, בשם ג'קסון, אחד הרוסאים הסיניים, ד"ר ליינג, הצליח להזריק לעכברים חידיקים מ־עירי מחלות, המסוכנים ביותר לחיי בני־אדם. ובעזרת הד"ר ג'קסון הגיעה לאחר־זמן מחמד הקומוניסטים לאמריקה — עדיין נמצא בבית־החולים, נפטרת שם אשתו החולה של פועל סיני, וסיבת מותה מעוררת פליאה בעיני אחדים מבין הרוסאים הסיניים.

בינתיים בא מנהל חדש לבית־החולים, ריפא קומוניסט, וכל הרוסאים עם ד"ר ליינג בראשם נעידים בסניו על הגיעניתו ה־מדעית של הד"ר ג'קסון. ברם, ההמוי איבד בתיתים את אמונו בזרים, ובעוד הריפאים שהצטרפו בינתיים למלגה, אינם מוכנים להשלים עם הדרעיון שכל אמריקאי הוא גר־ם, ומתחוכחים ביניהם בהתלהבות רבה, רו־עם בחוץ ההמון: „אשתו של הפועל נרצחה ע"י בית החולים!" ד"ר ליינג התמים מצ־היר ביאוש: „אני תומך בהקומוניזם ב־טוח בכל לבי, מפני שהיא בונה את אראנו. אולם האם אין הפועל יכולה להתגער מדעות קדומות? חנו לי מנוח! חנו לי מנוח! הכל רחי שנאה כיום..." בתו בת ה־15 של הד"ר ליינג (ולדיהם של כל הרוסאים מופיעים במטפחת אדומות על צוארי־הם) ביקורת חריפה עוד יותר נמתחה על אותם הסיפרים, שהשתתפו בשנת 1953—54 בחמ־רות על חיבור מערבון. תחרות זו צויינה בכשלון גמור, מפני שלא הושגה ביצירות הבטרה שהוכרחה לסיפרים המתחרים: „לה־ניע את העם לקבל בחצון את מדיניית ה־ממשלה". במיוחד הוטח בפני המחברים שאף אחד מהם לא מצא לנחוץ לדון ביצירתו על נושא מלחמת קוריאה. כן נמתחה עליהם בקו־רת בשל חוסר המקוריות שהוכיחו ביצירו־תיהם, באשר בכל היצירות, ללא יוצא מן הכלל, צויירו הסועלים והאכרים הקונים כ־ריאקציונרים, ואילו הצעירים — כמחקר־מים (היינו — כקומוניסטים), ואם כבר מופיע פועל זקן בעל דעות מתקדמות, הרי מוצג לעומתו בהכרח מהנדס־מפעל בעל נטיות שמרניות. כן לא חסר ביצירות אותן מיעל־דוגמה, הממציא איזו אמצאה חדשה, או הנמנה על החברים החשובים של סניף הסלה במקום. המבקרים הגיעו לכלל מס־קנה בלתי־מפתיעה: „הקהל מוצא שזה מ־עצמם". נשאלת רק השאלה — באיזה אופן יכניסו הסופרים מתח ובידור בנושאים כ־קולקטיביזציה, תיעוש, ושיתוף מפלגתי?

הסופרים נאלמו כדגים

אין תימה, שבמדינה, בה אפילו המוקיעים מצחים על קנאות והתלהבות קומוניסטית, אין דרישה לה פוסח גם על שאר האמנים, זוהי הסיבה למה נזחו הציירים את מחולם, והסופרים גם עשם. אפילו הקומוניסטים ה־תיקים שבין הסופרים, שבשנים קודמות הלהיבו את קוראיהם בתיאורי קרבות הפר־טיזנים המלחמה נגד יפאן האימפרריאליסטית, גם הם נאלמי דומם. המשטר, המסרב לה־כיר בעובדן שהוא עצמו אשם במצב, מנסה לעודד את האמנים — אולם לשוא. ואם־כי פא־ציון גדול מחברי הרומנים בסין הקו־מוניסטית נשלח פעמים לזירת הקרב, בתקו־פת מלחמת קוריאה, על חשבון המשלחת השראה, ממצב־הרוח הנירוני של סין החדשה, הרי במשך כל השנים האלה לא פרסם דאומה.

בכלל יש לו, למשטר בסין, דעות מוז־רות בשטח היצירה הספרותית. קיים שם, למשל, נהוג לקבוע בראשית כל שנה את כמות המחוות, האומרות, הרומנים וכו'. אם יש לפרסם „מכסה" ספרותית זו לא מולאה בהיקף, במשך חדשים על חדשים אין מיפרסם שום דבר חדש, אין פלא בדבר, שהרי נוסף על החומרות האידיאולוגיות ודרישות הצנזורה, מכתיבים למחברים גם את נושאי חיבוריהם. לא מזמן נדרשו האמ־נים — סופרים, ציירים ומוסיקאים — לבצע יצירות בשטחים הבאים: קידום התפר־קה, משמעת העבודה, חוק הנשואין החדש, הבחירות לציצות העממית, משטר פורמוזה הבוגדני, והכרת־הודה למפלגה.

גם התוצרת הפילאמית היא דלה מאד; למעלה מחצית הסרטים המוצגים כיום בסין העממית היא ממוצא רוסי, ו־40—30 אחוז מהסרטים הם מיצרת הונגריה, רומניה, ו־שאר ארצות מסך־הברזל.

הדגניות

האמנותיות המעטות שתפרסמו אז הוצגו ברבים, מוקעות ע"י הביקורת הסינית העממית בכלתי משביעות־רצון. כך, למשל, הוקע כלפי מחברי המסוקה לשתי האופירות החדשות „המצעד הגדול" (המת־אר את הביחה המפורסמת של צבאות הק־ומוניסטים בשנים 36—1934) ו„יונת השי־לום", — שיצירתם היא בעלת איכות לקויה.

הדגניות — ואף על פי כן...

למרות החיית ההצעה בבונדסראט וה־מחאות בבונדסטאג, החליטה הממשלה להגיש את הנוסח המקורי של חוק־המתנדב לפני אשר יתגבר על ההתנגדות. אחרי שיחוש־מעגה הכתאית בשביל הפרסיכל — ניהג שהפך בעצם למסורת מקובלת.

התכסיסים של ד"ר אדנאור וחברין הניצרים־דמוקרטים הצליחו בעצם בעד־ת את ההתנגדים. יתכן ראוי, כי הצעת חוק־המתנדב תהפיך לחוק עוד לפני חיפשה הקיץ.

הפחד בפני מעשי־הגבול פיליטים חזק למדי, כדי שירסן את רצונם אף של הלי־ברלים המאיצים ביותר בתוך הקואליציה הממשלתית. בסופו של דבר, יזה של המס־שלה תמיד על העלונה; באשר היא טועגת לצרכים העליונים של בדיניות הזיון, להת־מיסוכנות כלפי המערב, וביחוד כלפי דעת־הקהל באמריקה, במקרה שהחוק הנדון לא יתקבל ברוחות ובצורה הרצויה.

המבקרים בקרב הקואליציה הממשלתית נמצאים בקרב כל החוגים, משותפים להם הרגשה אחת בדבר הצעת חוק־המתנדב — כי הנוסח רחב למדי! עד כדי לאפשר כל מיני פירושים ותכסיסים, עמדתם של אנ־שים אלה היא, כי התחיקה של חידוש הזיון חייבת להכיל בפירוש את כל הערו־בות, כי בנוסח לא יהיה כל חלל, וכי הרבה בעתיד יהיה תלוי בהתחלה של חידוש זיונה של גרמניה המערבית.

הפחד מפני מיליטאריזם

האנשים שהשקפתם היא כזאת הומכים בברית המערבית ללא כל הסתייגות רוח־נית, אבל גם הם חששים מפני תחיית המיליטאריזם. הם מקיתים את תולדות ארצם ואת נטייתם של בני עמם לחיים ונצעים ומיפגיפים, מצוחצחים. הם אינם מוכנים לר־סור את העתיד בידי קומץ אנשים בעלי ה־מונות הטובות, ויהיו הם המכובדים ביותר, או יהיו רשאותיהם הכנים ביותר.

בסך הכל קיימים כעשרים חוקים שהיה צורך לאשרם לפני שתושלם הקמתו של הגוף הצבאי החדש של גרמניה המערבית. לפני שרדה האמנה, כי משרדו של נציב ההגנה, עכשו מיניסטריון ההגנה, הכין בקפ־דנות את הנוסחות הללו עוד לפני שהושגה הרבונות. עתה נראה, כי הבעודה לא בוצעה בקפדנות כזאת ומתוך מחשבה החיה, כפי שהאמין הציבור קודם לכן.

הסוציאל־דמוקרטים מתנגדים בפרינציפ, לחוק־המתנדב וללל חוקי הזיון האחרים, משום שהם רואים בהם הגשמה מלאה של חברותה של גרמניה המערבית בתור ארגון

(סוף בעמוד 7)

גרמניה מקימה מחדש את צבאה

— מאת פ. מ. הנדיר —

החיכוך בבונדסטאג על תחוקת חידוש הזיון יתחיל בהצהרת ממשלתית בדבר ה־שיטות שיש להשתמש בהן בהקמת גוף דמוקרטי מזיין.

הממשלה תבטיח להגביר את הפיקוח האזרחי על הכוחות המזוינים באמצעות מוסדות הפרלמנט. היא התחייב גם לנקוט את כל הצעדים הדרושים כדי למנוע את חתיירתה של כת צבאית בגרמניה, אשר ההמון איימעם שיב למדינה בתור מדינה.

הצעת־החוק הראשונה שתינתן עליה דיון, נוגע לנוסח מתנדבים על יסוד וכני. זיה כי מה שעלול היה לקבל ממדים רציניים, נמנע ע"י הממשלה הסוביטית ע"י פעולה דיוקה.

• • •

מר מולוטוב חזר לנינ־יורק ברכבת. ה־רכבת היוצאת בליל־שבת בסן־פרנציסקו מגיעה לנינ־יורק או לוואשינגטן ביום ב־בוקר — איזו הדבר בכיוון ההפוך — ממש „ויקאנד". בנסיעה זוארת ניתנת לנוסע ההזדמנות לראות את המדינה מקרוב. מר מולוטוב, שנסע בשני הכיתנים ברכבה, ידאי נוכח לדעת, שהרכבת המצויינת, עם קרון־האוכל וכל הנוחיות האחרות, שאין למצוא דומיתן ברכבות הסיבות ביותר באירופה, מסמלות את רמת־החיים הגבוהה של העם האמריקאני, ושיש אמריקאני שפוי בדעתו לא יראה בהריסתן כתוצאה ממלחמה חדשה. שר־החוץ הסובייטי גילה בוודאי, שהדימוקרטיה האמריקאנית והיוזמה החפשית, הם שאיפשרו את הקמת הערים הגדולות השונות, שהרכבת בה נסע חלפה על יד, ורבות אחרות כמוהן.

בתקבל הרושם, שמר מולוטוב לומד לאט־לאט את הדיכוים של היוסדות האמרי־קאיים. בסן־פרנציסקו כינס מולוטוב את העתונאים והעמיד את עצמו תחת מטר שאלות — יידיותיות ועוינות כאחת. זהו אחד המוסדות שהאמריקאים גאים בו.

יתכן, ויום אחד תסכים הממשלה הרוסית להעמיד את עצמה מרצונה הטוב תחת מטר שאלותיהם של נציגי העם. ככה, בעצם, נוצרת דעת־הקהל. אין בן ספק, שלשם מזו צריכה לקום ברוסיה ממשלה שונה מזו השלטת בסוביטקה. זעזועים מהפכניים לא תמיד נראים לעינו של משקיף זר. כי יודע? אולן לא רחוק היום, בו יתחרר העם הרוסי מכבליו, אולי יצליחו לחולל את הנס — ללמד את „החמור הסובייטי" לעוף. במקרה כזה יוכח העולם כולו בארבה מיסיוני מלחמה־עולמית שלישית.

(„הראד טריבון")

שתי בעיות „בוערות":

אלג'יריה

מסמך יוצא מגדר הרגיל והביקורת־העצמית החריפה שהיא מכיל כלפי השל־טון הצרפתי באלג'יריה הוגש השבוע לאספה הלאומית בפריס ע"י חמשת חברי משלחת פרלמנטרית ששולמה לשם.

לעתים רחוקות מאד אפשר לראות דו"ח ההזדמנות לראות את המדינה מקרוב. מר מולוטוב, שנסע בשני הכיתנים ברכבה, ידאי נוכח לדעת, שהרכבת המצויינת, עם קרון־האוכל וכל הנוחיות האחרות, שאין למצוא דומיתן ברכבות הסיבות ביותר באירופה, מסמלות את רמת־החיים הגבוהה של העם האמריקאני, ושיש אמריקאני שפוי בדעתו לא יראה בהריסתן כתוצאה ממלחמה חדשה. שר־החוץ הסובייטי גילה בוודאי, שהדימוקרטיה האמריקאנית והיוזמה החפשית, הם שאיפשרו את הקמת הערים הגדולות השונות, שהרכבת בה נסע חלפה על יד, ורבות אחרות כמוהן.

בתקבל הרושם, שמר מולוטוב לומד לאט־לאט את היסודות האמרי־קאיים. בסן־פרנציסקו כינס מולוטוב את העתונאים והעמיד את עצמו תחת מטר שאלות — ידיותיות ועוינות כאחת. זהו אחד המוסדות שהאמריקאים גאים בו.

יתכן, ויום אחד תסכים הממשלה הרוסית להעמיד את עצמה מרצונה הטוב תחת מטר שאלותיהם של נציגי העם. ככה, בעצם, נוצרת דעת־הקהל. אין בן ספק, שלשם מזו צריכה לקום ברוסיה ממשלה שונה מזו השלטת בסוביטקה. זעזועים מהפכניים לא תמיד נראים לעינו של משקיף זר. כי יודע? אולן לא רחוק היום, בו יתחרר העם הרוסי מכבליו, אולי יצליחו לחולל את הנס — ללמד את „החמור הסובייטי" לעוף. במקרה כזה יוכח העולם כולו בארבה מיסיוני מלחמה־עולמית שלישית.

בעבר סרגו מלחמות כתוצאה מתקריות מקומיות, כביכול. שום מדינה אינה שואפת שתקריות כאלה, על אף רציונלן, ולהיבו את דעת־הקהל. שעמיים הוכיחו כבר הנשיא איזנהאור ומוכיר המדינה דאלס סבלנות ואורך־רוח ממין זה, בטפלם בהתקפות נגד אזרחים אמריקאיים במטוסים. פעם, לפני כחדשיים, נפגעו אינסרסים אמריקאיים כאר שר. סינים אדומים יורו על מטוס בריטי במזרח־הרחוק, שהסיע ככה אזרחים אמרי־קאיים. הקומוניסטים הביעו את צערם בפני השלטונות הבריטיים והציעו לשלם פיצויים.

זה לא מזמן, במקום להלהיב את דעת־הקהל האמריקאית להאות מלחמה, לחץ הנשיא איזנהאור בצינורות דיפלומטיים לשחרורם של 11 הטייסים האמריקאיים, שהוחזקו ע"י סין העממית. וכעת, כאשר הגיעה הידיעה על ההתקפה הסובייטית על מטוס־סיור אמריקאי בסביבות אלסקה, ובמרחק הידיעה בסוד בשבע שעות מספר, כדי שכר דאלס יוכל לנאום בפני עצרת או"ם בסן־פרנציסקו, בבלי שמאוזיני יסיקו מכ־דיון משהו שלא התכוון לאומרו, היות והוא הכין את נאומו לפני שהידיעה על התקרית הגיעה לאזניו.

• • •

היתה זו מידה יפה של התאפקות, והיא לא פגעה כלל בנעימה החריפה שבה מסר לאחר מכן מר דאלס למולוטוב על הרוסים הקשה שהתקפה הרוסית עלולה לעשות על דעת־הקהל האמריקאנית.

ברם, עוד יותר מפתיעה היתה ההתנצלות הזריזה של רוסיה והבטח רצונה לשלם מה־צית הפיצויים. אמנם, התקרית נמצאת עדיין בדיון בקשר לאחריות המלאה, אך מעניין לציין, שע"ידי תגובתם המהירה הציגו הרוסים לבחריף את הענין מיחוזם של משבר, שהיה עלול להשפיע לרעה על ועידת ארבעת הגדולים בג'נבה.

יתכן והתקרית היתה מכוונת, כפי שטוע־נים אמריקאים, שהשתתפו בשנת 1953—54 בחמ־רות על חיבור מערבון. תחרות זו צויינה בכשלון גמור, מפני שלא הושגה ביצירות הבטרה שהוכרחה לסיפרים המתחרים: „לה־ניע את העם לקבל בחצון את מדיניית ה־ממשלה". במיוחד הוטח בפני המחברים שאף אחד מהם לא מצא לנחוץ לדון ביצירתו על נושא מלחמת קוריאה. כן נמתחה עליהם בקו־רת בשל חוסר המקוריות שהוכיחו ביצירו־תיהם, באשר בכל היצירות, ללא יוצא מן הכלל, צויירו הסועלים והאכרים הקונים כ־ריאקציונרים, ואילו הצעירים — כמחקר־מים (היינו — כקומוניסטים), ואם כבר מופיע פועל זקן בעל דעות מתקדמות, הרי מוצג לעומתו בהכרח מהנדס־מפעל בעל נטיות שמרניות. כן לא חסר ביצירות אותן מיעל־דוגמה, הממציא איזו אמצאה חדשה, או הנמנה על החברים החשובים של סניף הסלה במקום. המבקרים הגיעו לכלל מס־קנה בלתי־מפתיעה: „הקהל מוצא שזה מ־עצמם". נשאלת רק השאלה — באיזה אופן יכניסו הסופרים מתח ובידור בנושאים כ־קולקטיביזציה, תיעוש, ושיתוף מפלגתי?

מבחר הריפורטזיה העולמית:

צרתה של סין: המוזיונים

שואלת את השאלה האופיינית: „איך זה אין אבא משוכנע בשאמרו של הד"ר ג'קסון, כאשר ההמונים מאמינים שקיימות לכל הצרו־כחיה לבך ז"

לאחר פרוץ מלחמת קוריאה מביאים לד"ר ליינג הוכחות חותכות, שהאמריקאים, החלו במלחמת חידקים. בהוכחה מביאים בפניו עבכרים נגועים. ג'קסון הנוכל ניצל אופוא, את תגליתו של ד"ר ליינג לצורך שלאשת־חידקים, לאחר ניסויו בחולים סיניים ב־ביה"ח בפקין.

ד"ר ליינג כורע בבכי. הוא מודה באשמתו, על שפקפק עד עכשיו באשמת הד"ר ג'קסון. סוף סוף הוא מגיע לכלל הכרה, שאין לבפריד בין הפוליטיקה והמדע. הוא מתרפס על־הקבר מיסר הקומוניסטי, ורואה אותו בעינים אמלבת לגמרי — „כאילו היה הוא קרוב משפחה".

וכבעל־תשובה מלא, מקבל הד"ר ג'קס את המולו מהמשטר, הוא מצורף למשלחת ממשלתית הויצאת לקריאה, כדי לאסוף הוכחות נוספות על מלחמת החידקים של האמריקאנים.

במערכה האחרונה רואים קהל מפגינים הבא לברך את הד"ר ליינג שחזר משליחותו המוצלחת לקוריאה. מן החוץ בוקעים שר־רים קומוניסטיים, ובין המופיעים על הבמה נמצא אותו פועל סיני, שאשתו מתה מגי־מי העכברים של הד"ר ג'קסון. פועל־זה, תמונה של מאו־צה־טונג, חובק אותה. ב־זרועותיו, ולוחש בקול רם: „אח, היו־כ־אה, הייר!"

הסתמכות על מוסקבה

אם יש עדיין ספק, שהמחזה הזה (המוקיע את האמריקאנים בצורה נסה ביותר) אושר ע"י המשטר הפקינגי, הרי הסיבה לכך היא, שנמצאים בו יותר מדי „רעיונות בורגניים". היזאלוגים של טסאריו הם, כרגיל, מציירים ועומדים על רמה גבוהה; בנימוקים, שהרוע אים הסינים מעלים בהתחלה נגד צורות המזה שהקומוניזם הם סתחיים ומשכנעים. הלא כן שהם משכנעים יתר על המידה? האם לא יעלה על דעתו של מישהו להיזכר, בתקופת המהפכה, כאשר עדיין יכלו לנהל. ויכוחים כאלה?

לפי הוראות האחרונות על הנשמת ה־מוסמכת בסין, המסתמכות על ההחלטות שם לשולחן, בהנהגתו של רוסא אמריקאי, בשם ג'קסון, אחד הרוסאים הסיניים, ד"ר ליינג, הצליח להזריק לעכברים חידקים מ־עירי מחלות, המסוכנים ביותר לחיי בני־אדם. ובעזרת הד"ר ג'קסון הגיעה לאחר־זמן מחמד הקומוניסטים לאמריקה — עדיין נמצא בבית־החולים, נפטרת שם אשתו החולה של פועל סיני, וסיבת מותה מעוררת פליאה בעיני אחדים מבין הרוסאים הסיניים.

בינתיים בא מנהל חדש לבית־החולים, ריפא קומוניסט, וכל הרוסאים עם ד"ר ליינג בראשם נעידים בסניו על הגיעניתו ה־מדעית של הד"ר ג'קסון, ברם, ההמוי איבד בתיתים את אמונו בזרים, ובעוד הריפאים שהצטרפו בינתיים למלגה, אינם מוכנים להשלים עם הדרעיון שכל אמריקאי הוא גר־ם, ומתחוכחים ביניהם בהתלהבות רבה, רו־עם בחוץ ההמון: „אשתו של הפועל נרצחה ע"י בית החולים!" ד"ר ליינג התמים מצ־היר ביאוש: „אני תומך בהקומוניזם ב־טוח בכל לבי, מפני שהיא בונה את אראנו. אולם האם אין הפועל יכולה להתגער מדעות קדומות? חנו לי מנוח! חנו לי מנוח! הכל רחי שנאה כיום..." בתו בת ה־15 של הד"ר ליינג (ולדיהם של כל הרוסאים מופיעים במטפחת אדומות על צוארי־הם) שואלת את אביה: „איך זה אין אבא משוכנע בשאמרו של הד"ר ג'קסון, כאשר ההמונים מאמינים שקיימות לכל הצרו־כחיה לבך ז"

לאחר פרוץ מלחמת קוריאה מביאים לד"ר ליינג הוכחות חותכות, שהאמריקאנים, החלו במלחמת חידקים. בהוכחה מביאים בפניו עבכרים נגועים. ג'קסון הנוכל ניצל אופוא, את תגליתו של ד"ר ליינג לצורך שלאשת־חידקים, לאחר ניסויו בחולים סיניים ב־ביה"ח בפקין.

ד"ר ליינג כורע בבכי. הוא מודה באשמתו, על שפקפק עד עכשיו באשמת הד"ר ג'קסון. סוף סוף הוא מגיע לכלל הכרה, שאין לבפריד בין הפוליטיקה והמדע. הוא מתרפס על־הקבר מיסר הקומוניסטי, ורואה אותו בעינים אמלבת לגמרי — „כאילו היה הוא קרוב משפחה".

וכבעל־תשובה מלא, מקבל הד"ר ג'קס את המולו מהמשטר, הוא מצורף למשלחת ממשלתית הויצאת לקריאה, כדי לאסוף הוכחות נוספות על מלחמת החידקים של האמריקאנים.

במערכה האחרונה רואים קהל מפגינים הבא לברך את הד"ר ליינג שחזר משליחותו המוצלחת לקוריאה. מן החוץ בוקעים שר־רים קומוניסטיים, ובין המופיעים על הבמה נמצא אותו פועל סיני, שאשתו מתה מגי־מי העכברים של הד"ר ג'קסון. פועל־זה, תמונה של מאו־צה־טונג, חובק אותה. ב־זרועותיו, ולוחש בקול רם: „אח, היו־כ־אה, הייר!"

הסתמכות על מוסקבה

אם יש עדיין ספק, שהמחזה הזה (המוקיע את האמריקאנים בצורה נסה ביותר) אושר ע"י המשטר הפקינגי, הרי הסיבה לכך היא, שנמצאים בו יותר מדי „רעיונות בורגניים". היזאלוגים של טסאריו הם, כרגיל, מציירים ועומדים על רמה גבוהה; בנימוקים, שהרוע אים הסינים מעלים בהתחלה נגד צורות המזה שהקומוניזם הם סתחיים ומשכנעים. הלא כן שהם משכנעים יתר על המידה? האם לא יעלה על דעתו של מישהו להיזכר, בתקופת המהפכה, כאשר עדיין יכלו לנהל. ויכוחים כאלה?

המחזה על מזחמת החידקים

המחזה המותח מאד (טסאר יצר תמיד מחזות מלאי בתח) דן בספסר רוסאים סיניים שעבדו בבי"ח בפקין לסני עלות הקומוניס־טים לשלטון, בהנהגתו של רוסא אמריקאי, בשם ג'קסון. אחד הרוסאים הסיניים, ד"ר ליינג, הצליח להזריק לעכברים חידקים מ־עירי מחלות, המסוכנים ביותר לחיי בני־אדם. ובעזרת הד"ר ג'קסון הגיעה לאחר־זמן מחמד הקומוניסטים לאמריקה — עדיין נמצא בבית־החולים, נפטרת שם אשתו החולה של פועל סיני, וסיבת מותה מעוררת פליאה בעיני אחדים מבין הרוסאים הסיניים.

בינתיים בא מנהל חדש לבית־החולים, ריפא קומוניסט, וכל הרוסאים עם ד"ר ליינג בראשם נעידים בסניו על הגיעניתו ה־מדעית של הד"ר ג'קסון, ברם, ההמוי איבד בתיתים את אמונו בזרים, ובעוד הריפאים שהצטרפו בינתיים למלגה, אינם מוכנים להשלים עם הדרעיון שכל אמריקאי הוא גר־ם, ומתחוכחים ביניהם בהתלהבות רבה, רו־עם בחוץ ההמון: „אשתו של הפועל נרצחה ע"י בית החולים!" ד"ר ליינג התמים מצ־היר ביאוש: „אני תומך בהקומוניזם ב־טוח בכל לבי, מפני שהיא בונה את אראנו. אולם האם אין הפועל יכולה להתגער מדעות קדומות? חנו לי מנוח! חנו לי מנוח! הכל רחי שנאה כיום..." בתו בת ה־15 של הד"ר ליינג (ולדיהם של כל הרוסאים מופיעים במטפחת אדומות על צוארי־הם) הלוליינים היו האמנים היתידים שעברו בסין העממית את חבלי המהפכה בשלום. מאחר ואמנותם של הלוליינים באה לידי ביטוי לא בדיבור ולא בשיר, הרי לא היה מקים אף למחמירים שבמחמירים מבין מעצבי הקו האמנות המתקומת בסין העממית לבא בטענות כלפי הלוליינים שהם מלולים כאי־לו בלוליות המעוררת רוסוסים אחר לוליי־נות בורגניות, לא כן הבוקיונים, שכאחיהם הלוליינים שימשו מקדמת דנא את שכבת המבדרים של העם הסיני. על מוקיונים עלו בכלים הכמיצים ביותר בתוך הקואליציה הממשלתית. בסופו של דבר, זה של המס־הופעתם בזירה היתה משוללת הדר, כיון שכך, עמדו מנהלי הקירקסים ופיטרו את מוקיוניהם. ברם, בזה לא כיתנו לדעתם של אנשי המשטר, שהטיחו נגדם את חרונות הכנויותיהם, שקלו ושרו, ומצאו שאין פתרון כספרון הרוסי: מוקיונים? — כן, אלא שעליהם להופיע בהספסלות שבין הכנויות הלוליינים ולבדר את הציפים בספורי־בדיחות, הנלאים חיצי לעג על חשבון מת־נגדי המשטר, ומעלים במילא את כבוד אנשי השלטון.

הסופרים נאלמו כדגים

אין תימה, שבמדינה, בה אפילו המוקיונים מצחים על קנאות והתלהבות קומוניסטית, אין דרישה לה פוסח גם על שאר האמנים, זוהי הסיבה למה נזחו הציירים את מחולם, והסופרים גם עשם. אפילו הקומוניסטים ה־תיקים שבין הסופרים, שבשנים קודמות הלהיבו את קוראיהם בתיאורי קרבות הפר־טיזנים המלחמה נגד יפאן האימפרריאליסטית, גם הם נאלמי דומם. המשטר, המסרב לה־כיר בעובדן שהוא עצמו אשם במצב, מנסה לעודד את האמנים — אולם לשוא. ואם־כי פא־ציון גדול מחברי הרומנים בסין הקו־מוניסטית נשלח פעמים לזירת הקרב, בתקו־פת מלחמת קוריאה, על חשבון המשלחת השראה, ממצב־הרוח הנירוני של סין החדשה, הרי במשך כל השנים האלה לא פרסם דאומה.

בכלל יש לו, למשטר בסין, דעות מוז־רות בשטח היצירה הספרותית. קיים שם, למשל, נהוג לקבוע בראשית כל שנה את כמות המחוות, האומרות, הרומנים וכו'. אם יש לפרסם „מכסה" ספרותית זו לא מולאה בהיקף, במשך חדשים על חדשים אין מיפרסם שום דבר חדש, אין פלא בדבר, שהרי נוסף על החומרות האידיאולוגיות ודרישות הצנזורה, מכתיבים למחברים גם את נושאי חיבוריהם. לא מזמן נדרשו האמ־נים — סופרים, ציירים ומוסיקאים — לבצע יצירות בשטחים הבאים: קידום התפר־קה, משמעת העבודה, חוק הנשואין החדש, הבחירות לציצות העממית, משטר פורמוזה הבוגדני, והכרת־הודה למפלגה.

גם התוצרת הפילאמית היא דלה מאד; למעלה מחצית הסרטים המוצגים כיום בסין העממית היא ממוצא רוסי, ו־40—30 אחוז מהסרטים הם מיצרת הונגריה, רומניה, ו־שאר ארצות מסך־הברזל.

הדגניות

היצירות האמנותיות המעטות שתפרסמו אז הוצגו ברבים, מוקעות ע"י הביקורת הסינית העממית בכלתי משביעות־רצון. כך, למשל, הוקע כלפי מחברי המסוקה לשתי האופירות החדשות „המצעד הגדול" (המת־אר את הביחה המפורסמת של צבאות הק־ומוניסטים בשנים 36—1934) ו„יונת השי־לום", — שיצירתם היא בעלת איכות לקויה.

דיוקן השבוע

חואן פרון

נשיא ארגנטינה

הנשיא ראה סכנה בקצין רודף הכבוד ש־עזר לו להכריע את כל מתנגדיו, מפני שזה האחרון ניצל את תפקידו הרם כדי להחדיר את תומכיו שלו בכל עמדות המפתח של השלטון, והשתלט לאט־לאט מבפנים על מנגנון הממשלה. הנשיא איחה על הקצין „לתפטר, אך הלה לא חשב כלל להישמע לפקודה. להיפך, ששה מאנשי־סודו חדרו בסין העממית את חבלי המהפכה בשלום. בחור ואנמנות של הלוליינים באה לידי ביטוי לא בדיבור ולא בשיר, הרי לא היה מקים אף

בין חיים נחמן ביאליק וראובן בריינין

עד לשנת תרפ"ט, שרר, יחסים ידידו־תיים בין ח. נ. ביאליק ובין ראובן בריינין. ביאליק חדפיס כמה משיריו הראשונים ב־כרכי „מזרח וממערב" שיצא בעריכת ברוי־נין; „שור ישראל", „ברכת עם" ו„הנפוץ תוך בכרכי „השלח" — המורר הספרותי ש־יצא בעריכת ביאליק, וברשימותיו על בריינין להלל ולשבח ולהאדיר את ביאליק ו־שירתו. אמנם ידידות זו נתקררה במקצת ל־אחר שנתפרסמה ב„השלח" בקרתו השלילית של בריינין על יהודה ליב גורדון, שביאליק נענה על בעריצין. אבל היא התקיימה עו־שחר בריינין מביקורתו בשנת תרפ"ט ברר־סיה ובדין וחשבון בכתבי אלין, כי יזכיון את שנינו לפני דין הקונגרס. רשמתי לו את האדריסה שלך. את מכתבי אליו ומסרו לו ברגע שישוב למשרדו.

והנני וכו'

ראובן בריינין

משפשני לטען הישיר והצדק. גם שעתי אני חזוקה בברלין, על כן גם אני אשבתל. חפיש את הדבר, למען לא נאבד את ההזדמנות הנתנת לנו לברור האמת.

והנני וכו', ראובן בריינין

2.

ברלין שרלטנבורג 30 בספטמבר 1929

המשורר ח. נ. ביאליק

א. נ.

הייתי היום, קודם הצהרים, במשרדו של הד"ר גרונמן ולצערי לא מצאתיו, כי היה ב־אותר שעה עכוק בבי־ר ע"באיתיהם, על כן כתבתי במשרדו על המכונה, למען השאיר לי העתקה, את הקובלנא שלו עליך ובקשתי את הד"ר גרונמן בכתבי אלין, כי יזכיון את שנינו לפני דין הקונגרס. רשמתי לו את האדריסה שלך. את מכתבי אליו ומסרו לו ברגע שישוב למשרדו.

והנני וכו'

ראובן בריינין

/ „ווידויים"

יוחנן פוגרבינסקי

א.

יש להשתימם על עובדה, שהספר הקלאסי והמפורסם „ווידויים" דואן דאק רוסו, ע־מורסם בסוף המאה הי"ח, לפני מאתיים שנה בקירוב, ופרסומי הרי גדול היה במאה הי"ט (אז תורגם בכמה לשונות, ולהרבה שפות) לא נדפס בעברית רק בשנת 1955! איך קרה כדבר הזה — על שאלה זו קשה לענות. קשה לשער מה גרם לאיחור זה. הרי רוסו היה פופולרי בספרותיו עד כדי כך, שעוד בתרנ"ט נתפרסמה ביוגרפיה מפורטת שלו בספר מיוחד, שנכתב ע"י א. צ. רבינוביץ הביוגרפיה היפעה בשנת תרנ"ט בהוצאת „תושיה". למרות זאת לא תורגם בתקופה ההיא אף ספר אחד מספריו. לא ניתרגמה ה„אמנה החברתית" (תורגמה לעברית ויצאה לאור בשנת תרצ"ב בהוצאת האוניברסיטה העברית בירושלים). ספרו הבלתי־טריסטי פדגיגי „אמיל" היפע בעברית רק לפני שנ־תים שלוש במדינת ישראל, ורק עתה הגיע.

ו „ווידויים" מאת דואן דאק רוסו (מגיעבה עד פאריס). תרגם אליהו מאטיס. הוצאת „המחבר" תשט"ו, 355 עמודים. הוצאת „קרני", ירושלים.

בנראה, התור לפרסום „אי־קונפסיון" — „ווידויים" בעברית. מסתבר כי לפנינו רק ה„ווידויים" מ„גבנה ועד פאריס".

בכל אופן תרגום ספרים קלסיים מעין אלה יפה בכל זמן ובכל תקופה. מבחינה מסוי־ימת טוב שהספר הופיע עתה, ולא לפני חמ־שים—ששים שנה, כי אלו היה מתפרסם אז, בתוקפי היה התרגום מלוצי בעיקר, לפי רוח הזמנים ההם, והנוער שלנו לא היה יכול לקרוא בספר. עתה הספר נמצא בתרגום מודרני ב־צורף ביאורים יקרות, המאירות את ה־קלסים.

אישיותו של דואן דאק רוסו, לפי מה ש־משתקף מספר ה„ווידויים" — היתה אישיות מורכבת מאד. הוא היה דתי ואנטי דתי, בעל בעונה אחת, הטיף למוסר ולחיי מוסר ו־בעצמו פרע כל חוק ומוסר; הטיף לאמונות לאשה בחיי הנשואים, וכבל שהשיגה ידו פרע לשמצה את חוקי המוסר המשפחתיים. רוסו הטיף ליישר ולצדק והוא בעצמו חטא — מאריאשה — שבאמלו היא שמה בכליה חפצי ערך לא חשובים, בה בשעה שהוא הוא שולקה אילם.

לא היינו יודעים כל זאת, אלולא היה רוסו מגלה זאת בעצמו בצורה פורעת ביותר. ב־ספרו ה„ווידויים" המונח עתה לפנינו בלבוש עברי נאה, אנו מוצאים כל חטאי רוסו בכל השטחים, בשטחי הוישר והצדק, המוסר וה־חוק שהוא הטא נגדם במשך שנים רבות. כל זה מפורט על ידו בלא נסיון כל שהיא לטשטש, לשטות כלשהי. הוא מגלה את הכל, את האמת המרה כלענה, ואינו מנסה נסיון קל שבקלים לכסות כל עצמו. הספר „ווידויים" נחשב עד כן עד הימים הזה לאב־טיפוגרפיה הנאמנה והכנה ביותר. גלויית לב בכל הספרות העולמית. בתו של ל. נ. טולסטוי — אלכסנדרה — מספרת לנו ב־זכרונותיה על אביה, כי טולסטוי כתב את ה„ווידויים" שלו תחת השפעת ה„ווידויים" של רוסו. הספר „ווידויים" נראה על כן כספר־יסוד רוחנית מצייון, הנותן לנו תיאור אמת בלי כחל ושרק של המאורעות הסיסיי־ריים, ו־הנותן לנו תיאור דמותם של הפילוסופים מפיצי הנאורות בימים ההם, ויחד עם זה גם תיאור חייהם של האנשים הקטנים ש־בפרובינציה. רוסו הראה לנו „ווידויים" אלה הם האדם בכל הסבכוכו הלב. ה„אני" שלו, ועל ידו זה הקנה לספרו זה תוכן חדש שלא היה קיים בספרים כגון אלה שקדמו לו.

ולא רק זה הראה בספר ה„ווידויים" שלו, הוא הראה בצורה בולטת ומודגשת את חיי האצולה הפריסאית בתקופה המה־פכה הצרפתית הגדולה, את חיי החברה ה־גבוהה בכלל בצרפת, בבלגיה ובשוויץ.

תכונות אופיו המסובך ורבים ממעשיו של רוסו לא היו מתגלים לפני דורו ולנו, אל־מלא סיפר עליהם בגילוי לב לא שכיח בספר ה„ווידויים" שלו. ספרו זה הוא מיסמך אנושי בלתי מצוי, ואין ספק שאלו לא היה רוסו מפרסם חיבור זה, אז שהיה משמיט כמה עובדות, היתה דעתנו על רוסו יותר חיובית משהיא עכשיו. בסופו של דבר הרי בספר זה סיפק לנו רוסו חומר עצום נגד עצמו.

ה„ווידויים" שלו מצטיינים באהבת האמת שלו מעמעים היא אכורית ביותר כלפי עצמו ובגילוי לבו, שאינו יודע רתיעה. רוסו אינו מעמיד ב„ווידויים" שלו פני מלאך, שעה ש־נכשל במעשים בלתי מהוגנים. אינו מתכחש להשקפותיו גם כשלא היו מקובלות בימים ההם על הצבור. רוסו לא סחר אף פעם ב־השקפות שלו, ולא היה מוכן לבגוד בהן ולהכנע לאדירי העולם הזה ולהתניף להן.

רוסו מדגיש ב„ווידויים" שלו, כי „שני דב־רים סותרים הם אז זה מאוחדים בו ואין אני יכול להסברים לעצמי: מזג להוט, תא־וות עזות ונועשות בצד מחשבות מבולבלות שאינן באות אלא לאחר מעשה".

בספר „ווידויים" הביא רוסו את פרשת חיון ג'נביה—פארים, והוא ספר מלא ענין גם כיום, בשנת 1955. אותם החטאים והפשעים שרוסו מתודה עליהם בספר זה אין אף אדם בעולם, ויהיה מבעלי המוסר הגדולים ביותר בתקופתנו שלא נתנסה בהם. ספר ה„ווידויים" יצא לאור בראשונה בשנת 1782, כלומר לפני מאה שבעים וחמש שנה, ונתפרסם בעולם כולו בכמה שפות בראשית המאה הי"ט, ולא אבד אקטואליותו גם כיום. טוב איפוא כי לפל הפחות עתה ניתן לנו הספר בתרגום עברי.

זוטות

„אינדקס של תרגומים"

„אינדקס התרגומים" המוצא לאור על ידי „אונסקו" החל משנת 1949, נותן בכרך הששי תמונה של התרגומים אשר הופיעו במשך שנת 1953 ב־47 ארצות.

מבין הספרים הנרפסים מן המאה ה־תשע־עשרה ועד ימינו שקורגמו לשפות אח־רות הופיסים את המקומות הראשונים:

דיל מרן — 54 תרגומים; באלזאק — 53; זולה — 44; מופאסאן — 41; דימא (האב) — 38; מיריאק — 37; ח. הוגו — 31; דיד — 31; רולאן — 27; פליבר — 25; סטנדהאל — 24; דודה — 23; ואחריהם באים רבים אחריהם שוכו ב־10 התרגומים ויותר. (ד.)

הספריה העירונית בפאריס

78 ספריות עירוניות מצויות בפאריס. את המקום הראשון בהן תפסה בשנה שעברה ספרית הריבע השמונה־עשר אשר האשילה 193.000 ספרים. לספריות העירוניות נוסופו בשנה השעברה 36.000 קוראים.

בין הספרים שנקראו תפסו את המקום ה־ראשון רומנים (פאריס...). אחריהם באים סיפורי מסעות, ביאוגרפיות ומחקרי ביאו־לוגיה וספרי היסטוריה המעוררים את הענ־יינם של הקוראים הצעירים. (ד.)

/ הרצל

ד"ר משה שמראוך

ים אחד בבוקר מביאה הנערה הבשרתת של הרצל, יחד עם ארוחת הבוקר, מכתב. הרצל בשחכל בכתובת וקורא: „ברטה פון זוטנר". פיתח אותו מהר, ועבר עליו בעינים אמונות של קורא מתכבים ותיק ומניחו מיד על השלחן באמרו:

„המסכנה, כה צר לי עליה".

לשני דברים אלו שיולחת הגברת ידה למכתב ולאחר שקראתו בתוך ביתיתה, אבל אכזבה נעיבה, בטון נעלב כמעט:

— „האצילה, רצית לומר".

— „אמנם כן, התחלה זו שופעת נדי־בות לב".

חיש מהר נכנסת לתוך דבריו: „מן הדין הוא שתתכבד בהצעתה! בשבתו השיום הפיפרסמה בעולם פונה אליך, הכופר הצ־עיר בן השלושים וארבע, בהצעתה להספה לא אגדת הלגנה מפני האנטישמיות, ואתה — תחת להרגיש את עצמך חמוגן, ולרחוש הערצה לאשה האצילה הרי אתה עיבר על כך בקור רוח, אף גם בגלוון. והמשונה שבדבר היא: הלא הענין נוגע ביהודים, ביהודים שלך".

הרצל פיתח בטון מתון ורך:

„מה שהיא כבר עשתה ומה שהיא מיסיפה לעשות נותן כבוד ויקר לאדם הגדול הלל הראשה שבה — ואולם כל התנועה תעלה בתוהו ולא תביא שום תועלת.

הגב' אינה יכולה עיד לעצור ברוחה ויקוראת: „היתכן לחרוץ משפט שלילי כולל כזה על כל האנשים הזרזיים והאמי־צים האלה?"

והוא: „הללו הם לרוב שאננים ותמימים, כל חברי ועדיהעזרה. התאמיני כי על ידי הפצת חוברות עלבות ועריכת וויכוחים סוערים בקרב חוגים שונים אפשר להלחם ברגש זה, של שנאת ישראל, המושרש עמוק בקרב ההמונים הרחבים".

— „אכן, זהו רעיון! ומה עונה הבא־רון?"

— „הבדר נראה לו קשה ביותר אך גם יקר יותר מדי. סבור היה כי מסייק הוא לערוך כנגד האנטישמיות מערכה זולת, קרב בזעיר אנפין — במועדונים, בחוגים ובעתו־נים משפחתיים".

רוסי מדגיש ב„ווידויים" שלו, כי „שני דב־רים סותרים הם אז זה מאוחדים בו ואין אני יכול להסברים לעצמי: מזג להוט, תא־וות עזות ונועשות בצד מחשבות מבולבלות שאינן באות אלא לאחר מעשה".

„ווידויים" מאת דואן דאק רוסו (מגיעבה עד פאריס). תרגם אליהו מאטיס. הוצאת „המחבר" תשט"ו, 355 עמודים. הוצאת „קרני", ירושלים.

„מוריד הגשם" ב„קאמרי"

א. נהור

קומדיה רומנטית בשלוש מערכות, תשע תמונות, מאת ריצ'ארד נאש; עברית — רפאל אליעז; המבאי — ש. בונים; הצייר — יוסף שארן; המנגינות — גאדי ברטיני.

התיאטרון הקמרי חינך את בניינו החדש ברחוב נחמני בקומדיה השלסטרית „טוב בעוניכם", שזה הרשים אחדים היא מוצגת בהצלחה רבה. אף־על־פי־כן, כדי הצאת ידי חובת השרב הקיצי ניתנת עתה בבנין החדש קומדיה שניה, מאת המחזן האמריקאי ריצ'ארד נאש, שקשים עליליתה בבית חואי במערב אמריקה, שאקלימי דומה מאד לאקי־לים אראצ'. נוסף לכך פקדה בצורת קשה את המקום ומפילה אפילו עדרי בקר מחוסר מרעה ומים. ובכן, מיד עם הרבות המסך מוצגת הצופה לפניו סביבה הקריבה ללבו אף בעיית משפחת לאדי מיכנת לו עד למאד: הצפיה לגשם בעציבון של קין ליתם.

ובאחר שהצופה העברי נמצא כאילו „בבית", אם כי מקום ההתרחשות הואאחרת, שהוא נטל על עצמו בהיסח הדעת.

בחצי הכדור השני, ממילא קרובים לו בני מינו ברכות, משפחת החוואי ויתר הדמויות, המיופעות על הבמה. נוסף על מכת הבצורת, שהיא דאגת כולם יש בבית אבי בנה צרה אחרת: בת שהגיעה לפרקה, ודוקא משכילה ונבונה, אלא שבן זוג אינו מוזמן לה, כי „יפת־תיאר איננה והשכלתה מרובה מדי בשביל צעירי הסביבה הכפרית.

אמנם המרחק בין הקומדיה השקספירית והקומדיה האמריקנית גדול מאד. אף־על־פי כן מוצלחת בחירתו של מחזה זה לשם הפגת נופש בימי הקיץ.

המבאי ש. בונים אף ידע לשמור על אוירת הפשטות שבבית החוואי. אנשי אדמה הם אלה החיים עם עונות השנה ועצירת השמים היא להם בעיה הממלאה את כל מעייניהם. משום כך אורח חייהם אף הוא פשוט ואפילו תמים ואם מיפיע דברבן, המתיימר להוריד גשם במחיר מאה. דולר, הרי נענה לו קראי האב אף יחר בני המש־פחה. אם כי הם יודעים שאין הלו אלא רמאי, היודע לשבות את הלב בחלקות לשונו.

בתיאור של בונים נקי ומנופה. הוא הטיל משמעת ברזל על השחקנים ואפילו דיבורם אטי כדין אנשי כפר. המנגינות שחיבר גארי ברטיני אינן נשמעות מעל הבימה, הפתוחה, אלא מגיעות לאולם מבעד למסך לפני התחלת כל מערכה. הצגה במספר משתתפיה המועט מתאימה לבנין והקטן, ההולם מאד תיאטרון קאמרי אמיתי.

בתיה לנצט הנשחקת אף ליזי קארי, זו הבת הבזוקנת שצפוי לה גורל של בתולה יקנה, מתעלה הפעם לשיא, שהשיגה אותו בהצגה „כזאת היתה אמה". היא מגלמת את בת החואי תוך הדהות שלמה עם תפ־קידה. אפילו תנועות ידה הן של עלמה מזקנת.

גם משה תורג בדמות האב קארי מגלה הבנה רבה של תפקידו. אלמן הוא זה שנים רבות ואת הנהלת המשק הטיל על שכמי בנו נח, הרישם הכל בפנקס החשבונות.

המעם משוחרר חירגל לחלוטין משרידי הרגלי המשחק, שהביא אתו מ„המטאטא" ובשחקו מלא הבנת אב, המרחיק לראות בבנו המעשי מדי.

הבן השני, נים, היא תם והבמאי לא יכול היה למצא מבצע מוצלח ויתר של תפקיד מאשר יוסף ציה. בהופעתו בלבד הוא מעיד עליצות באולם ובשחקו הוא רצף הומוריסטי מתחילתו עד סופו.

בתפקיד מרירן הנשם ביל סטארבוך מופיע יצחק שילה. בתחילה הוא מדבר במרירות רבה מדי. הבעידה על הסבנות מה. אך בהדרגה הוא נעשה טבעי יותר ובתחלונות היחסיותו עם ליזי הוא כבר שולט שלטון מוחלט בתפקידו. ביל מבלה לילה אחד עם ליזי במחסן והוא מעורר בה את הכרת נשיותה. אמנם תפקידו בבית החואי היה להורידו גשם, אך בשיחה האינ־טימית עם ליזי הוא מודה, כי אינו אלא בדאי ירמאי ואף לא הצליח לחולל נס בעיצובו של יעקב בר־נתן, אולם זהו תפ־קיד אפיזודי, שאינו מעלה ואינו מוריד בהצגה.

ההרגום העברי של רפאל אליעז חלק ושיטתי ויוסף קארל בנה הפארות מאד ראליס־טית, אך מתאימת יפה לצרכי ההצגה.

קצרות

כתבי יד זאן זאק רוסו

ספריית לנין במוזקבה הציליחה לרכוש את כתב־היד של „המכתב השביעי" לזאן זאק רוסו, המהוה חלק מ„המכתבים הן ההרי". כתב־היד כלול במחברת בת 32 עמוד והוא נתקבל מהנוסח שפורסם בפאריס.

אנשי ח.קומרי פראנסז' לאמריקה

עוד נמשכות במלוא הקצב ההכנות ל־צאתם של שחקני התיאטרון הצרפתי „קו־די פראנסז" לאמריקה הצפונית, נקבע כבר לוח המופעים המדויק, ולפיו יצאו השחקנים לדרכם ב־15 בספטמבר, ישהו במונטריאל, קוויבק, אוטאבה וטורונטו, משם יעצאו השח־קנים לניו־יורק, מקום בו יעשו שבועה ש־בועות.

במסע ישתתפו 90 איש והחיה זו נסי־עתו הראשונה של „בית מוליר" מעבר ל־אוקיינוס. למסעם לוקחים אתם השחקנים גם תערוכה נודדת, אשר תתאר בעזרת תמו־נות, תעודות ומכרכות יקרות־ערך את תול־דותיה של „קומדי פראנסז".

הוצאת ש. פרידמן, תל־אביב

מודיעה על הופעת הספר

הדוקומנטרי הגדול

לוחמי החופש בישראל

תולדות: השומר. ניל"י. ההגנה

אצ"ל. הפלמ"ח ולח"י

המקיף את מאבקם ומלחמתם של כל הכוחות המזויינים שהקים

הישוב היהודי מקדמו — החל מתקופת הטורקים —

עד תקומת המדינה

הקורא ימצא בספר כמה מן הניגודים והחיכוכים שהיו חריפים בשעתם.
אך מעל לאלה ימצא את הרוח האחת שפעמה בלבביהם של אנשי צבא
החלוץ של עמנו, החיילים הנועזים והאלמונים שקמו לו לעם — לחמו
במחתרת ולניצחון יסד איתן לעתיד: לצבא הגנה לישראל — ולמדינת ישראל.

350 עמודים בפורמט גדול ומהודר — 5.900 ל"י

להשיג בכל חנויות הספרים בארץ

המכירה הראשית: סיכנות י. ברונפמן, רח' צ'לנוב 2, ת"א

ריווח ספרים

מעשה שאין לו סוף מאת שלום עליכם

עשרת הסיפורים אשר נכנסו עתה לתוך ה־כרך החמשה עשר של כתבי שלום עליכם ב־עברית — כל אחד מהם הוא אבן טובה נחמ־דה קטנה, הקורנת בזיוה המיוחד בעטרת שירתו של קוסם המלה ואשף הצליל הזה; ובצד ההומר המרענן והמרגיז לבבות השו־סע משלל אורותיהם של הדמויות והנפ־שות המופעלים בכל סיפור, לוחש באין אר־מר ובלי דברים ובלי כתנה מיוחדת מצד המחבר „מוסר השכל" היוצא ינלמד מכל סיפור וסיפור.

גיבור הסיפור „מעשה שאין לו סוף" — שבו נפתח ובשמו נקרא כל הספר — הוא שמעון אלי שמע קילנו, זה החיים המטלא, ה„דל והעליז", המתהלב בתפילתו בבית ה־כנסת ומרעיש עולמות בסלסולי גרונו ומ־תבל כל הימים את דיבורו בפסוקים פסור־סים ובדווים מן הלב וגומר תמיד בפסוק הכולל: „היום הרת עולם — והיית אך שמח". והוא בעל הגוף הרוה וקטן־הקומה, מטופל בילדים מכל הגילים התובעים כל היום אוכל. ואשתו ציפה־בייתה־רייזה, גבו־רת הקומה ובריאת הבשר שמראה הוא כ־פני קוזאק, היא השור, ת בבית ושמעון אלי בעלה מקבל את מרותה ומוחל לה ומתנחם במה שכתוב בתורתנו הקדושה: „והוא ישלוט בך", כלומר, הבעל חייב למשול באשתו ו־זהו „גזירה" שאין להשיבה.

ויהי היום ונפשה של ציפי בייתה רייזה חשקה בעו, אשר תתן כוס חלב לפי הילי־דים. וכי גרועה היא מן הדלפונית נחמה בר־כה, אשר מכבר זכתה בעז שהיא אם ממש לילדים? ותחל להציק לבעלה, עד אשר חסך קצת כסף וקם ויצא לעיירה הסמוכה קוזודוביסקה לקנות שם אצל תומה גיטל השתקנית, אשת המלמד חיים חנה החסכן, א־חת משתי עזיה החזלבות, ואחר סלטולי דרך ומשא ומתן ממושך הצליח ד' דרכו. והוא חזר אל ביתו ועז קשורה לאבנטו. ותתן ה־שמחה גדולה בבית וצהלו הילדים לקראת כוס החלב. אלא שמחתה זו הושבתה מיד, כ־אחר שחזרה ציפה ביילה מחליבת העז וקדו־רה ריקה בידה ופיה מלא קללות ואיום על ראש בעלה הבטלן והלא יצלח. ויחר אף החייט ויקח אותו את העז וימכר לקוזודוביי־סקה, כדי לעשות שפטים באשת המלמד אשר רימתה אותו. והדבר הובא לפני הרב ושב־עת טובי העיר ואחר שאשת המלמד חלבה בפניהם מעמין העז קדירה מלאה חלב, נמלט החייט עם עזו כל עוד נפשו בו ובלבו שמ־חה על שנטפר מהם בלי מכות לחי. ואחר־שחזר כמנצח הביתה, יצאה זוגתו לחלוב בע־ציצו בעז ואין הבעל יודע מה־זאת ביתו ואין אחר עם בקדרה ריקה ו־פיה מלא קללות ותחרמות עד שקפצה ו־גרשה את בעלה הבטלן ביחד עם עזו מפתח ביתה. תעה שמעון אלי שמע קולנו ברחובות העיר ועזו קשורה לאבנטו ושמע מפי עוב־רים ושבים, כי זחו מן גלגול ולא עז ממש. הביאו אנשי שלומו של החייט את עלבון חברם לפני בר העיר ולאחר שהתיעץ עם שבעת טובי העיר, פנה במכתב אל רבני אר־דויבסקה, שיתערבו בדבר ויתבעו את עלבון החייט מידי אשת המלמד. עד מהרה הגיעה משם תשובת הרבנים, שבה הם מעידים, כי העז שקנה החייט, היא עז ממש ועיניהם ראו ולא זר, שנחלבה כדרך כל העזים ונתנה חלב ועל כן ראוי לקנס החייט, שהוציא שם רע על עיר ואם בישראל. בשקראו אנשי כתריאלבקי את המכתב נתמלאו חימה והח־ליטו לעלות במקלותיהם ובשאר כלי מלאכ־ה, הם על העיר קוזודוביסקה ולהפכה לתל אבן שממה. בנהלו תושבי קוזודוביסקה ופנו ל־שלמון העיר שיגן עליהם וליחר בטחון עלו על עליית בתיהם ונתחבאו.

כאן נפסקת המעשיה בפנקס הקהילה... ו־מוכר ההשכל היוצא מספור זה: בטלנות, עצית מנחלת, חיי אוויר, שקיעה באמונות טפלות וכיוצא בזה, גרמי לסוסו הטראגי של שמעון אלי שמע קולנו.

היו מבקרים שסברו, כי יש למצוא ביצירה זו את השפעת „סיפור ההדפקה המצויה בספרויות אירופה, ולא הוא, כי לפנינו סיפור שלום עליכמי טיפוסי בלא כל השפעה זרה מן החוץ.

גם מן הסיפור „עולם הבא" יוצא מוסר השכל.

הנה יוצא לו אברך משי הסמוך על שלחן חותנתו, לעיירה הקרובה כדי להתייצב שם לפריוון ולהשתחרר מעכורת הצבא וסר ב־דרכו לאכסניה ומוצא שם את בעל האכסנ־יה רכון על גופת אשתו העצירה שמתה פתי־אום משהפת ויוליה הקפנים שוכבים על ידה ובוכים. נכמרו רחמי האברך על האלמן ה־אומלל ויתומיו שלא היה על מי לעזבם, והתנדב להוביל בעגלת החורוף שלו את המת לעיירה הקרובה לקבורה — ויקנה לו בזה מצות עולם הבא. ואולם בבואו לעיירה, לאחר נסיעה קשה בסופת שלג, נתקל מיד במכשולים עצומים. ראש החב"ה קרישא ה־חסיד ויראה השמים, דרש ממנו סכום גדול בעד הקבורה. נוסף לזה שכח את שם המת ואת שם האלמן האומלל ולאחר שנאלץ ל־תת־לראש החברה קדישא את כל כספי שלו, נקלע לקח עמו להוצאות הדרך, נסתבך בדברין לפני השלטונות ונאסר ועורר גם את חמת חותנתו כי בצר לו העיד על הגופה המתה שהיא חותנתו. הדבר עלה בדמים מרובים ובצער ובבושת. ומאז ברוח האברך הזה ממצות העילם הבא.

אותו המנהג של החברה קדישא לסחוט כספים מאת האבלים האומללים בשעה ש־מתם מוטל לפניהם, מנהג נפסל ומכוער הוא ויש להוקיעו.

„משקל נגדי" לחוסר האדיבות שיש למ־צוא בקרב אחינו בעיירה, מוגדם בסיפור „האשכנזי" עודף אדיבותו של זה, שגרם לו ליהודי מכניס אורחים צרות מרובות. יונק הפש לו בבית הנתיבות נוסע אשכנזי שבו־לש אכסניה והביאהו לביתו. בלילות הש־לוח את הכרים מעל המטה וקילל נמרצות את הפשפושים ובימים נהנה מן המאכלים הטובים שהגישה לו בעלת האכסנ־יה. ביום צאתו שילם את החשבון ה„מפו־סם" שהוגש לו ונפרד בדברי תודה ומאו הלו לבוא מכתבי תודה נלהבים במעטפות בלי תוויי דואר וצרורות בלי חתי דואר וכ־הם תמונות האשכנזי בחתימת ידו ויונה א־לין לשלם כפליים את דמי הדואר. לימים הין מן סלגרפות לערים גדולות, כדי לקבל שם ממישהו דרישות שלום מאת האשכנזי — עד שהחליט יונה להעתיק את מענו לעיירת אחרת כדי לברוח מפני אריזותו של האשכ־נזי הזה.

בספור „גימנאסיה" מספר בעל על הצרות הגרמות לו בידי אשתו ש„ויבוק ההשכלה" נכנס בה והתעקשה שבנה יחידה צריך לל־מוד בגימנזיה. והוא המסכן נאלץ לשלם הון תועפות למורים אשר יכינו את בנו ל־בחינות ושיחד למורים ולמנהלים הבוחנים עד שהצליח סוף סוף להכניסו לגימנזיה אשר בעיירה הסמוכה והאם נמשכה והלכה אחר בנה יחידה והאב התענה לבדו בכיתו עד שהגיעתו יום אחד הבשורה ה„נעימה" כי בנו הגימנזיסט אינו הולך עוד לבית הספר ומשום שהוא וחבריו עשו יד אחת עם המתב־כנים והכריזו שביתה נגד ה„משטר הרקוב של מנשלת הזדון"... ולמרבית כאבו, הת־ייצבה וזנחו לצד בנה והצדיקה את מעשהו. והו שכרו של האמאון להשכלת הגויים.

בצרות דומות נתיסר אב אחר בספור „אסור להיות טוב". אב אמיד זה אימץ לו יתום ויתומה וגידלם ותיכנם יקיאה שהבן יתחתן עם כלה עשירה. ואולם ביום מחר הממה אותו הבשורה ששני היתומים המאו־מצים בהתאבנו זה בזו וברחו מביתו ותע־מידו חופה לא שעו לכל ההזהרותיו. כי ידיר אותם מירושת הנוו ולמרבית צערו נכרכה גם אשתו אחרי היתומים המאומצים ועזבה את ביתו והלכה אליהם.

על מוסרם ואופיים של היהודים הנאים בהאבנה אנו עומדים בספור הבנה. אברך אחד איקלע לשם בערב שבת וצרור בסד ב־כיסו לצרכי מסחר. אחרי היפוסים מצא אם יהודי מכובד כדי להפקיד אצלו בה בעוד יד לאחר השבת ולשם זהירות לקח עמו שני יהודים כשרים ומכובדים, שיהיו עדים ב־ש־עת. ספירת הכסף. כשבא האברך במוצאי שבת לקחת את כספו, הכחיש לו היהודי הנאה את כל. רץ והביא אליו את שני עדי הראייה. רמז אליהם היהודי הנאה לאמור: הכחישו גם אתם ותקבלו חלק מן הכסף. נתחוורו פני שני העדים הכשרים שהודיעו כי לא ראו דבר ונחפזו ויצאו. לאחר שאתם, פתח היהודי את ארונו ואמר לאברך: אל תתעצב איש צעיר, הנה כספך לפניך. לא גנ־מתיתי אלא להראותך מה היא האבנה ומי הם יהודיה הנאים...

את הסידרה של סיפורי הרכבת של סוכן נוסע, פותח הסיפור „המאושר קודמיו". ה־מאושר הוא בן, המובילן ברכבת הנוסעת ל־פרוסעור אל בנו החולה. פרופסור זה, גוי רוסי טיפוסי ואדם טוב־לב מטבעו, הובא במיוחד לבעל אחותו יהודי עשיר, „הבר ב־הון הועפות למורים אשר יכינו את בנו ל־בחינות ושיחד למורים ולמנהלים הבוחנים עד שהצליח סוף סוף להכניסו לגימנזיה אשר בעיירה הסמוכה והאם נמשכה והלכה אחר בנה יחידה והאב התענה לבדו בכיתו עד שהגיעתו יום אחד הבשורה ה„נעימה" כי בנו הגימנזיסט אינו הולך עוד לבית הספר ומשום שהוא וחבריו עשו יד אחת עם המתב־כנים והכריזו שביתה נגד ה„משטר הרקוב של מנשלת הזדון"... ולמרבית כאבו, הת־ייצבה וזנחו לצד בנה והצדיקה את מעשהו. והו שכרו של האמאון להשכלת הגויים.

בצרות דומות נתיסר אב אחר בספור „אסור להיות טוב". אב אמיד זה אימץ לו יתום ויתומה וגידלם ותיכנם יקיאה שהבן יתחתן עם כלה עשירה. ואולם ביום מחר הממה אותו הבשורה ששני היתומים המאו־מצים בהתאבנו זה בזו וברחו מביתו ותע־מידו חופה לא שעו לכל ההזהרותיו. כי ידיר אותם מירושת הנוו ולמרבית צערו נכרכה גם אשתו אחרי היתומים המאומצים ועזבה את ביתו והלכה אליהם.

בהאבנה אנו עומדים בספור הבנה. אברך אחד איקלע לשם בערב שבת וצרור בסד ב־כיסו לצרכי מסחר. אחרי היפוסים מצא אם יהודי מכובד כדי להפקיד אצלו בה בעוד יד לאחר השבת ולשם זהירות לקח עמו שני יהודים כשרים ומכובדים, שיהיו עדים ב־ש־עת. ספירת הכסף. כשבא האברך במוצאי שבת לקחת את כספו, הכחיש לו היהודי הנאה את כל. רץ והביא אליו את שני עדי הראייה. רמז אליהם היהודי הנאה לאמור: הכחישו גם אתם ותקבלו חלק מן הכסף. נתחוורו פני שני העדים הכשרים שהודיעו כי לא ראו דבר ונחפזו ויצאו. לאחר שאתם, פתח היהודי את ארונו ואמר לאברך: אל תתעצב איש צעיר, הנה כספך לפניך. לא גנ־מתיתי אלא להראותך מה היא האבנה ומי הם יהודיה הנאים...

את הסידרה של סיפורי הרכבת של סוכן מאושר הוא בן, המובילן ברכבת הנוסעת ל־פרוסעור אל בנו החולה. פרופסור זה, גוי רוסי טיפוסי ואדם טוב־לב מטבעו, הובא במיוחד לבעל אחותו יהודי עשיר, „הבר ב־הון הועפות למורים אשר יכינו את בנו ל־בחינות ושיחד למורים ולמנהלים הבוחנים עד שהצליח סוף סוף להכניסו לגימנזיה אשר בעיירה הסמוכה והאם נמשכה והלכה אחר בנה יחידה והאב התענה לבדו בכיתו עד שהגיעתו יום אחד הבשורה ה„נעימה" כי בנו הגימנזיסט אינו הולך עוד לבית הספר ומשום שהוא וחבריו עשו יד אחת עם המתב־כנים והכריזו שביתה נגד ה„משטר הרקוב של מנשלת הזדון"... ולמרבית כאבו, הת־ייצבה וזנחו לצד בנה והצדיקה את מעשהו. והו שכרו של האמאון להשכלת הגויים.

בספרות העולם

יוחנה מוסרוריך / בריחה יאפרי

כדי פעם בפעם שואבים הסופרים את השראתם מהסיפורים האימה הנוספת את היבשת השחורה. יודעונים, כבשפים, עיין הרע — והו נושא הלוקח שבי את לבם של סיפרים רבים בני־אירופה, אשר הת־גוררו זכן מה באפריקה. מן המעין הזה שאבה גם יוהנה מוסרוריך בכתבה את ספרה. גבור הספר הוא צרפתי צעיר העושה מאצעים לגלות את סיבות אבודה לדעת של אשתו הגרמנית. היא שלחה יד בנפשה באפריקה הצרפתית, ותוך חקיריתיו מגיע הבעל לברלין, מקום שם הכיר את אשתו שנים אחדות לפני כן בזמן היותו בשבי הגרמני. הוא חוזר אחר כך לאפריקה, אך גם היא נופל קרבן להשפעת הכשפים האפ־ריקנים.

הסיפרת מצאה הזדמנות נאה להעביר מול עיני הקורא תיאורים מוגדלים של ה־אוירה האירופית והאפריקנית, ודומה כאילו רצתה להבליט את ההתנגשות שבין הקולטת־המת־שבת באירופה ובאפריקה שאין לגשר עליה: בני אירופה השתלטו על הכחות הנשמיים, אך נשיחם מתמונת, בעוד שבני אפריקה מנצלים את כוחות הנפש מיתוך הזנחת של הכחות החמריים.

מאריאן בקר / יומנה של ברוזיה מכוערת (צרפתית)

סיפור פסיכולוגי של הסופרת הנדי אנדר־סון נחוג בפאריס ברוב פאר. בתגיגת־ה־אבל השתתפו הילד פרדריק והילדה אני־ריד דנבורג, ובינכחותם נחוג בשדרות א־לישע „בית־דנבורג", אשר ישמש מרכז ל־תרבות דנית בפאריס. כל חלונות הראיה בשדרות אליעש היו נקושטים לפי נושאים ויצירותיו של הסיפר הנסמי הגדול.

אריה אביבי

אליהו הנביא המסכן...

א

אליהו הנביא זכור לטוב — וכי יש עוד מה להסיף לשם מפורסם זה? מגדול ועד קטן, מצעיר ועד זקן, מכני ברית ישראלים בני ברית יודעים שאליהו הנביא הוא כולל של־עגה אליהו בהר הכרמל — הוא „מרני", „מי ש־יהי תפלהני־ישראלנו בימי סלילותו, תעניית יבי". אליהו הנביא הוא אישיות היסטורית־אגדתית אפופת בסתורין ועטופת הערצה ב־דברי ימי ספרותנו. אליהו הנביא — למרות יקנתו יקדבינותו לא יצאא מהאפנה ולא ירד מסדר היום. הוא היה ונשאר „טרי", מענין ורגיש עד היום.

אליהו הנביא, אליהו התשבי — שרי אבות אבריתינו בכל מיצאי שבת לאחר הבדלה. קר־לם הערב רוחי הכיסופין והרה התקוות הטו־בות השתפך בכל רביי צלילייו והוו ההתהדר מכצה העלם וע

גרמניה מקימה צבאה

(סוף מעמוד 5)

ההגנה הצפון אטלנטי. אף על פי כן נקטה האופוזיציה עמדה, והחליטה כי חזון ותלבן את הצעות החוקים כדי להבטיח לקצמה, כי יקום מקן גוף צבאי דמוקרטי.

הסוציאל־דמוקרטים אינם רואים כל סתי־רה בין שיתוף הפעולה המצומצם הזה לבין מזנחם להצביע נגד כל הצעות־החוק, כאשר יגיעו לבמת הבונדסטאג. עצדתם היא, כי אם אין אפשרות לבטוע את זיגה של גרמניה המערבית בתוך תחומי הברית האטלנטית, יש לכל הפחות לדאוג שיהיה לה גוף צבאי בעל מיקוח דמוקרטי.

תישמעונה מלים חריפות בוויכוח בין המשלה ומבקריה. נראה, כי תועבר שוב על הפרק כל בעית הזיון. אבל בכופו של דבר. ודאי הוא, כי המשלה תתגבר, אם כי ייתכן שחוק־המתגדב יתקבל בשינויים קלים.

לכל הפחות שם אחד הידוע בשטח ה־פוליטיקה נפגע כבר בצורה חמורה בוויכו־חים. שקדמו לדיון. בלאנק, מיניסטר ההגנה החדש. שימש השעיר־לעזאזל לכל מורת־הרוח והביקורת, אפילו תוכיחה של המבו־שלה האשימו אותו, כי התנהג בצורה יהירה והסתיר ידיעות חשובות מאת הפרלמנט.

הסתגרותו של בלאנק

בתור ראשו של משרד נציב ההגנה, זכה בלאנק, שהיה לפני כן עסקן של איגו־דים מקצועיים, במידה מסויימת של פופו־לריות על „כושר הכלוף" שלו ודיבורינו הגלויים. מבקרי הצעת חוק־המתגדב. האש־מוהו, כי לפתע הסתגר בתוך עצמו לאחר שנתמנה כמיניסטר ההגנה.

אחת הבעיות החשובות המודאגות צירים רבים בקואליציה וכן באופוזיציה, היא, האם המשלה כתמונת באמת יאפשר לפר־למנט לפקח, לא רק על הכוחות המזוינים, כי אם גם על מיניסטריון ההגנה.

עצדתו של מיניסטר ההגנה מאז נתמנה למשרתו, לא הגבירה את האמון. קיים חשד, כי כוונתו היא לתת לפרלמנט לא יותר מאשר את הקנקן של סמכות, בעוד שהשלטון הממשי יימצא בידיהם של משרד ראש המשלה ומיניסטריון ההגנה.

אחת מאבני־הבוחן של כוונות המשלה יהיה מיגייה של הועדה הפרסונלית, אשר חבלקין אז תתנגד למיגייהם של קצינים בכירים. הפרלמנט עומד על כך, כי רק בידיו צריכה להימצא הסמכות למנות את חברי הועדה הפרסונלית. ואילו עמדתו של מיניסטריון ההגנה היא, כפי הנראה, שה־חלקה המציאה לפועל של המשרה חייבת למנות את חברי הועדה.

הפרלמנט טוען, כי הפיקוח האורחי על הכוחות המזוינים יכול לפעול בשטח אחד חשוב לכל הפחות באמצעות ועדה זו, בתנאי שהועדה תיציג את הנציגים הנבחרים של העם והחיה אחראית בפניהם. הוויכוח הער אשר הלקח סביב הועדה הפרסונלית מש־קף את החשד הרציני, שבא יתפסו את המקומות במיניסטריון ההגנה קצינים מקי־צועיים לשעבר של הוורמאכט.

צירי הפרלמנט חושבים כחיוני, כי הסמ־כות למנות קצינים בכירים לא תימסר במישרין או בעקיפין לקצינים מקצועיים לשעבר. בשלב זה של ההיכשרות של גר־מניה המערבית, טוענים הצירים, צריכה סמכות זו להימצא בידי אזרחים.

הוויכוח העומד להיפתח יימשך ודאי בלי הספקה בשבוע שנתיים או שלוש, עד אשר יאושרו בקשר־היסוד הצבאיים. הוויכוח יהיה מזמן לזמן עד וחריף, משום שקיימת ההרגשה, כי עתידה של הרפובליקה הפד־רלית קשור בסוג הכוחות המזוייגים אשר יוקמו על ידיה.

(ל. ר. טיימס)

כמה זמן נותר לחרושצ'וב?

(סוף מעמוד 5)

צ'וב, מתח לאחרונה ביקורת על מיניס־טריון התגונות־הכוח החשמליות, שבראשו עומד מר מלנקוב, קודמו של בולגנין בראי־שות המפשלה. לפחות היום פרסם „פרב־דה" התנצלות על „הטעות", באמרו שב־דעתו היה לתמוך ביקורת לא על מיניס־טריון התגונות־הכוח, אלא על המיניסטריון האחראי להקמת תחנות־כוח — גוף ממשלתי אחר לגמרי. בעשה זה של „פרבדה" הוא ללא תקדים. מה שקרה באמת הוא, ש־חרושצ'וב ניסה, כנראה, לעקוץ במלנקוב, ופשוט עיכבו בעדו. כרם, רק לפני חדשים ספר היה חרושצ'וב די חזק, עד כדי הי־כנון הדחתו של מלנקוב.

— חרושצ'וב מטפל מחדש בענף שהת־מחה בו — חקלאות. בנאום שנשא לפני שבוע, בערך, בריגאה הודיע, שבקרוב יפורקו כבה מהקולחוזים הגדולים שהוקמו בזמנו. הוא הודה, שבאיזורים מסויימים הוא הפ־ריז במדיניות הקונסוליידציה של הקולחוזים. מכאן ועד להבאה „על חטא" אין המרחק רב.

כל הסימנים הללו אין בהם כדי להיכיח, שחרושצ'וב הינו כבר בגדר של מועמד לשיחור. אולם הם מעידים, שכוכבו דעך במקצת.

אין להניח, שהסידור הנוכחי של „של־טון קולקטיבי" יישאר לאורך ימים ברוסיה. בכופו של דבר יתבטל אחד האישים מתוך קבוצת־השלטון הנוכחית, ויירש את מקומו של סטלין. מסתבר אפילו, שבלנקוב — שכבר יצר תקנים נגעו בהישאריו בחיים אחרי השיחור — יהיה אחד הנשתתפים. בדרוץ על ירושת כסאו של סטלין.

הדעת נותנת, שהנצחון בתחרות זו יפיל בחלקו של זה שהצבא יצכיד לציזו. מאז הוצאתו להורג של לברנטי בריה, ראש הביטחון החשאית לשעבר, ירד שרות זה פלאים, נחלש לגמרי והתנון. כתוצאה מזה הפך הצבא לכוח המזויין הבלעדי, שעתיד לעמוד לצידו של אחד האישים. אי. כנגדו, יש כבר סימנים לכך, כי הסתחרים על השלטון מתיצבים לראשי הצבא. מסתבר, שחרושצ'וב רצא לו בעל־ברית במרשל קוניב, מי שהועמד לאחרונה בראש הכוחות המאוחדים של צבאות הברזה. אם כי קוניב הוא חייל מקצועי בעל עבר בלתי־מפואר, לא משך אף פעם את ידו ממשחק פוליטי. המרשל דיקוב, דמות צבאית בעלת משקל רב בהרבה מזה של קוניב, סרם התחבר אף לאחד מאנשי הקרמלין. ואם יתקבל באחד הימים הרושם שהוא נעשה לבעל־בריתו של אחד מאנשי סיעת הקרמלין, הרי מובר בבבחה, שלאישיות הזאת יהיו כל הסיכויים לרשת את מקומו של סטלין.

(„ניוסוויק")

הפטריארך ערידה

סוף מעמוד 3

חדשים לפני פטירתו, הכין המנוח צוואה מדינית, ובה סעיף מפורט, בו הוא פונה לבן עדתו נשיא הלבנון, קמיל שמעון, לכ־רות שלום עם ישראל, וציוה לבסיר לידון את צוואתו זו.

• • •

כזאת היתה דמותו הרוחנית של הבומר ה־ישיש שהלך לעולמו זקן ושבע ימים, דמות שכילה זוהר, זוך־נפש, סיהרלב, יושר־מי־דות ואהבת־אנוש. בגלל חיבתו הגדולה לעם ישראל כינוהו מתנגדיו בשם „פטריארך היהו־רים" ; והיא היה מיפאר בגאור זה, כמו שגם סנגו, הביטוי מובארך, שגם לו פרא־יהה להקדיש רשימה מיוחדת. היה מתפאר בכינויות „בישוף היהודים".

• • •

עם ישראל, המסוגל לשכוח, לפעמים, את אשר עוללו לו שונאיו ומרדפיו, איננו שיכח את יידיו ודורשי טובתו. בין יחידי־סגולה המעטים שבדור תופס, הפטריארך אנטואן עריזה מקום נכבד. בתולדות ישראל ייכתב שמו כאחד מחסידי־אומות־העולם, שעמד לי־ישראל בעת צרתו ולא נרתע מעולם מלהביע את דעותיו לטובתו, אפילו בדעתו שבזה הוא רוכש אויבים ומתנגדים.

שמו ייכתב בין האישים רודפי השלום, שעזרו לא מעט, בהשפעתם הרוחנית, ליצור ריסביב ליהודים אחיזה אוהדת ורגשי־כבוד.

שותפים או גרורים?

(סוף מעמוד 2)

הכלליים, לא בא אלא לאחר המעשה, כאשר צריכים היו להציל את כבודם בעיני הבוחרים.

אך מי פתי ויאמין, כי רגשות המוסר נת־עוררו אצל הציונים־הכלליים בדיוק ארבעה שבועות לפני הבחירות, בשעה שהמשטר אם סערו בהם רגשות הזעם נגד קסטנר וחב־ריו במפלגה, למה לא עזבו את הממשלה ביו־מתם הם, ולמה נקטו אמצעים פחדניים של הימנעות מהצבעה על הצעה? של סיעת חנו־עת החרות? גם בזה קיבלה דעת־הקהל הו־כחה נוספת, אם כי כבר מאוחרת, כי אין בציונים־הכלליים אף שמץ של עצמאות פו־לטית, ושהם אינם „שותפים" של מפא"י, אלא סתם „גרורים" מהסיטוס של הפרוגר־סיבים והדתיים.

ו.

הבחירות מתקרבות. גירושם של הציונים הכלליים לא עשה כל רושם בקהל. פרט לאו־תם האנשים הבעוניינים, המודאגים כעת מה־עדרם של הציונים־הכלליים מהממשלה. אבל להמוני הבוחרים לא איכפת אם הציונים הכל־ליים נבצאים בממשלה או באופוזיציה: ההמו־ני הבוחרים כבר ברור בחלקיה, כי הציונים הכלליים חיים רק בחסדה של מפא"י, ולכן אין השתתפותם בממשלה השתתפות בשלטון, וישבתם באופוזיציה אינה מוסיפה ולא כלום למאבק לטיהור האווירה במדינה. על כן, ביום 26 ביולי יסיק הבוחר את מסקנותיו ביחס לציונים הכלליים, הגירורים המובהר־קים של מפא"י, המשרתים אותה מזה למעלה מעשרים שנה.

יוסף שיסמן

בחזנועה

ועדת התרבות של מח' ההתיישבות נזב ; ח.

קייטנת ילדים תפתח לימות החופש בע־מקם.

חברי התנועה המעוניינים לרשום את לדיהם לקייטנה, מתבקשים לפנות לחב' גר־נה, במחלקת ההתיישבות במצודת־זאב כל בקר בין השעות 10-12.

רחובות

ביום ב' 11.7.55 התקיים ישיבת מטה הבחירות בשעה 7.00 בערב במיידון ה־תנועה.

שבת 16.7.55 פגישת חוג עולי בולגריה וטורקיה בשעה 10.00 במועדון התנועה, בהשתתפותם של דרויאן וקנר.

יום ג' 19.7.55 תתקיים פגישת חוג עולי רומניה בשעה 8.00 בערב במועדון התנועה בהשתתפותם של שבתי נדיב והרס מרדכי.

בת־ים

ביום ראשון 10.7.55, בשעה 8.00 בערב במועדון התנועה תתקיים פגישת פעילים.

ביום ראשון 10.7.55, בשעה 8.30 בערב בביתו של מ' זבברג (רח' ארלוזורוב 66) תתקיים מסיבת חברות של בית נשים חרות.

ביום רביעי 13.7.55, בשעה 8.00 בערב במסה הבחירות רח' ריטשלד 31 תתקיים ישיבה של נציגי הקלפיות.

נתניה

השבת 9.7.55 תתקיים אספת חברים, בשע ה 11.00 בשכונת בן־ציון בהשתתפותם של ח. מגורי־כהן, דוד דהרי וסעדיה בן־יהודה.

השבת 9.7.55 בשעות הבוקר המוקדמות תתקיימנה שתי אספות בהשתתפותם של ח. מגורי כהן, דוד דהרי וסעדיה בן־יהודה.

בחיתך

ישיבת נציבות

תתקיים ביום ראשון, כ' בתמוז בשעה 20.30 במצודת־זאב.

כ' בתמוז — יום הרצי

מפ' הבעו"ים יתקשרו עם סניפי הע.ע.ל. בקשר לעליה ירושלימה.

כל מעי"י ישלח משלוח בתכבושת בית"ר.

כ"ט בתמוז

מפ' הבעו"ים נדרשים לשליח מיד את השאלון, אשר צורף לחוזר, ופרטים על מספר המשתתפים במסדר, והסדר התח־בורה.

באר־שבע — ק' י. הרזהב יבקר במע"ז ביום שני ב"א בתמוז (11.7) בשעה 18. על מפ' הבעו"ז לערוך את כל הסידורים הדרושים.

קרן תל־חי בארץ־ישראל

קראת סיום מפעל פרחן המולדת

סניפי התנועה, מעו"ז בית"ר ומוסדות ארגו־ניים שקבלו גליונות הרשמה למפעל במלא־אות ט"ו שנה למות ראש בית"ר נדרשים הסיים את פעולתם בהקדם האפ־שרי!

חברי התנועה יוכלו להרשם למפעל בכל סניף או מועדון התנועה.

ביה"ס הארצי למדריכים

הוראות למפקדי המעו"זים והמועמדי ביה"ס

א) ביה"ס יחל ביום כ' בתמוז (12 ביולי) ולא ביום א' כפי שנמסר.

ב) על המועמדים להגיע ביום זה עד שעה 12.00 לחוות הנוער בבאר־יעקב ולהתיצב כפני מפקד ביה"ס.

ג) על דמי ההשתתפות להגיע מייר לנצר־בית.

ד) תהיה הקפדה להבאת התגיר.

הוראות למשתתפי מחנה הנוער הארצי בזכרון יעקב

א. על כל משתתפי המחנה להגיע ביום שלישי, כ"ב בתמוז, 12.7 לתח־נת „אגד" בזכרון־יעקב עד לשעה 11.30 בבקר.

ב. משתתפי המחנה מאזור ת"א וה־סביבה, מתרכזים בתחנת הרכבת, ב־רחוב ארלוזורוב, בשעה 8.30 בבקר.

ג. על כולם להביא עמם דמי נסי־עה (הלך וחזר — 2 ל"י לערך).

ד. **יום הורים** — יום ביקור הו־רים יתקיים ביום ראשון, כ"ז בתמוז (17.6) בשעות אחה"צ. פרטים ימסרו בהודעה נוספת.

בבית המשפט המחוזי בירושלים

היה צוואות בס' 116/55

בעניין: צוואתו של הכנוח הינריך בנימין מירושלים שנפטר ביום 11.12.54.

והמבקש: ברנהארד בינימין הינריך ע"י ב"כ א. מרידור, עו"ד ו'אר ב. מנוח, עו"ד אשר כתבתם לפסידת פסמכים היא: רח' בן־יהודה מס' 2 בירושלים.

הזמנה

בתוקף צו בית המשפט המחוזי בירושלים הנושא עליו את תאריך היום הזה, הריני מו־מין בזה כל אדם להופיע בבית המשפט זו ביתן בשעה 10 ימים מיום פרסום הזמנה שהוא. מרוע לא הוכח, לא תקיים ולא תר־שם הצוואה האחרונה של הכנוח וידוע לא תנתן עדות קיום צוואה לבר ברנהרך בינימין הנזכר כה שאם לא כן יגש בית המשפט ליתן את העזדה הנ"ל באבור.

ט"ו בתמוז תשט"ו (5.7.55).

מ. בהן, רשם

מחלקת ההסברה המרכזית

ח אספות והרצאות ח

ליל שבת, 8.7.55

ראשון לציון קולנוע „נעמן" שעה 8.30
ד"ר א. אלטמן
ו. דשבסקי
ד"ר ב. אבניאל

הרצליה, שעה 9.00

שבת, 9.7.55

קרית ביאליק — ש. יונגמן
זכרון יעקב (מעברה), שעה 11.00 — א. ס. לוי
חיפה, קולנע „הדר", שעה 11.00 — י. יליין ול. וישן
נהריה, שעה 6.30 — מ. בגין
סקיה א' (מעברה) — ד"ר ד. דונר
עכו, שעה 6.30 — ל. וישן
עמישב, שעה 6.00 — מ. זערור
קיסריה (מעברה), שעה 6.00 — ש. שיכמן
רחובות, שעה 10.30 קולנוע „בילו" — י. מרידור
רעננה — מחנה עולים, שעה 11.00 — שלום רק

יום א', 10.7.55

חיפה, קולנוע „כרמל", שעה 8.00 — ד"ר יוניצ'מן
טבריה, שעה 7.00 — מ. בגין
יהודיה — ח. לנדאו
קרית בנימין — ח. מגורי
גיל עם (מעברה), שעה 7.30 — מ. בראז
גבעת ניל"י — שלמה ראובן
נחלת שלמה — ש. יונגמן
עמיקם — ב. צ. גרביץ
רמת שמעון — ראובן פרנקו

יום ב', 11.7.55

בני ברק, קפה „הדר", שעה 8.00 — ד"ר ש. יוניצ'מן
הרצליה (מעברה) — ח. מגורי כהן
חדרה — גבעת אולגה — א. רזיאל־נאור
חולון (מעברה) — א. ס. לוי
בת־ים, אולם התרבות של המועצה המקומית, שעה 8.30 — א. שוסטק
כפר יונה, קפה אפטר, שעה 7.30 — ח. לנדאו
מבואות ביתר — דוד יוטן
נתניה — סיקה אהרוני
ראשון לציון (שכון המזרח), שעה 8.00 — שרגא יורם
משמר הירדן — ציל'ה עמידרור, רות פרנקו וא. לוזון
נתניה—דורה — מ. האוס

יום ג' 12.7.55

זכרון יעקב, שעה 8.00 — ש. נדיב ול. וישן
חדרה, אולם העיריה — ד"ר ש. יוניצ'מן
חולון, שעה 9.00 — ה. פקלר
מחנה דוד, שעה 7.30 — מ. בראז
נתניה — בית עולים — ד. יוטן
פתח־תקוה, שעה 8.00 — מ. בגין
פרדס כ"ץ (מעברה), שעה 8.00 — ד"ר ראובן פרנקו
רחובות — קובייבה, שעה 6.30 — ח. מגורי כהן
רמת יצחק, שעה 8.00 — ד"ר א. אלטמן
רמת רזיאל — א. לוזון
רמת השרון, שעה 7.00 — ח. לנדאו
נס ציונה (מחנה מעבר), שעה 5.00 — ב. ארדיטי
פרדס חנה, שעה 8.00 — ש. יורם

יום ד' 13.7.55

באר־יעקב (מעברה), שעה 7.30 — ש. יורם
בית דגון — ב. ארדיטי ור. רובנוף
חדרה, בית אליעזר — ד. יוטן
חיפה — א. רזיאל־נאור
יאזור — ח. לנדאו
כפר אונו (מעברה), שעה 7.30 — ד"ר ראובן פרנקו
נתניה — מ. בגין
מעברת יוחנן (רחובות), שעה 7.00 — דרוין ומלצר
נשר — תל־חנן, קולנוע „קול" — י. מרידור
פרדסיה, שעה 7.30 — הלל צור
מגדל אשקלון — א. לוזון

יום ה' 14.7.55

חולון, שעה 8.00 — מ. בגין
נתניה — שכון ותיקים, שעה 8.00 — א. שוסטק
עקיר (רחובות), שעה 6.30 — שלום כהן
רעננה — ח. לנדאו
רמת השרון (מעברה א'), שעה 7.00 — א. רזיאל־נאור
אבן יהודה, שעה 7.30 — ש. יורם

ליל שבת 15.7.55

עכו — ד"ר ש. יוניצ'מן

שבת 16.7.55

באר שבע — י. הולנדר
בני ברק — ה. פקלר
הרצליה (בלוקונים) — ד"ר ראובן פרנקו
זכרון יעקב (שכון צפוני), שעה 11.00 — שלמה ראובן
חיפה — מ. בגין
מגדל אשקלון, קולנוע „מאור" — ח. לנדאו
נס ציונה (מחנה מעבר), שעה 5.00 — ב. ארדיטי
עכו — מ. זערור וא. לוזון
פתח־תקוה (עמידר א'), שעה 11.00 — ב.צ. קצנלנבוגן
קרית מוצקין — ד"ר ש. יוניצ'מן
קרית ים — ד"ר ש. יוניצ'מן
קרית ביאליסטוק, שעה 6.30 — ד"ר י. שכטר
רמלה, שעה 11.00 — ל. וישן
רמתיים — שבתאי נדיב
תל־מונד, שעה 5.00 — ד. יוטן

קרן תל־חי בארץ־ישראל

לקראת סיום מפעל חפרח במולדת

סניפי התנועה ומעו"זי בית"ר הרוצים לצרף סרט לזר הסרט עד ליום ג' כ"ב בתמוז (12.7).

סניפי התנועה, מעו"זי בית"ר ומוסדות ארגוניים שקבלו גליונות הרשמה למפעל במלאות ט"ו שנה למות ראש בית"ר נדרשים לסיים את פעולתם עד ליום כ"ה בתמוז (15.7).

חברי ואוהדי התנועה הרוצים להשתתף במשלוח הפרח יפנו לסניפי התנועה במקום.

תנועת החרות — סניף תל־אביב

מעברת יד המעביר

בליל שבת, 8.7.55 תתקיים במעברת יד המעביר ברחבת קפה חס, בשעה 8.30 **אסיפת עם** על הנושא: לקראת ההכרעה, בהשתתפות ה"ה **שבתאי נדיב**, עו"ד י. יוסיפון — חבר מועצת ע. ת. א. הפותח: מר **אלוני אפרים**.

גיש המרכז

בליל שבת, ו"ח תמוז תשט"ו, 8.7.55, בשעה 8.30 בערב תתקיים באולם „מוגרבי" **אסיפת עם** בהשתתפות מר **חיים לנדאו** — חבר הכנסת. הפותח: המהנדס א. שבטרמן.

גיש יפו

השבת, י"ט תמוז תשט"ו, 9.7.55, בשעה 11 לפנה"צ תתקיים בקפה טורקי, רחוב 60 אור עג'מי **אסיפת עם** בה יגאם מר **ראובן פרנקו** (ספיולית), מזרחי עזרא (עברית).

גיש הדרום

השבת, י"ט תמוז תשט"ו, 9.7.55, בשעה 6.30 אחה"צ תתקיים בשכונת שפירא, רחוב מסילת־ישרים **אסיפת עם** בהשתתפות ד"ר ש. **יוניצ'מן, שלמה ראובן**.

גיש התקוה — הוד יוצאי כבל

במוצאי שבת, י"ט תמוז תשט"ו, 9.7.55, בשעה 8.00 בערב, תתקיים באולם התנועה, רחוב א' מספר 46 (בית „נדב") **מסיבת חברים ואוהדים** בהשתתפות בא כח מרכז התנועה.

גיש יפו

השבת, י"ט תמוז תשט"ו, 9.7.55, בשעה 6.30 אחה"צ תתקיים בכפר קולנוע „נגה" **אסיפת עם** בהשתתפות ד"ר ב. **אבניאל**, חבר הכנסת. הפותח: **עזרא מזרחי**, יו"ר גוש יפו.

גיש יד אליהו (שכון עממי)

השבת, י"ט תמוז תשט"ו 9.7.55, בשעה 6 בערב תתקיים ברחבה מול בית מספר 15 **אסיפת עם**, בהשתתפות הגב' א. רזיאל נאור, חברת הכנסת.

צפון קריב (רחוב משה בן עזרא מספר 9)

ביום ראשון כ' תמוז תשט"ו (10.7.55) בשעה 8 בערב תתקיים **ישיבת הועד**, במועדון הגוש, רחוב אבן עזרא מספר 9. ההופעה הכרחית.

רמת ישראל

ביום ראשון, כ' תמוז תשט"ו (10.7.55) בשעה 8.30 בערב תתקיים ברחבה מול ביה"נ הספרדי „מגדל עוז" **אסיפת עם** בהשתתפות מר **יעקב מרידור** סגן מפקד אצ"ל לשעבר.

גיש התקוה

השבת, י"ט תמוז תשט"ו (9.7.55) בשעה 11 לפנה"צ תתקיים במועדון התנועה, רחוב א' מספר 46 (בית נדב) **אסיפת עם** בהשתתפות ד"ר ב. **אבניאל**, חבר כנסת.

גיש כפר שלם א

השבת, י"ט תמוז תשט"ו, 9.7.55, בשעה 4.30 בערב תתקיים באולם קולנוע „שלהבת" **עצרת עם** על הנושא: לקראת ההכרעה, בהשתתפות מר **יעקב מרידור**, סגן מפקד אצ"ל לשעבר. הפותח: מר **ויטוריו אבידר**.

כפר שרם

השבת, יצרה מר **סיקא אהרוני** בבית הכנסת יואב בן־צורים, שבכפר שלם על הנושא: **מה עשתה תנועת החרות בשטח הדתי**.

גיש המרכז

במוצאי שבת, י"ט תמוז תשט"ו 9.7.55, בשעה 8.15 בערב תתקיים בכפר „מוגרבי" **הצגת התמונות**.

גיש שב' מונטיפיורי

ביום שני, י"א בתמוז תשט"ו (11.7.55) בשעה 8.30 בערב תתקיים במועדון התנועה, שד' יהודית מספר 21 **אסיפת עם**, על הנושא: לקראת ההכרעה. הנואמים: ד"ר א. אלטמן, חבר הכנסת, מר **שלום רק**.
ב. הבטחה ללא קיום — על המשא ומתן במשך שלש שנים בין יו"ר גוש שב' מונטפיורי ובין ראש העיר מר ח. לבנון וסגנו מר שושני בקשר לנחל איילון (ואדי מוסררה) ימסור יו"ר ועד השכונה מר **יוסף קוצ'ינסקי**.

עד יום הבחירות נשארו עוד 18 יום. המלאכה מרובה. קום והתנדב למערכת הבחירות.

מנזות

מחנו ירושלים:

דג פילה: — המנה 150 גרם, התלוש תב"ע, לזמנים 23 מכרטיס חדש, לחצי שנתיים 10 מדף 1, המחיר הצרכן 550 פר' הק"ג. בתי חולים וכוסדות יפנו אל סוחרי הדגים בהתאם לקשר.

סולה: — המנה 600 גרם לילדים מסוג א' ב', ללא תלוש, לזמנים 22 מכרטיס ישן, 28 מכרטיס חדש. המחיר 150 פר' צרכן. בשר קפוא לחולים: — חולים שברשותם תלושים מן ההסתדרות הרפואית עם ציון התאריך 3.7.55 יקבלו 500 גרם בשר בתחנות הבאות: בן דוד שלמה ברחוב עזה. סרקש מנחם ברחוב שמואל הנגיד גלקופף מנדל מול בנק עותומן. דויזיאו שלמה ברחוב מ' מיכא. לינדר ושלום בשכונת בקעה. חרוש אליהו בקסמון. מתתיהו ואב, ברוך. מישאל, כהן בנימין, בשכונת הבוכרים. קורנס יצחק, י. גולדברג, גרוסברג יהודית ומאיר שעירים. הומינר אליהו וביטנסקי זמל ש. עצ'מי כהן, נחמיאס דוד, דרזנר אליעזר, אסולין, יונה מזרחי ונחמה ישי — במחנה יהודה.

מחוז ת־א והדרום:

בשר קפוא לחולים — חולים מסוג חג"ז יקבלו 500 גרם בשר קפוא במחיר של 500 פר' המנה.

דג פילה — המנה 150 גרם התלוש תב"ע לזמנים 24 כרטיס ישן ו־23 חדש. חצי שני תיים 10 מדף 1. המחיר לצרכן 550 פר' הק"ג. על קמעונאי הדגים להחזיר את התלושים תב"ע, למיל, לא יאוחר מיום 10.7.55.

מנות לנשים הרות:

מדריך לכל

תל־אביב

קניה ומכירה

מכנסי גברדין מ־9.500, מכנסי קמגון מ־7.500, גזרה חדשה גם לפי מידה פרסלר בן יהודה 20 תל־אביב.

רדיוטים במחירים זולים ובאיכות משו־בחת, ארונות ומזנונים ב־4 דלתות, שולחן כסאות, מיכנים ובהזמנה, אדריכל הורוביץ, ת"א חובבי ציון 7. פתוח 5—7 אחה"צ.

תשורה, חבר אוהב המקור הזול למת־נות בארץ ולחוץ לארץ, מתבקש עזיגה, הכשיסי כסף, דברי ריקמת יד. אנו מסדרים גם את המשלוח.

תל־אביב רח' המלך גיורגי 23.

שטיחים אצל ברל יזרן, רח' גאולה כס' 49. קונה ומוכר מתקן ומנקה.

שעורים

להמוד לרקוד? רק אצל הנס גוט תל־אביב רחוב בן־יהודה 64.

שעורים להתעמלות

התעמלות, מסגים מדיצינים בהתכס לפנות לפרופסור להתעמלות ארנולד גטלן, תל־אביב, רח' דיזנגוף 10, מורה לספורט.

ת. א. י. תערוכה מתמדת רח' אלנבי 94. תל־אביב פתוחה לקהל.

חיפה

מתוך מוסמן, משה ביאלה, רח' כגרת מספר 10: הבטיחה דרך רחוב ארלוזורוב 39, הבית הפנימי בחצר. טלפון 4049.

הדפסה והכפלה ברמת־גן

רק אצר

פיוצ'בסקי

ביאליק 38 רמת־גן, מול העיריה

הכפלות והדפסות, מכתבים, כרוזים, חוזים, חוברות, וכו'. עבודה עצמאית. ממדרגה ראשונה.

במחירים הזולים ביותר

בתי קולנע בירושלים

החל ממוצ"ש 9.7.55 בשעות 7.30—9.30
בימי החול ב־3.30—7.15—9.15

„אדיסון" טל. 4056
עם כואה של קבוצת **הרים גלובטרוטרס**
אני שבחים להודיע לקהל הירושלמי כי עלה בידינו לרכוש את הסרט הצעון על מאבקו וחייו של מנהל הקבוצה המפורסמת ה' **ספרשטון** וקבוצתו
הרלם
גלובטרוטרס
בחורי הארלם הנודעת לתהילה בכל העולם ובמשתתפות: **דני קליארק**
היום: **איריפה** 51

„רון" טל. 3104
האולם מאוורר
שבוע שני
ריצ'רד לב־האר'
סינמסקופ
בשבוע הבא
אהבותיו של **מר ריפואה**

„עדן" טל. 3829
אנו נלמד אותך לצחוק, ירושלים
מימי דוד ועד היום הזה עוד לא צחקת
כפי שתצחקי בסרט זה
לוסיל בול — דיזי ארנז
ירח דבש על גלגלים
בצבעים נהדרים
יום א' 10.30 בבוקר

אולם ציון
ויטוריו דה סיקה
אננה מריה פרארו
ג'ראר פיליפ — מישלין פרק
בקומדיה האנושית הנפלאה המתרחשת בסארק הנהדר של רומא
וילה בורגזה
תרגום עברי ואנגלי בנוף הסרט
ביום ששי בשעה 3.30 אחה"צ
„ניתב הפיליים"

אורניל
קרוב ואוורר
שבוע שני
„הצנה מיוחדת במינה"
נוגע ללב. מלא רגש אנושי.
„לפני המבול"
עם הכוכב החדש:
מרינה ולאדי
בבמויו של הבמאי הצרפתי הנודע
אנדרה קאייט
הנחות בטלות בהחלט
האולם מקורר ומאוורר

קולנוע אוריון
אוורור חדיש ומשוכלל
הצגת בכורה
גרהן פיין — דונה ריד
יצירתו של אדוארד סמול
גרוד שבעת הימים
בצבעים
ביום ו' 8.7 ב־3.30 אחה"צ
ביום א' 10.7 ב־11 לפנה"צ
גרוד שבעת הימים

קולנוע אינבי
ג'יימס קגני — קורין קלבט
דן דיילי
חילים כארזים
לא היו ימי רומנטיקה כימי השרות בצבא
מוצ"ש 10—8 4 7.30 9.30

קולנוע „אסתר"
האולם מקורר ומאוורר
הצגת בכורה ארצית
אדמונד פורדוב
אן בליט
גין ארוקסין
„קולו" הנהדר של מריה לנצ'ר
באופרטה מפורסמת על היילדברג
הסטודנט הנסיך
סינמסקופ
מוזיקה מאת זיגמונט רומברג
סרט מ.ג.מ. בצבעים שבעים
הזמנות והנחות בטלות בהחלט

קולנוע ארמון־דוד טל. 20954
שבוע שני
האולם מקורר ומאוורר
הסרט המעולה שכבש את כל בירות העולם
המשפט
שקבל 3 פרסים בינלאומיים ראשונים
בהשתתפות:
ארנסט בורגנין — יאיר הנדל

קולנוע חן
שבוע רביעי
האולם מקורר ומאוורר
המפרי בוגארט (הצרד על הקין)
אדרי הפבורן (חיפשה ברומא)
ווילאם הולדן (סטלג 17)
שלשה בעלי „אוסקר" בקומדיה
סברינה
שלש הצגות ליום: 4.00 — 7.30 — 9.30
במוצ"ש: 8 — 10

קולנוע „מגדלור"
שבוע שלישי
היצירה של וולט דיסניי
צלילות פיטר פן
בצבעים מרהיבי עין
3 הצגות ביום: 4, 7.30, 9.30
במוצ"ש: 8, 10
להוספה לתכנית: „בארץ הדובים"

הבימה

במוצ"ש 9.7	הכובשים		תל־אביב
במוצ"ש 9.7	המלך ליר		עמק־הירדן
ביום א' 10.7	הכובשים		תל־אביב
ביום א' 10.7	המלך ליר		עמק־הירדן
ביום ב' 11.7	כית התה		תל־אביב
ביום ב' 11.7	המלך ליר		עמק־הירדן
ביום ג' 12.7	המלך ליר		תל־אביב
ביום ג' 12.7	בערבות הנגב (מעטפ תל"ם)		באר־שבע
ביום ד' 13.7	המלך ליר		תל־אביב
ביום ד' 13.7	בערבות הנגב (מעטפ תל"ם)		יד הרצלית
ביום ה' 14.7	הכובשים		תל־אביב
ביום ה' 14.7	המלך ליר		ב' בערב חיפה

באולם „ארמון" התחלת ההצגות הרגילות ב־8.30 בערב —

„אהלי"

מוצ"ש 9.7	הם ידעו מה רצונם		
יום א' 10.7	שרגא פייבוש הולך הנגב		תל־אביב
יום ב' 11.7	הם ידעו מה רצונם		קבוץ אונו
יום ג' 12.7	פישקה החגר		תל־אביב
יום ד' 13.7	פישקה החגר		פרדס־חנה
יום ד' 13.7	הם ידעו מה רצונם		תל־אביב
יום ה' 14.7	הם ידעו מה רצונם		עפולה
ב' 9	„אדיסון"		ירושלים

הצגת בכורה ע"י „בתחנה לנוער"
הפמבה ויהדי הפקיר
(לפי ספרו החביש)
מאת: יגאל מוסינזון
מעובד לבמה: י. אוקסנברג
ההצגה: א. א. אנסקי
הצייר: יוסף קארל

יום א' 10.7	בשעה 4 אחה"צ		תל־אביב
יום ד' 13.7	בשעה 4 אחה"צ		עפולה

התחלת ההצגות הרגילות ב־8.30 בערב

תיאטרון קאמרי

אולם מוגרבי
האולם מאוורר
במוצ"ש 9.7 „הנפש הטובה מסצ'ואן"
יום ג' 12.7 „מסכות"
יום ד' 13.7 „הנפש הטובה מסצ'ואן"
יום ה' 14.7 „הנפש הטובה מסצ'ואן"
להקת העין
מיסודו של ד"ר פ. לוי
היום 8.7.55 בשעה 4.00 אחה"צ
(הכרטיסים מיום 1.7 כוחם יפה רק ורק להצגה זו)
במוגרבי
הצגות הנוער
כריך הסידה
(„מוטבור")
מאת וילהלם האוף
עיבוד למחזה: חיים חפר

התיאטרון החדש
האולם מקורר ומאוורר
במוצ"ש 9.7 „מוריד הגשם"
יום א' 10.7 „כטוב בעיניכם"
יום ב' 11.7 „כטוב בעיניכם"
יום ג' 12.7 „כטוב בעיניכם"
יום ד' 13.7 „מוריד הגשם"
יום ה' 14.7 „מוריד הגשם"
בקרוב
הצגת בכורה
„בעלת הארמון"
מאת לאה גולדברג
מחזון לתל־אביב

יום א' 10.7	„קזבלן"		בבית־שאן
יום ב' 11.7	„מוריד הגשם"		בחדרה
יום ג' 12.7	„קזבלן"		(מעטפ תל"ם)
יום ד' 13.7

מי חכם וידע

הגברת צילה ותמצפון שלה

הרי מכירים אתם את הגברת צילה.

ובכן: התברר עכשיו בלי צל של ספק, שזוהי אשה בעלת מצפון.

שתי הוכחות משכנעות לכך:

א) היא הודיעה על כך בכבודה ובעצמה במודעות.

ב) היא חזרה שוב מזדועות אחו־בה לבעלה החוקי.

נכון: אמנם נשבעה הצדקנית לפני שנתיים וחצי לבעלה אמונים ואהבת נצח..... והלכה מיד שבי אח־רי אהובה, לוותה אותו בכל דרכיו, נכנעה לכל דרישותיו, נהנתה מנכ־סיו וחסדיו —

— אבל מאין לכם שהתמסרה לו מתוך רגש — אולי רק תמורת הב־טחות חומריות?!

— ומה אשמה צילה שנפלה תר־דמה על מצפונה?

— האם מצפון רדום חדל להיות מצפון?!!

• • •

וכאן נגלה לכם גם איך נתעורר מצפונה של הגברת:

אהובה החליט לפתע להפסד ממ־נה ויהי מה: פשוט — כפי שזה קו־רה — היא נמאסה עליו. קם הוא בוקר אחד, „הענין" לה בעיטה הגו־נה וזרק אותה מכל המדרגות.

בעיטה כואבת וחבטה כואבת אי־אפשר שלא תגרומנה לזעזוע — וזע־זוע כזה אי־אפשר שלא יעיר ויע־רר.

וכך התעורר מצפונה של צדק־נית, וכך חזרה לבעלה וילידיה עם מזוודות מלאות מתנות והבט־חות.

עכשיו אפשר לשמוע כיצד היא מקללת ומגדפת את אהובה קשה־ה־לב, ונשבעת שוב לבעלה אמונים וא־הבת נצח — בדיוק כמו בימי כלו־לותיה הימים...

זהו, רבותי, המצב בשעת כתיבת שורות אלו.

אבל מה יקרה למצפונה מוכת מחלת־השינה — באותו רגע שתק־ראו את הדו"ח הזה — מי חכם וידע?!

שמיחי

הסכם בין המפלגות למען כבודה של ירושלים

„החתומים מטה קיימו וקבלו עליהם כל אחד ואחד בשם מפלגתו ורשימתו, בנקוב שמעתה ועד יום ז' באב ש.ז. (26.7.55) ינהגו כל א״א כלפי הרשימות האחרות המופיעות בבחירות לכנסת השלישית ו־למועצת עירית ירושלים, מנהגי כבוד הד־די ולא יד־ביק הבחאר מודעתינו על גבי מוד־עותיהם ופרסומיהם של האחרים, ולא יקלקל אחד את פרסומי הזולת, ולא יחלל ולא יחבל ולא יפריע האחד לאספות וכלנסיס של ה־זולת וכל א״א ישמור על קיום החיק ו־יקפיד שלא להיות פורץ גדר, וכי כל המפר כתב הסכם זה כולו או מקצתו יוקע ברבים ואף יהבע לדין".

הסכם זה נחתם אחמול בירושלים ע״י נציגי כל הרשימות המופיעות בבחירות. ה־הסכם בא ביומם העיריה כיום „לשמור על שקומה של עיר השלום ירושלים בירת יש־ראל".

הסכם זה שבא ערב ההתלקחות בחזית הבחירות תלוי עתה ברצ:ון הטוב של המפ־לגות בעלות היכולת הכספית הבלתי מוג־בלת, מפא״י והכלליים שרצו לחסל את עו־דף כרזותיהם ומודעותיהם, החלו בהדבקה בקצב מוגבר ובהיקף רחב עד שעות הלי־לה המאוחרות.

20 אסיפות ליום בירושלים

ככל שמועד הבחירות קרב ובא גוברת המערכה בבירה, בממוצע נערכות כ־20 אס־פות בכל יום ברחבי העיר ויש לציין כי על אף התעמולה הרבה והצעקנות אין אספות המוניות העומדות (להבחר), ועדת הבחירות החליטה, כי המועמד השני ברשימה, יעקב אפללו, לא נתן את הסכמתו בכתב, אם כי לטענת ע״ר הרבנים, אי־שר אחר כן בועדת

השלחנות ציפו לשוא למסובים

ביום השני המקיימה אספה מטעם ר־שימת הפועל המזרחי והחזרתי לעולי הונגריה שבה הופיע מר י. קריב ראש העיר לשעבר, המקום המקיימה במלון תל־אביב, השלחנות הערוכים ל־500 איש ציפו לשוא לבאים, באמיפה נכחו רק 30 איש.

יעוד כוסות תה שנתקררו

מר דניאל אוסטר, שניסונו להופיע ב־רשימה מיוחדת באצטלה של צעירים ב־ירושלים — נכשלה, מופיע עתה ברש־ימת הפרוגרסיבים, והוא מכריז מעל ה־במה, שבאם תמשך הקונינות בעירייה הוא יתפטר מן אף התעמולה הרחבה הנעשית ע״י הפרוגרסיבים למועמד „ה־חזק" שלהם. אין האספות מושכות קהל, ל־250 כוסות תה שהוכנו עבור המש־תתפים באספת. הפרוגרסיבים באולם „מרכז חן" התקררו כיון שלאספה ש־הוכנה ל־500 איש באו רק 22 איש.

גבורי א. חושי משתוללים בחיפה

ביה"ד דחה תביעות מפא"י לבטל רשימות בבית־שאן

„טוהר הבחירות" של מפא"י אומר: סילוק כל הרשימות פרט לרשימתם

שתי בקשות שהוגשו על ידי מפא"י בבית שאן לצוים על תנאי נגד חו־קיות רשימת הציונים הכלליים ומפ"ם במקום, נדחו ביום ה' על ידי בית המשפט הגבוה לצדק, כיון שהוגשו ב־איחור זמן. כן דחה בית המשפט הג־בוה את בקשתה של המפלגה הפרוג־רסיבית בקרית שמונה להכשיר את רשימתה המקומית, שנפסלה על ידי ועדת הבחירות.

מזכיר מועצת פועלי בית שאן, אפרים דובק, טען באמצעות ע״ד ישראל גיל, כי יש לפסול את רשימת צ' במקום, כיון ש־31 תתימות על המליצים הוכנסו לרשימה על ידי זיופים ובדרכי הונאה של פטיצות לצען המשך קיומה של מרפאת קופ"ח עמ־מית בבית שאן, אי למען הכנסתו של אחד ממועמדי הרשימה לעבודה בלשכת העבודה הכללית.

נגד שיטת „החתמת תומכים"

נשיא בית המשפט העליון מר י. אולשן, העיר, כי בית המשפט מתייחס **בספקנות רבה** להצהרות כאלו, וציין, כי כל השיטה של החתמת התומכים היא אבסורד. המפ־לגות „עוד לא הגיעו לרמת הגינות". בע־ינים כאלה, וקיימת „התרוצצות כללית", בי־ניהן בקשר לאיסוף החתימות.

מר אולשן חזר, הפעם בגוף פסק הדין, על הצעתו, כי כל ענין איסוף חתימות ה־תומכה לא יהיה להבא בידי המפלגות עצמן, אלא בידי פקיד ביחוד, אפילו בפיקוח צי־בורי.

וגם לפסול את מפ"ם...

בקשתו השניה של ע״ד גיל, בשם יו״ר ועד ועדת הבחירות בבית שאן, אליעזר ה־דרי, היתה מכתונת להורות לועדת הבחירות לפסול את רשימת מפ"ם שאושרה על ידה. הוא טען, כי הרשימה פסולה מעיקרה, כיון שי־11 מתוך 17 המועמדים לא נתנו את הס־כמתם בכתב להצגת מועמדותם והחתימת שלהם בכתב־ההסכמה, היו מעשי זיוף. נ־ציגי מפ"ם טענו, כי קבלו ידי כוח מאת המועמדים הללו לחתום בשמם. הבקשה נד־חתה גם היא, כיון שהוגשה תוך 21 הימים האחרונים לפני הבחירות.

טוהר הבחירות לפי מושגי מפא"י הוא סילוק כל הרשימות פרט לשלהם

לשאלת השופט העליון מר ד. גוטיון, מ־דוע רוצה המבקש לקבל הצהרה כי 11 ה־מועמדים הללו פסולים, השיב ע״ד גיל כי זה, „ענין של טוהר הבחירות". מר גוי־טין העיר לו על כך, כי הוא מנסה, על ידי מכשולים בבית המשפט הגבוה, להרוויח קו־לות נגד רצון הושבי בית שאן. „אם הם רו־צים להצביע בעד כ"מ — תן להם" אמר ה־שופט, בהוסיפו, כי ענין זה השוב לא פחות מטוהר הבחירות שעליו דובר המבקש.

הפרוגרסיבי הפוסח על הפיפים..

בקשתה של הרשימה הפרוגרסיבית בקרית שמונה למנוע את פסילתה, הובאה על ידי ע״ד מ. הרניב, אשר טען, כי עלי אף פרי־שתו של אחד משלשה המועמדים, יש לא־שר את הרשימה, כיון שבעת הגשתה היו בה שלושה מועמדים, ה„פסר ממ־לא לו על כך, כי הוא מנסה, על ידי מכשולים בבית המשפט הגבוה, להרויח קו־לות נגד רצון הושבי בית שאן. „אם הם רו־צים להצביע בעד כ"מ — תן להם" אמר ה־שופט, בהוסיפו, כי ענין זה השוב לא פחות מטוהר הבחירות שעליו דובר המבקש.

הפרוגרסיבי הפוסח על הפיפים..

בקשתה של הרשימה הפרוגרסיבית בקרית שמונה למנוע את פסילתה, הובאה על ידי ע״ד מ. הרניב, אשר טען, כי עלי אף פרי־שתו של אחד משלשה המועמדים, יש לא־שר את הרשימה, כיון שבעת הגשתה היו בה שלושה מועמדים, ה„פסר ממ־לא לו על כך, כי הוא מנסה, על ידי מכשולים בבית המשפט הגבוה, להרויח קו־לות נגד רצון הושבי בית שאן. „אם הם רו־צים להצביע בעד כ"מ — תן להם" אמר ה־שופט, בהוסיפו, כי ענין זה השוב לא פחות מטוהר הבחירות שעליו דובר המבקש.

אין קהל לאטרקציה של מפא"י — שר המשטרה

„ווהי ההזדמנות הנתנת בפעם הראשונה לשמוע את שר המשטרה" קרא הקריין של מפא"י בדמקול בין הצריפים של מעברת הקסטל שקרא את תושבי המעברה לבוא ו־לשמוע את מר שרת״ק. איזם התושבים וית־רו על „ההזדמנות הראשונה" והלכו לשמוע את מר צבי לבנין שהופיע באותה שעה באספת הבחירות של הנציגות שהת־קיימה באותה שעה במעברה.

המעטים שהלכו לחזות „בהזדמנות הרא־שונה" חזרו אחרי אספת מפא"י והצטופפו סביב מועדון תנועת החרות ויצאו במחולות ובשירים, שרו ורקדו והריעו להצלחת תנו־עת החרות.

היחיד והציבור

יו"ר המפלגה הסוציאליסטית בהודו מר באבו שאנקר סינג הגיע אור ליום ה' ב־מטוס „אל־על" מניקוסיה, לביקור של 10 ימים בישראל, כאורח ההסתדרות. בשדה התעופה בלוד נתקבל האורח ע״י נציגי ה־מחלקה הפדיונית של ההסתדרות.

מר מאביאן לאקרומב המנהל החדש של „סראנס פרס" בישראל, הגיע אור ליום ה' במטוס „ק.ל.מ." מאמסטרדם, כדי להכנס ל־תפקידו.

שר הפיתוח, ד"ר דב יוסף, ורעייתו אירחו בביתם בהתחלת השבוע למסיבת תה את שר העבודה של קנדה, מר מילטון גרג, רעייתו ומזכירתו.

מר א. ד. מולוהון מנהל המחלקה החק־לאית במשלחת הסיוע האמריקני, יצא ביום ה' במטוס „ק.ל.מ." לאמסטרדם בדרכו ל־ארה"ב, לביקור חופשה בת 3 חדשים. מר מולוהון מכהן בישראל שנתיים ו־שוב ל־המשיך בעבודתו לשנה נוספת.

חבר הכנסת השניה מסיעת „מפא"י", מר א. ליבנה, חזר ביום ה' במטוס „אל־על" מ־לונדון, לאחר ביקור באנגליה לצרכי מחקר סוציאלי.

הדלקת נרות

	ער"ש	מוצ"ש
ירושלים:	7.11	8.31
תל־אביב:	7.29	8.27
חיפה:	7.20	8.29

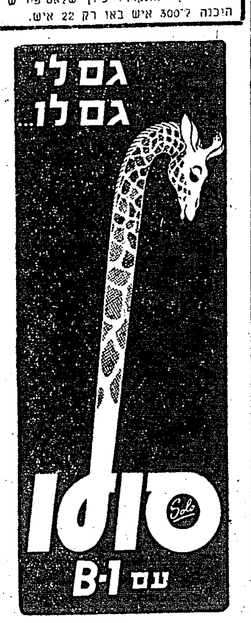

שביתת העובדים האקדמאיים תתרחב

— מאת סופר „חדרות" בירושלים —

המשפטנים, הרופאים חוטרינרים והמהנדסים בשרותי המדינה יפ־תחו אף הם בפעולה בשבוע הבא. לפי החלטת מזכירות ועדת התי־אום של העובדים האקדמאיים הה־מינהליים שנתכנסה אתמול בירו־שלים.

בדיוני הועדה אתמול לא נקבעו הפרטים ודרכי הפעילה של המשפטנים, הוטרינרים והמהנדסים, עד כך יחליטו ועדי הארגונים בנפרד. ביום הראשון יתכנס ועד המשפטנים ויחליט על דרכי פעולה. הפרוסיסרים וה־מדענים שחידשו אתמול את עבודת ההראה באוניברסיטה העברית לאחר שהושג הסדר עם הנהלת האוניברסיטה, הביעו אתמול את נכונותם להמשיך במאבק העובדים האקד־מאים והמינהליים וגם להשתתף בשביתה ה־כללית שתתקיים בשבוע הבא. אמש נתכנסה בירושלים מזכירות ועדת התיאום כדי לק־בוע את תאריך השביתה הכללית של יום אחד.

לפני שביתת שבת בעירית ירושלים

ועד עובדי עיריית ירושלים ית־כנס ביום הראשון להחליט על ק־יום שביתת שבת במשרדי העיריה אם עד אז לא תענה הועדה הקרו־אה לתביעותיהם של העובדים ב־דבר דירוגם של 120 פקידים יפו־ערים שלא דורגו עד היום.

בינתיים החליט ועד העובדים לא לדון יו־תר בהעדרות הקרואה בקשר לפטורי עובדים ובתקן המחלקות כל עוד לא יסתיים המו"מ לדרוגם של הפקידים.

מכון ז'בוטינסקי לקראת יום השנה ב־כ"ט תמוז

מכון ז'בוטינסקי לקראת כ"ט בתמוז, 15 שנים לפטירתו של ז. ז'בוטינסקי.

מכון ז'בוטינסקי ייפתח את דלתיתיו ל־קהל המבקרים ביום ראשון, כ"ז תמוז — 17.7.55, ויישאר פתוח עד ב' אב — 21.7.55 ועד בכלל. במשך ימים אלה יוצג סרט קו־לני, עם נאומו של זאב. ז'בוטינסקי ביידיש, משנת 1935, עם נאומו — „ציונות ואנגליה". הסרט הזה שלא מזמן נתקבל במתנה במכון ז'בוטינסקי, לא השמע עדיין בפני קהל.

במוזאון תסודר תצוגה מיוחדת של חומר, שגם הוא יוצג בפעם הראשונה בפני הקהל, המיקודש לז'בוטינסקי: ומשפט ארגזורוב, המומר כולל — מכתבי ז'בוטינסקי אל ו־ד־דן, ביוסון של ברזיים מיד אחרי העלילה, מאמרים והוראותיו על שולי הסטינוגרמות במהלך המשפט. בזמן ההערכה יתקיימו כמה הרצאות מיוחדות, שפרטים עליהם יי־פורסמו בזמנו.

ביום א' העליה לקבר הרצל

ה.ע.ל. עורכת העליה המסורתית. תקיים מצעד מפגן — ברחובות ירושלים — לקבר המנהיג

לפי בקשת הועדה לתכנון קבר הרצל שע־י הנהלת ההסתדרות הציונית הוקדמה העליה לקבר וההערכות בכפר רוממה תתקיים בשעה 2.30 במקום בשעה 3 אחה־צ.

כל ההכנות לעליה המסורתית של העובר הלאומי לקברי של ד"ר הרצל בירושלים ו־המפגן הדגל הכל־תלבן שיתקיים ביום ראו־שון, כ' תמוז (10.7.55) יום השנה לפטי־רתו של ד"ר הרצל נשלמות והולכות.

מכל ערי הארץ וירושלים, מישובי ה־עילים „המעברות" יעלו משלחות של הס־תדרות העובדים הלאומית לירושלים להת־יחד עם זכרו האלמוות של יוצר הציונות הגדולה וחזונה מדינת היהודים.

ההערכות בכפר רוממה:

בשעה 2.30 אחה־צ (ולא בשעה 3 כפי שנקבע תחילה) נקבעה ההערכות בכפר רו־מה, משם תצא התהלוכה בשעה 3 דרך רח־בות בלכי ישראל, מאה שערים, שס־ראום, המלך גורג, בן־יהודה, יפו עד רח־הטורים. ברח הטורים יעלו המשתתפים על מכוניות ויוסעו להר־הרצל שם תתקיים ה־אזכרה המסורתית, לא ישאו נאומים ולא תתיינה כל הקראות.

פלוגת דגלים בראש המצעד

בראש המפגן המצעד פלוגת דגלים, אחרי נציגי המוסדות המרכזיים של הסתדרות ה־עובדים הלאומית והתנועה, פלוגת בית"ר על דגלה, נציגות בריתם נשים חרות, קבו־צת נוער עובד לאומי, פלוגת אחיות על תלבושתן, אחריהן המשלחות מכל סניפי הארץ.

משטרת התנועה תפנה את התחבורה ל־רחובות הצדדיים כדי לאפשר את המצעד לעבור ללא הפרעות ברחובות הראשיים של הבירה.

הנחת זרים

המוסדות המרכזיים של ההסתדרות והתנו־עה יניחו זרי־פרחים על קברו של ד"ר הר־צל.

חברת יומנו הסרטה „כרמל" תסריט את מפגן העליה לקבר יהנחת הזרים. היומן יוצג בכל בתי הקולנוע בארץ.

על כל המשתתפים בכפגן להופיע בכבוד־רוממה בזריזק יש לפנות אל ש־ר הקבר. על רכזי הסניפים לדאוג להופעה מדויקת של המשתתפים.

„חדר הרצל" פתוח כל בתמוז במשך כל שעות היום

בכ' בתמוז (10.7) יהיה „חדר הרצל" ש־בבית הלשכה הראשית של הקרן הקימת לישראל בירושלים פתוח לבקרים בשעה 8.30 בבוקר עד לשעה 7 בערב.

רדין

יום שישי

06.00—06.29 — שידור בוקר לתושבי חי־פה; 06.30 „מה טובו"; 06.35 התעמלות בו־קר; 06.45 „שיון ביסקאלי"; 07.00 חדשות והודעות בשעה כשרד המסחר והתעשייה; 07.15 „נעימות בוקר"; 08.00 תכנית ערבית (קיראן); 09.00 סיום; 12.00 „מוסיקה לצהרי היום" הסוליסטים: שושנה דאארי (זמרה); 12.30 „תזמורות צבאיות"; 12.50 שירים „כבשתך" לחולים ולמבריאים; 13.30 חד־שות; 13.45 „קל ומשובח"; 15.30 „פינת השחמט" — בעריכת משה צרנאק; 15.45 יכום שביעי של המשנה היוונית — מפי הדר יהודה מיזראל; 16.00 „קבלת שבת", בעריכת אפרים דיזהב (א) שירי שבת של עדות המז־ח, בביצוע מקהלת „עצירלי צינון" בהדרכה רחמים בן־בנימם (ב) שיחה על השבת מאת הדיר פייבל מיקר (ג) קריאה בפרשה ובהפטרה מפי רחמים אברהם; 16.30 „לנוער": „וכריח הקטן", מעובד עפ"י ספרו של אליעזר בראר, בידי בלהה יגב, בביצוע איפלן הילדים בתל־אביב; 17.00 תכנית „בבקשתך" למוסיקה קלאסית הנדל (בעיבוד הארמן): מוסיקה מעל פני המים (בביצוע המעבד) האצ־אטוריאן: קונצ־רטו לכינור ולתזמורת הסוליסט: דוד אויסטראך (המנצח: אלכסנדר נאוק); פליה: „מתוך האש" מתיר „האהבה בכבלי קסמים" המנצח: פרתור פידלר); 18.00 חדשות והודעות; 18.15 מהדורת חדשות ביידוחת בעברית קלה ובקצב אטי; 19.00 שלום לבוא שבת; 19.30 „לתיק ולחדש"; 20.00 קריאות בתניך בטעמי המקרא מפי ניסן כהן מלכה; 20.15 „בבערכות בדיניו־תנו"; 20.30 חדשות; 20.45 „קונצרט ליל שבת" רימסקי־ — קורסאקוב: חבשייה בסר־מולמ־לגיר, לסנגאר ולכלי נשיפה, בביצוע להקת „מוסיקה קאמרית וינאית" שוברט: רבייעיה לחלילי, לגיטארה, לכינור ולצ־לו ב־סול־מיגיר שפוהר: תשיעייה גדולה בפה־מגיר, אופוס 31, בביצוע להקת „מוסיקה קא־מרית של חברת התקליטים סטראיבאריי"; 22.15 סיפור השבוע; 22.30 מוסיקה קלה בביצוע הזמירת „קול ישראל"; 23.00 יצוגי החדשות וסיכום סקירת העתונות העולמית; 23.10 „התקווה".

גלי צה"ל

18.30 פתיחה; 18.35 קריאות בתנ"ך; 18.40 „תזמורת העולם" — התזמורת הסימ־פונית של האז. בי. סי. בנצוח ארתור טוסקא־ניני תכנית ג; שופן: הפתיחה ל„מנפרד" ו־שפיני: „חגיגות רומאיות", שירה סימפונית יוקה: „שיר־לי הקומם"; 19.30 השבוע בא־רץ ובעולם — סכום ידיעות השבוע; 19.40 „מרקי אופרה": בליני: „נורמה"; 20.30 חדשות (קול ישראל); 20.45 „דגש קל" — שביצין גלי צה"ל; 21.15 „המתנה רוקד" — תכנית רקודים בכוללת פריסות שלים לחיילים ומאת חיילים; 22.00 סיום.

יום שבת

07.30 „אדון עולם"; 08.15 ערבית: חד־שות; 08.30 חדשות; 08.40 „נעימות ה־ארץ"; 09.00 „שחרית לשבת" טלמאן: כ־נאטה־פ־לינית לשני כינורות, לצ־לו ולצ־מבו־ארט — אריה „בלה מיה פיאמה", ק. 528, בביצוע מקהלת לאסלו (סופראן) גונו: הדיר פייבל מיקר (ב) קריאה בפרשה ובהפטרה מפי רחמים אברהם; 16.30 „לנוער": „וכריח הקטן", מעובד עפ"י ספרו של אליעזר בראר, בידי בלהה יגב, בביצוע איפלן הילדים בתל־אביב; 17.00 תכנית „בבקשתך" למוסיקה קלאסית הנדל (בעיבוד הארמן): מוסיקה מעל פני המים (בביצוע המעבד) האצ־אטוריאן: קונצ־רטו לכינור ולתזמורת הסוליסט: דוד אויסטראך (המנצח: אלכסנדר נאוק); פליה: „מתוך האש" מתיר „האהבה בכבלי קסמים" המנצח: פרתור פידלר); 18.00 חדשות והודעות; 18.15 מהדורת חדשות ביידוחת בעברית קלה ובקצב אטי; 19.00 שלום לבוא שבת; 19.30 „לתיק ולחדש"; 20.00 קריאות בתניך בטעמי המקרא מפי ניסן כהן מלכה; 20.15 „בבערכות בדיניו־תנו"; 20.30 חדשות; 20.45 „קונצרט ליל שבת" רימסקי־ — קורסאקוב: חבשייה בסר־מולמ־לגיר, לסנגאר ולכלי נשיפה, בביצוע להקת „מוסיקה קאמרית וינאית" שוברט: רבייעיה לחלילי, לגיטארה, לכינור ולצ־לו ב־סול־מיגיר שפוהר: תשיעייה גדולה בפה־מגיר, אופוס 31, בביצוע להקת „מוסיקה קא־מרית של חברת התקליטים סטראיבאריי"; 22.15 סיפור השבוע; 22.30 מוסיקה קלה בביצוע הזמירת „קול ישראל"; 23.00 יצוגי החדשות וסיכום סקירת העתונות העולמית; 23.10 „התקווה".

מבוכה אצל הכלליים בחיפה

עשרת אלפים משפחות מפורדות מצפות לעלית קרוביהם מרומניה

5 עולים ישישים וחולים בלבד הגיעו מרומניה לאחר 3 שנים הפסקה בעליה — סיכויי העליה קלושים

עם התקרב מועד הבחירות הולכת וגוברת המבוכה בקרב מפלגת הציו־נים הכלליים בחיפה, שרבים מהתכננים שהם על הרכבת רשימתם לעיריה ומעשיהם בפרשה זו, באו לאחרונה לידי גילוי. המצב השורר כיום במפלגה זו הולך ומחמיר ופסימיות גדולה שוררת בין הכלליים לגבי התוצאות האפ־שריות של הבחירות.

לאחר מאבק קשה ומימשך הצליחו הכ־לליים סוף סוף בהרכבת רשימתם שבראשה הועמד משום מה דוב הסיעה שבעיריה עורך הדין צבי צימרמן, ובמקום השני זכה יו"ר המפלגה בחיפה, מר גברראלי, המייצג באופן רשמי את הסותרים זה במקום שלו לאחר מלחמה קשה ומימשכת נגד מועמד אחר, אליעזר פריד, שהיה כבר ברשימה באופן בטוח, אך „הוקפץ" לבסוף מכל מועמדות ו־עזיד לצאת עתה לכניסה פוליטית ממו־שכת.

יחד אתו יצטרכו הפעם לוותר על הכבוד של יושבה במועצת העיריה גם האדונים הנכבדים מילסון ומשילם ועורך דין פלאי, שאותם הצליח ראש הסיעה בעיריה צימרמן הועף אף היא על ידי חברו לסיעה צימרמן עמד להפתיע את חבריו בפצעה רציונית לק־ראת הגשת הרשימות לעיריות — עת נודע כי הוא עימוד לצאת עם רשימה נפרדת. פר־שה זו הביאה כמעט להתפוצצות כל ההכנות אצל הכלליים להגשת הרשימה בחיפה. ר־היה צורך בהתערבותו של אחד משרי ה־כלליים לשעבר על מנת למנוע ממילסון לעשות כאשר חשב.

עם הגשת הרשימה שקטו מעט הרוחות במפלגה זו, אך המבוכה וההתרוצצות מור־גשים בכל שטחי פעילותם בחיפה. במע־רכת התעמולה שלהם בעיר ובסביבה ניח־לים הם בשלון אחר. בשלון, לאסיפות של „צ" אין קהל בא. קהל השיעמים המיועד אינו מתלהב יותר מכל הכרזות ומפלגה זו, גם וסיונות שנעשו בשטח הערבים לקראת הבחירות נכשלו.

אך עיקר החששות של המפלגה בא לה מ־תנועת הליכוד, המתחרה בכלליים, ברור וכמעט בטוח כי תנועת הליכוד תקבל ב־חיפה לפחות מקום אחד במועצת העיריה. על חשבון מפלגת הציונים הכלליים ולא סוד הוא כי תנועה זו לא תלך עם הכלליים, שעשו הכל בעקיפין לבל תקום תנועה זו, הכריכתה את כשלונם הגדול של ה„צדיקים" בפעולת אצל המעמד הבינוני, הסוחר והאיש הקטן איתן ניסו בכיכול ליוצג בחיפה.

נפתחה מרפאה של קופ"ח לאו. ברמת־השרון

בנוכחות קהל רב של חברי התנועה הלאומית תושבי רמת־השרון והמ־ערבות הסמוכות ובנוכחות המזכיר ה־כללי של הסתדרות העובדים הלאו־מית חבר הכנסת א. שוסטק והמזכיר הכללי של קופת חולים לעובדים לאו־מים הח' ד. מלמדוביץ נפתחה אתמול חגיגית המרפאה של קופת חולים לע. לא. ברמת־השרון שהיא ה־71 במספר המרפאות בארץ.

לאחר דברי הפתיחה של יו"ר התנועה ב־רמת־השרון הח' שלום מרקוביץ גזרה הגב־ריינגבירץ את הסרט שבעל דלת הכניסה ל־מרפאה וברכה במלים חמות את כל הנוכחים.

הקהל הרב בקר בחדרי המרפאה והתפעל מהסדרים הנאים שמצאו בה. לאחר מכן עברו כל הנוכחים לקפה „ונה" והטכס נמ־שך ליד שולחנות ערוכים.

במעמד זה השמיעו החברים שוסטק ומלמדו־ביץ את הערעתם התוזרת ונשגיב, שעל ה־משלה לראוג להקמת קופת חולים ממשל־תית, שתשרת את כל תושבי המדינה. הנו־אנים הדגישו עשירות כזה קיים ברוב האר־צות התרבותיות בעולם ומדינת ישראל היא בבחינת יוצאת דופן בשטח זה.

פתיחת הקיוסנות בת-א-יפו

ע.ת.א.-יפו, הכתוקה לחנוך ולחרבות, לש־כת הכיער ויעד הנוורים המרכזי מודיעים בזאת:

א. הקיוסנות העירוניות לתלמידי בתיה"ס ונני הילדים תפתחנה ביום ב' כ"א בתמוז (11.7.55) בשעה 8.00 בבקר. הקבלה לקי־טנת **אך ורק לפי כרטיסי הקיוסנה.**

ב. על כל תלמידי בתיה"ס, שקבלו כרטיסי קיוסנה — בין אם לקיוסנות בבתיה"ס, ובין אם למחנות על חוף הים — להופיע עם כרטיסיהם לפגישת היכרות עם המדריכים לרשים והבכת הוראות בדבר מקום הקי־טנה, הציוד האישי, תחנת הנסיעה וכו', ביום א', כ' בתמוז, (10.7.55), בשעה 9.00 בבקר בבית"ס הסמוך למקום מגוריהם, לפי הרשימה דלקמן:

1. בצפון, מעבר לירקון: הדר יוסף, יד המעביר, הראאה.

2. צפון, יצפון מזרח ת"א: יחיה המכבי הגרמה כולל (לוגבא) הר נבו, דיזנגוף, הקלר, תל נרדיו, רמת ישראל.

3. מרכז ת"א: הכרמל, נצח ישראל, בי־ל"ר, תלפיות, בלפור, חתכיני, קלישר.

4. דרום מזרח ת"א, שב' התקוה: יחי־אלי, ביאליק, החייל, שרשים, ויתקין, רמז, התקוה, רמב"ם, עזריאל.

5. אזור כפר שלם, יפו: הלל, אלקלעי, ג'ילינסקי, הנשיא ריצקן, בארי, שבי ציון, דב הוז, רש"י, חכן עראפה.

אס'פת עם רבת משתתפים בקורדאני

„אין סיכוי שרמת החיים של ה־פועלים בישראל תשתפר כל זמן שהקוץ הפשוט ממערכת קור־דאני יהיה חבר באותה ההסתד־רות עם הלל דן מהיפה, המנהל של מפעל „סולל בונה" המנצל ה־גדול ביותר בארץ", — הבריז אח־מוז מאיר האוס באסיפת עם בדי־מונה בקורדאני.

הנאום הזה, ומישך הצילחו הכ־לליים סוף סוף בהרכבת רשימתם שבראשה הועמד משום מה דוב הסיעה שבעיריה עורך הדין צבי צימרמן, ובמקום השני זכה יו"ר המפלגה בחיפה. מר גברראלי, המייצג באופן רשמי את הסותרים זה במקום שלו לאחר מלחמה קשה ומימשכת נגד מועמד אחר, אליעזר פריד, שהיה כבר ברשימה באופן בטוח, אך „הוקפץ" לבסוף מכל מועמדות ו־עזיד לצאת עתה לכניסה פוליטית ממו־שכת.

יחד אתו יצטרכו הפעם לוותר על הכבוד של יושבה במועצת העיריה גם האדונים הנכבדים מילסון ומשילם ועורך דין פלאי, שאותם הצליח ראש הסיעה בעיריה צימרמן לסלק ממקומותיהם הבטוחים. מילסון, ש־הועף אף היא על ידי חברו לסיעה צימרמן עמד להפתיע את חבריו בפצעה רציונית לק־ראת הגשת הרשימות לעיריות — עת נודע כי הוא עימוד לצאת עם רשימה נפרדת. פר־שה זו הביאה כמעט להתפוצצות כל ההכנות אצל הכלליים להגשת הרשימה בחיפה. ר־היה צורך בהתערבותו של אחד משרי ה־כלליים לשעבר על מנת למנוע ממילסון לעשות כאשר חשב.

עם הגשת הרשימה שקטו מעט הרוחות במפלגה זו, אך המבוכה וההתרוצצות מור־גשים בכל שטחי פעילותם בחיפה. במע־רכת התעמולה שלהם בעיר ובסביבה ניח־לים הם בשלון אחר. בשלון. לאסיפות של

נורו אבני פנה ל־4 בתי־ספר בבני־ברק

— מאת כ.פרנו בבני־ברק —

בנוכחותם של ראש העיר בני־ברק, מר ר. אהרונובין וסגניו — מר ש. לאופר ומר מ. בנגוי, חברי הביעצה ותושבים רבים, נורו אבני פינה לארבעה בתי־ספר בבני־ברק, בניתם של בתי ספר אלה, מהם שלושה דתיים ואחד כללי, תעלה לעיריות בני־ברק, בסך רבע מיליון ל"י.

כן נמסר לרשיית הציבור, גן צבורי, מר היב עין, ובשכונת זכרון מאיר בבני־ברק.

מכון ז'בוטינסקי לקראת יום השנה ב־כ"ט תמוז

מכון ז'בוטינסקי לקראת כ"ט בתמוז, 15 שנים לפטירתו של ז. ז'בוטינסקי.

מכון ז'בוטינסקי ייפתח את דלתיתיו ל־קהל המבקרים ביום ראשון, כ"ז תמוז — 17.7.55, ויישאר פתוח עד ב' אב — 21.7.55 ועד בכלל. במשך ימים אלה יוצג סרט קו־לני, עם נאומו של זאב. ז'בוטינסקי ביידיש, משנת 1935, עם נאומו — „ציונות ואנגליה". הסרט הזה שלא מזמן נתקבל במתנה במכון ז'בוטינסקי, לא השמע עדיין בפני קהל.

במוזאון תסודר תצוגה מיוחדת של חומר, שגם הוא יוצג בפעם הראשונה בפני הקהל, המיקודש לז'בוטינסקי: ומשפט ארגזורוב, המומר כולל — מכתבי ז'בוטינסקי אל ו־ד־דן, ביוסון של ברזיים מיד אחרי העלילה, מאמרים והוראותיו על שולי הסטינוגרמות במהלך המשפט. בזמן ההערכה יתקיימו כמה הרצאות מיוחדות, שפרטים עליהם יי־פורסמו בזמנו.

נפתחה מרפאה של קופ"ח לאו. ברמת־השרון

בנוכחות קהל רב של חברי התנועה הלאומית תושבי רמת־השרון והמ־ערבות הסמוכות ובנוכחות המזכיר ה־כללי של הסתדרות העובדים הלאו־מית חבר הכנסת א. שוסטק והמזכיר הכללי של קופת חולים לעובדים לאו־מים הח' ד. מלמדוביץ נפתחה אתמול חגיגית המרפאה של קופת חולים לע. לא. ברמת־השרון שהיא ה־71 במספר המרפאות בארץ.

לאחר דברי הפתיחה של יו"ר התנועה ב־רמת־השרון הח' שלום מרקוביץ גזרה הגב־ריינגבירץ את הסרט שבעל דלת הכניסה ל־מרפאה וברכה במלים חמות את כל הנוכחים.

הקהל הרב בקר בחדרי המרפאה והתפעל מהסדרים הנאים שמצאו בה. לאחר מכן עברו כל הנוכחים לקפה „ונה" והטכס נמ־שך ליד שולחנות ערוכים.

במעמד זה השמיעו החברים שוסטק ומלמדו־ביץ את הערעתם התוזרת ונשגיב, שעל ה־משלה לראוג להקמת קופת חולים ממשל־תית, שתשרת את כל תושבי המדינה. הנו־אנים הדגישו עשירות כזה קיים ברוב האר־צות התרבותיות בעולם ומדינת ישראל היא בבחינת יוצאת דופן בשטח זה.

כ.אחר שם. כתל אביב

בליל שבת בשעה 9.15 מסיבה מוקדשת לזכרו של הרצל ז"ל הפותח — שמיאל וקיף: האדם והאמת הם הריב, המרצה — גוליהו וקיף: הרצל באספקלריה של יצי־גו, חבר הכימה ש. פינקל: קריאה מכתבי תרצל:

תקון השמטה

בקשר לידיעה בעתוני מאתמול על כתבת „הדרור" נגד מר זיראב, נשמטה בטיפ ה־ידיעה הפיסקה המכילה את תשיבתו של מר זיראב, הטוען כי שילם בעד ההרוסים לפי הערכת החשב הראשי ולפי המלצת ה"ה ש. פרס ו. שילה — שניהם אנשי „מפא"י".

ביום א' העליה לקבר הרצל

ה.ע.ל. עורכת העליה המסורתית. תקיים מצעד מפגן — ברחובות ירושלים — לקבר המנהיג

לפי בקשת הועדה לתכנון קבר הרצל שע־י הנהלת ההסתדרות הציונית הוקדמה העליה לקבר וההערכות בכפר רוממה תתקיים בשעה 2.30 במקום בשעה 3 אחה־צ.

כל ההכנות לעליה המסורתית של העובר הלאומי לקברי של ד"ר הרצל בירושלים ו־המפגן הדגל הכל־תלבן שיתקיים ביום ראו־שון, כ' תמוז (10.7.55) יום השנה לפטי־רתו של ד"ר הרצל נשלמות והולכות.

מכל ערי הארץ וירושלים, מישובי ה־עילים „המעברות" יעלו משלחות של הס־